

GATEØVISA

Nr. 189 (2/10)

Fritenk tank

Kr. 30,-

Daavid Allen

Lag din egen
Marijuanamarsj

Hav-
nomader

*Den store
miljøbesvergelsen*

Pengevask • Okkupasjonsnytt • Fattig Jævels Kjøkken

Frie og foraktet

Utstøtt og utnyttet

Rrom, sigøyner, romaní, Sinti – kjært barn har mange navn. Dette er ikke noen enhetlig gruppe, men folk som deler språk og livsstil i varierende grad. De har sin opprinnelse i nord- og sentral-India, hvor de flyktet fra muslimske invasjonene på 1000-tallet, og nådde Europa omlag 300 år seinere. Uten land eller nettverk i nye land ble de nødt til å innta en reisende livsstil, som kramkarer og løsarbeidere der de fikk sjansen.

Sigøynerne har stort sett bekjent seg til den dominerende religionen der de slo seg til, men blandet med livsstilen og skikkene fra India. De fleste lever i dag i øst-Europa (hovedsakelig Romania) og er kristne, mens på Balkan, i Tyrkia og Egypt er mange muslimer.

Deres omreisende livsstil passet dårlig inn i middelalderens føydalsamfunn, der leilendingene var bundet til godseierens jord og var deres eiendom. Deres fremmedartede livsstil og utseende har gjort dem til fokus for Europas fremmedfrykt og intoleranse i alle år. Gang på gang opp gjennom historien har de blitt forsøkt "normalisert" med tvang, også i Norge: de ble forbudt å bruke sitt eget språk og klesdrakt, barna ble tatt fra dem og plassert på barnehjem, og foreldrene utsatt for tvangssterilisering (i Tsjekia helt opp på 2000-tallet). I Romania, Bulgaria og Serbia ble de holdt som slaver helt fram til 1860-tallet, og under siste verdenskrig ble anslagsvis en million av dem slaktet av nazistenes som "mindreverdige mennesker".

Fremdeles blir det brukt mot dem at de ikke vil innpasse seg storsamfunnet rundt, men med slike historiske erfaringer så er det kanskje ikke så rart om de ikke stoler på omgivelsenes godvilje? De er de fattigste og mest undertrykte menneskene i Europa, og det eneste som kan gi dem et anstendig liv er deres eget samhold og rike kultur.

Sydebukker, igjen

Denne sommeren har franske myndigheter drevet en storstilt kampanje for å kaste sigøynerne ut av landet. Bakgrunn: fransk politi drepte en reisende som ikke stoppet ved en veikontroll, hvorpå en gruppe bevæpnede sigøynere som hevn angrep politistasjonen i Saint-Aignan. Dette skapte en hetskampanje der sigøynere ble framstilt som voldelige og farlige, og 51 sigøynere ble rasert av politiet og beboerne jaget ut av landet. Det skapte sterke reaksjoner i EU, og justiskommisær Reding fra Luxembourg uttalte at hun "er sjokkert over en situasjon som gir inntrykk av at folk blir fjernet fra et medlemsland i EU bare fordi de tilhører en etnisk minoritet. Dette er en situasjon jeg tror Europa skulle slippe å oppleve igjen etter Annen Verdenskrig".

Franske myndigheter ble naturligvis fornærmet, men kommentaren var på sin plass. Selvom Frankrike ikke er nazistisk eller kjører dødsleire, så er den logiske kortslutningen den samme: man skjærer en masse mennesker over samme kam fordi de tilhører samme

"folk". Ja, det er sant at en del sigøynere har drevet tiggende og tyveri, men det er ikke fordi de er sigøynere: slik er det alltid blandt de fattige og desperate nederst på samfunnsstigen. De aller fleste sigøynere prøver å livnære seg som løsarbeidere (ikke minst bidrar de til å holde det franske jordbruket i drift), og har som EU-borgere faktisk full rett til å være i Frankrike. Og uansett kommer de kjapt tilbake igjen etter utvisningen; i Romania finnes ingen jobber til dem og diskrimineringen er ennå verre.

President Sarkozy forsøkte å bortforklare med at *alle* leire av reisende ble fordrevet, ikke bare Rrom. Men i et rundskriv til politiet som lekket ut står det at de skal prioritere Rrom-folk ("en priorité ceux des Roms"). Personlig er selvfølgelig Sarkozy likegyldig til sigøynerne, men har brukt dem som en nyttig avledning for det franske folkets raseri mot regjeringens økning av pensjonsalderen og misnøye med arbeidsløsheten etter finanskrisen.

De fattigste og mest utstøtte blir igjen brukt som sydebukker, og sigøynerne har små muligheter til å forsvare seg og ingen nasjonalstater som støtter dem – selvom hendelsen hatt gitt etterspill i EU.

Og her hjemme...?

Det norske folk er ikke mye bedre. Sigøynere fra Romania som tigger i Oslos gater blir foraktet, og da noen rumenere ble tatt for systematisk tyverivirksomhet rundt Jernbanetorget i Oslo blusset hysteriet og hatkampanjene opp (ledet av avisa VG). Igjen ble altså mange mennesker mistenkeliggjort fordi de tilhørte samme "gruppe" som noen kriminelle. Er da alle nordmenn personlig ansvarlige for kriminalitet

gått av andre nordmenn?

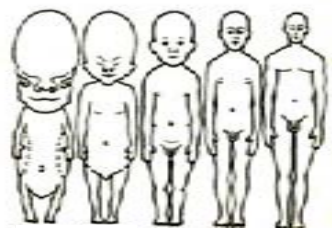
Kanskje det rett og slett er ubehaget ved å bli konfrontert med fattigdom i våre egne gater som ligger bak. Skammen over å være så jævlige rike sjøl, mens vi klager på matprisene og stemmer Fremskrittspartiet? Tiggerne har blitt beskyldt for å bare late som de er fattige. Men hvem gidder vel dra til et kaldt, fremmed land for å tigge på gata og bo under kummerlige forhold hvis de ikke må? Fattigdommen er dessverre høyst reell.

Kjennskap gir respekt

Det er alltid ideen om "oss" og "de andre" som ligger bak slik fordømming. Men folk er folk, uansett sted på kloden eller historien, med basically de samme ønsker og behov: mat, klær, tilhørighet, kjærlighet og barn. Det går an å gå den motsatte veien av å framstille andre som grunnleggende forskjellige fra oss selv. Gateavisa har gjennom vår fotograf Harald Medbø vært aktive i å vise fram sigøynerne som virkelige mennesker, med de samme små og store problemene som vi alle har. Ikke minst har vi forsøkt å vise fram den enormt rike kulturen de har utviklet. Deres musikk har en viktig rolle i hele øst-Europa, og både moderne popartister og klassiske komponister som Franz Liszt og Johannes Brahms hentet mye av sin inspirasjon derfra. Det gjelder også dans, og vi hadde f.eks. ikke hatt Spanias flamenco uten landets sigøynere (som der kalles Kale eller Kalo).

Harald har flere ganger arrangert konserter og danseoppvisninger i Norge med sigøynere fra Romania. Han var også pådriver for at ungdommer fra Nyskolen i Oslo reiste ned på lærerike besøk og har opprettet vennskapsbånd med en skole der. I tillegg har han hatt fotoutstillinger både i Norge og ellers i Europa, og ikke minst laget en flott fotobok som vi utga, "**Rrom – sigøynerreiser**". Den kan du bestille fra oss (se side 31), og dermed ta steget fra uvitenhet over til innsikt og dermed empati med et sterkt undertrykt folk, som rett og slett prøver å overleve med verdighet og samhold i en fiendtlig verden. Neste år kommer boka ut også i Romania, både på rumensk og romaní.

Tekst: Are Hansen
Foto: Harald Medbø

Kopier gjerne, men oppgi kilde

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf.: 22 69 12 84

gateavisa@gateavisa.no
www.gateavisa.no

Opplag: 4000
Trykk: Nr1Trykk, Lillestrøm

Redax dette nummer:
Bjarne Benjaminsen, Kris
Guttssønn, Are Hansen, Sophie
M Irgens, Martin Knutsen,
Torleiv Lauvhjell,
Ole A. Seifert, Sven
Halstensen, Peter

Forside: Mona Hagen
Pedersen, Steinar Martinsen
Bakside: Vigdis & Benedicte

Takk til Christer og Gunnar for
uvurderlig teknisk hjelp

Alle er velkomne som medlem-
mer i redaksjonen. Ta kontakt!

Innsendte bidrag mottas med
takk – bortsett fra dikt, som
brennes ved en enkel seremoni
hver fullmåne

Brakkebygrenda

Det finnes hundrevis av tomme boliger i Oslo og tusenvis av bostedsløse. Personer uten et hjem tar over kommunalt ansvar og bosetter seg i disse tomme boligene.

Andre finner forlatte tomter og lager wagenburg, som i Brakkebygrenda.

Kjære naboer og Gamlebyvenner.

Vi er en gruppe unge mennesker som vil drive et alternativt, byø-kologisk og kulturelt prosjekt. Vi mener at det er viktig for en by at den har kulturelt mangfold, hvor man får brukt sine ressurser. Vi har sett oss lei av kommunens manglende boligpolitikk, og spekulasjonen i eiendom, som vi ser mange eksempler på rundt i samfunnet vårt. Vi har derfor tatt St.Halvardsgate 27 i bruk.

Tomta har stått tom i over 2 år uten å være i bruk av eieren, øde og forlatt uten tilsyn. Eieren er Ho Chow, Dalan advokater v/Ole Løken forvalter eiendommen. For øyeblikket finnes det ingen konkrete planer for stedet, som vil forandre denne situasjonen i den nærmeste fremtid.

Brakkebygrenda bodde og tok vare på området i 8 år. Vi mener Gamlebyen skal ha rom for prosjekter som dette. Med utbygginga av Bjørvika kommer kommersialisering og gentrifisering til å merkes godt i Gamlebyen. Vi ønsker å være en motpart til dette, og skape frirom der man ikke trenger penger for å være en ressurs.

Når vi har tatt tomta i bruk igjen ønsker vi å bidra positivt til lokalsamfunnet, ta vare på tomta, og gjennom vår tilstedeværelse gjøre området til et sted hvor også andre kan slippe til med ideer og prosjekter for å sikre Gamlebyen en plass hvor den enkeltes bidrag gir direkte resultater. Vi forventer å oppnå toleranse overfor vår bosettelse, med det ansvar og de rettigheter som medfølger.

Vi ønsker at kommunen skal ekspropriere tomta. Dette fordi eier tydelig driver ren boligspekulasjon. Da eier Ho Chow fikk beskjed av byantikvaren i 1987 om å verne huset brant det ned like etterpå. Lovnader om barnehagebygging på tomta viser seg å være politisk spill fra eiers side. Oslo kommune har gjentatte ganger prøvd å ekspropriere tomta, nå sist klagde eier ekspropriasjonen inn til fylkesmannen og fikk medhold. Det er uholdbart at politikerne lar denne type virksomhet foregå for åpne øyne uten at noe blir gjort. Nå er det på tide å stille krav som beboere av denne byen, og kreve at kommunen overtar eieransvar for tomta. Vi ønsker at Brakkebygrenda skal få leve og at økologiske, bærekraftige prosjekter får utvikle seg.

Støtt Gamlebyen, støtt Brakkebygrenda!

-el manifesto

Glade okkupanter feirer våren

Den umiddelbare planen i dette grønne frirommet er å dyrke jorden og bygge fellesarealer. Alle er velkomne, og etter at grovarbeidet er gjort ser kollektivet for seg mange typer åpne prosjekter, bl.a. verksteder av forskjellige slag, et halmhus basert på plantegninger fra Gaja arkitekter og muligens en filmklubb. De store blokkene vegg i vegg kan bli fete lerret..

Japansk anarkistispyrdhave

ønskeliste:

store kjeler, halm, mat er alltid bra, presentinger, materialer, folk med prosjekter!
maling, paller, tepper, ved...

**Foto: Mona Hagen Pedersen
Text: Brakkebygrenda,
bye bye kitty og Krake**

anarkistidyll

Okkupasjonsnytt

I forige nummer ble vi kjent med det sjarmerende okkupasjonskollektivet som i vinter slo seg ned i Skar militærleir. Da statsmaktens lange arm med vold og makt kastet dem ut fra hus og kafé, fant de seg nok en militærleir. Denne gangen i Holmenkollåsen.

Der ble de ikke særlig lenge. Utsikten var nydelig, men kommunens vilje til å bruke et stort tomt område til kollektivt beste, manglet fullstendig.

Vel ute derfra fant kollektivet et nydelig tomt hus (mange tomme hus er veldig fine!), rett ved tidligere Idun fabrikk. Etter "kommunikasjon" med "dialogs-nuten" kom det frem at grisene skulle komme og jage folk en kveld klokken åtte.

De dukket aldri opp, de skulle vel bare SKRÆM DÆM! Men kompisene deres, taggepolitiet, kom kjørende en liten sving. De betraktet alvorlig grafittien på veggen, benyttet anledningen til å herse med de som tilfeldigvis var i nærheten, pustet, peste og blåste seg litt opp.

Så trasket de bort til oss bak barrikaden og lurte på om vi kanskje hadde sett hvem som hadde utført denne forbry-

telsen. Vi hadde nok ikke det, og ikke hadde vi sett de to svartkledde som visstnok hadde utført det kreative arbeidet heller.

Vel tilbake i bilen melder gris nr. 1 til bingen at det ikke er noen der som svarer til signalementet.

Kanskje han ikke så dem i mengden svartkledde...

-bye bye kitty

Iskald høyrevind

blåser folk ut av husene sine

En sur vind blåser over Nederland. Ikke fra Atlanter'n i vest slik de er vant til, men fra den andre kanten: fra Høyre. Denne flatmarken av et land har hittil blitt sett på som liberalitetens høyborg, i alt fra religion til seksual- og ruspolitikk. Nederlenderne har forfektet en toleranse som går ut på at myndighetene ikke har noe med hva du gjør så lenge det ikke får samfunnsmessige konsekvenser (men med et velutbygd sosialsystem hvis du trenger hjelp). Staten har altså i mindre grad vært en monomorsk vokter over befolkningen enn vi er vant til her i Norden (hvor det er en naiv tro på at uønsket adferd kan fjernes ved å gjøre den forbudt). En sånn pragmatisk holdning har vært eneste mulighet til å holde sammen et så tett befolket og multikulturelt samfunn som Nederland, som gjennom århundrer har vært et fristed for flyktninger fra hele Europa med avvikende livssyn. Fredelig sameksistens på tross av forskjellighet har vært mantraet, og det har vært veldig vellykket både sosialt og økonomisk.

Dette har på kort tid endret seg dramatisk. Som dessverre så mange steder i Europa har også Nederland fått et stort høyre-ekstremt parti, **Partij voor de Vrijheid** (PVV) under ledelse av Geert Wilders. De bruker samme oppskrift som sine trosfeller i det norske Fremskrittspartiet eller Dansk Folkeparti: offentlig og i valgkamper fokuserer de støyende på problemer med innvandrere (særlig muslimer), for høye skatter, for dyr bensin og sprit, o.l., mens de ikke prater høyt om sine planer i den økonomiske politikken: uhemmet markedsliberalisme, mindre skatt for de rike, fjerning av arbeidstakeres rettigheter, avskaffing av minstelønn, osv. PVV er mer åpent ekstremt enn vårt hjemlige FrP tør være, og mener bl.a. at hovedfokus for Nederlands utenrikspolitikk bør være å utslette Islam (!), at tiltak for å redusere klimagassutslipp bør droppes, at u-hjelp skal strykes fra budsjettene, mm.

I 2010 fikk PVV over 15% av stemmene, og dermed en sjettedel av representantene i nasjonalforsamlingen. Dette er spesielt mye i nederlandsk sammenheng, hvor man er

vant til mindretallsregjeringer av flere partier – ingent enkeltparti har hatt rent flertall siste hundreåret. Etter valget dannet CDA og VVD regjering (tilsvarer omtrent norske Krf og Venstre), men er avhengig av stemmene til PVV for flertall. Dermed har ekstremistene altså fått stor politisk innflytelse – veldig likt situasjonen i Danmark.

De fattigste i Nederland har allerede begynt å kjenne høyrepolitikkenes knyttneve. Siden 1971 har det vært lovlig å okkupere og flytte inn i hus som sto ubrukt i over et år og uten umiddelbare planer om utleie e.l. Dette ble vedtatt for å redusere spekulasjonen med boliger, og fordi det er

meningsløst at noen skal gå husløse mens andre har flere hus enn de trenger. Høyrepartiene (og spesielt VVD) har hele tiden vært sterkt imot denne retten, og med situasjonen i parlamentet etter siste valg kunne de gjøre noe med det: fra 1. oktober ble squatting forbudt i Nederland, som i resten av Europa.

Okkupasjonsbevegelsen – *kraakerne* – satte i gang demonstrasjoner og kreative aksjoner mot loven

over hele landet, bl.a. okkuperte 300 mennesker Dam-torget midt i Amsterdam med egen tellleir og stor internasjonal mediadekning. "Det er på tide å gjøre motstand mot bz-forbudet og statens undertrykkelse av alt som ikke er mainstream og kommersielt. Vi vil gå på gaten – vi vil vise dem vår vrede og vår styrke. Det er tid til handling og oktober er kun starten", skriver gruppen *Actions Committee Amsterdam Bandits* i en pressemeddelelse offentliggjort på Squat.net i september.

De får støtte ikke bare av de politiske partiene på venstresiden, men også av kollegiet av statsadvokater i Høyesterett, som har uttalt at de ikke vil beordre noen utkastelser hvis husene blir stående tomme. De store kommunene som Amsterdam og Utrecht har ordførere fra Arbeiderpartiet, og sier at de verken vil eller kan håndheve en slik lov.

Kampen for tak over hodet i nord-Europas kalde klima går videre. Vi sender kraakerne våre varmeste tanker.

Home Sweet Squatted Home flytter til Dam-plassen

Hemningsløs debatt:

HAUSMANIAS KOMMUNA LE FACSIMIE

M iljøet I Haus er iferd med å gå til helvete. På gr. av at det I 2011 skal reforhandles ny kontrakt med kommunen har, Hausmanias tidligere frihetsprinbnsipp blitt satt til sides. De har kastet ut de fremdeles oppegående etterlevingene av Brakkebygrenda og hashrøykerne (det oppegående og til forrige sommer levende nærmiljøet) har blitt vist vekk. Sist men ikke minst er taggerne vist vekk fra de eneste offisielle taggeveggene I Oslo. Portene skal nemlig lukkes kl .15 null null. Dette er en reforhanling og ikke en forhandling om ny kontrakt. Stopp vougeiseringa og haute coutureifiseringa av Hausmania. Mangfold til folket!

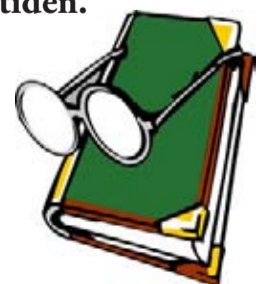
Atle waage

BOKCAFEN JAAP
VAN HUYSMANNS MINDE
★ frihellig litteratur ★

Fremdeles Norges beste utvalg
i anarkistisk og frihellig
sosialistisk litteratur

Det vil heretter fore-
ligge en relativt stor
sjansje for at vi holder
åpent Oddsdager
fra fem tiden.
fra nå og i
frem tiden.

du kan selvfølgelig å netthandle på:

www.futurumforlag.no

men er det ikke mer menneskelig å treffes?

Slik lager du **Marijuanamarsj**

1. først må dere lage en plan :D

-hva skal dere? skal det marsjeres eller skal dere ha punktdemonstrasjon?

-oppmøtested? appeller? marsjrute? smoke-inn i en park? musikk? underholdning? fest etterpå?

Mye avhenger av hvor mange en regner med at det kommer til å møte opp. Det er ingen grunn til å ta seg vann over hodet, start gjerne med en enkel punktdemonstrasjon og øk ambisjonene neste gang.

Appell er et must for å fange oppmerksomheten til forbigående. finn noen med faglig tyngde eller hold gjerne en selv.

2. søknader og varsler!

-politiet skal ikke ha søknad, de skal ha VARSEL! dere behøver ikke spørre om å få lov, men er pliktige til å opplyse om hva dere skal gjøre. i varselet til politiet bør dere foreslå en marsjrute selv!

-det offentlige stedet dere skal ha oppmøte må dere søke om å bruke. Da kan man få nei så det er bra å ha flere alternativer å velge mellom. De er også stor sansynlighet for at en må betale for leie av plass.

-søknad om dispensasjon for musikk..

dette må tenkes på først fordi en del ting eventuelt skal med i søknadene. hvis dere vil ha musikk må det søkes bydelsoverlegen(eller tilsvarende instans der du bor) om

hjelp men da er det bra å være tidlig ute!

hvis dere er tidlig ute med løpiser kan dere lage flere sett, evt. m propaganja..

4. sponsorer

-ikke det letteste å få tak i, prøv gamle travere som alternativbutikker, scorpius, dyrkebutikker.

sponsorer er absolutt ikke nødvendig, de få nødvendige utgiftene kan fint dekkes inn gjennom lokal fundraising. men hvis dere får en sponsor eller to kan dere tenke friere med penger. de nødvendige utgiftene er leie av offentlig sted, innkjøp av vaktvester, søplesekker, vandunker og plastglass etc. en veldig hyggelig utgift er til musikk. leie av aggregat, evt. leie av anlegg

5. praktiske ting

-bil og sjaffør! hele dagen.

-klart avtalte arbeidslag til rydding, utdeling av pamfletter mm

-vakter og en vakt sjef, med ves-

ter.

-megafon

-bord til anlegg og stol til dj

-vandunker m vann og plastglass, veldig ålreit ting

-pamfletter til dagen er en kul greie,

det er bra om det står program for dagen, noen fete bilder eller liten tegneserie? og en liten politisk tekst!

6. gaver

-gaver er koselig. kan fint sløyfes i siste liten. gode gaver kan være en goodiebag m div. fra sponsorer, evt. noe helt annet:) flere ting kan være naturlige gaver på en demo som dette..

på marsjen i fjor hadde noen bakt kaker og delte dem ut og det syntes alle var en veldig fin gave...

og husk: det er bare en demo!

en ting til: det er lov å ha marijuana-marsj så ofte en vil...

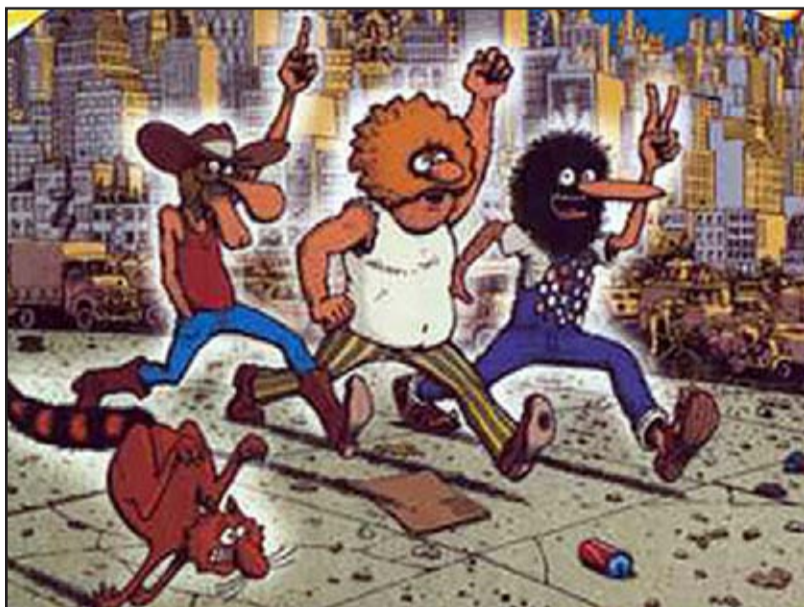
1

Du skal bare *melde* fra til Politiet hvor dere har tenkt å være/gå

2

Du må *søke* Bydelsoverlegen om å bruke høyttaleranlegg, og vente på svar

Cannabisrøyking i parker er ulovlig, men det er da også hele poenget med marsjen!

Underholdning, musikk, fest og moro etter marsjen er supergøy, men det kan også være lurt å se det an. I tilfelle det begynner å bli mye å holde styr på og ikke minst dyrt. Dersom det planlegges extravagante ting kan det være fristende å søke sponsorer. Men ikke stol på hva noen sier, ha pengene i handa før dere bruker dem.

dispensasjon. vil dere ha noe som flammeshow eller andre gærne ting kan det være mulig det må søkes om.

3. plakater og løpiser

-lag dem selv, skriv evt. til normal for hjelp, maler, bilder whatever, vi skal prøve å hjelpe!

prøv å finne noen lokale sympatiske folk som jobber på trykkeri og som vil bidra med å trykke gratis, evt. skriv til normal for mulig trykke-

Wrocław !

Wrocław er Polens 4. største by, med 630 000 innbyggere

Dette var altså første legaliseringsmarsj i Wrocław. Ca 300 unge stilte opp. De hadde tenkt til å marsjere i gatene for å blokkere trafikk og bli skikkelige synlige, men det fikk de ikke lov til. Massivt politifremmøte sørget for at de gikk på fortauet. Men dette forhindret ikke at de krysset gaten på fotgjengerfelt i rekke og rad og det blokkerte jo trafikken og man skjønte at her var det en demonstrasjon på gang. I nabolandet Tsjekkia har de nylig forandret lovene om rusmidler og nærmest fått nederlandske tilstander, så det blåser frihetsvinder over det tidligere Øst-Europa.

GAs utsendte i Polen,
Harald Medbøe

Den Store Pengevasken

Globalt sett er vi bare en liten håndfull mennesker oppunder Nordpolen. Folk flest bor i Asia, hovedsakelig i Kina og India. Vi beveger oss nå kjapt tilbake mot normaltstanden hvor de igjen er verdens industrielle og økonomiske sentrum, etter et kort avbrudd på 200 år med vestlig dominans. Den enorme økono-

miske veksten i disse landene har blitt en stor byrde for miljøet, som allerede var overbelastet av Vestens sløseri. Hvordan kan vi i lille Norge bidra til å løse disse problemene? Hva bør taktikken være for en realistisk miljøbevegelse?

For mye, for mange

Årsaken til miljøproblemene er jo forbrukersamfunnet og ideen om stadig vekst i økonomien, og at vi er altfor mange på denne planeten. Klimakaoset er dessverre bare en liten del av miljøkrisa. Men det blir for avansert og radikalt for de fleste. Avvikle kapitalismen, slutte med bruk og kast, slutte å drømme seg bort i varekataloger, motemagasiner og annen livsstilspropaganda? Nei, det er dessverre ikke realistisk på kort nok sikt, og vi vil bare bli latterliggjort som rabiat venstrevridde el.l.

Men det betyr ikke at vi ikke kan få til mye, vi må bare bruke en annen taktikk. La oss for en gangs skyld bruke politikerne våre til noe nyttig!

Enkle politikere

En ting er at politikerne våre ikke tør sette i gang nødvendige omstillinger i vår sløsete livsstil av redsel for vel- flukt. En annen ting er at de fleste av dem heller ikke har forutsetninger for dette. Mange av dem er valgt inn for å kjempe for distriktmessige eller økonomiske særinteresser, og har ikke noen bevissthet på de større øko- problemene som undergraver vår sivilisasjon og truer våre barns framtid. Ja, de har makt, men bortsett fra det er de fleste av dem bare helt vanlige, tradde folk. Ikke spesielt kunnskapsrike eller intelligente eller visjonære. De leser de samme dårlige dagsavisene og ser på de samme dårlige TV-programmene som folk flest.

Men det de har felles er frykten for valg og for å miste sine plasser i regjering eller Storting. Dette kan vi benytte oss av.

Jobbinstruks

Politikerne har et stort behov for å vise fram i media at de GJØR NOE hver gang et problem blir påpekt. Men de veit ofte ikke hva som bør gjøres, eller hvordan. De fleste av dem har ikke tenkt, følt eller skjont noe særlig av miljøkrisa, men har fått med seg at ihvertfall klimaproblemene nå betraktes som viktige i samfunnet, og at man ikke blir tatt seriøst uten å ha en politikk også i forhold til det. Det er her miljøbevegelsen kan få innflytelse: sette agendaen og fortelle dem hva som bør gjøres. Være kunnskapsleverandører, pushe på og drive løb- virksamhet.

Politikerne trenger enkle problemstillinger. Vi bør derfor sette opp noen få konkrete punkter de kan ta for seg, ikke hele problemkomplekset på en

gang. Så kan vi gi dem flere oppgaver etterhvert som de forrige løses.

Oljefondet!

Globalt sett spiller det liten rolle for miljøet hva vi gjør her på berget. Vi er bare en liten håndfull mennesker – byen Bombay har f.eks. tre ganger så mange innbyggere som hele Norge. Vi har derfor heller ingen politisk inn-

flytelse på de store aktørene i verden. Men vi har noe annet som kan brukes nyttig: penger! Masse penger. Per juni 2010 var oljefondet vårt på 2800 milliarder kroner (2800 000 000 000 kr). Dette er så mye at det kan ha virkninger internasjonalt.

Oljefondet (offisielt: "Statens Pensjonsfond Utland") ble opprettet fordi oljevirkosomheten ga altfor mye penger til å bruke i et så lite land som vårt. De er derfor sylta ned i aksjer og diverse verdipapirer utenlands, og bare utbyttet fra disse investeringene brukes i statsbudsjettet. Så langt har pengene blitt investert for å gi mest mulig utbytte med minst mulig risiko.

Død og elendighet

Da det kom fram at nasjonalformulen vår dermed støttet produksjon av atom- og klasevåpen, tobakksproduksjon, gruvevirksomhet med enorme miljøskader o.l. kom det krav om et Etikkråd som skulle styre oljefondet unna slikt. Men det gjelder dessverre bare en liten del av pengene. Mesteparten er fremdeles plassert i helt vanlig kapitalistisk virksomhet med alle de problemer det gir for folk og natur. De bidrar heller ikke til utvikling i fattige land, for mesteparten er investert i de rike landene, hovedsakelig USA. De tre største aksjepostene er alle i oljeselskaper: BP, Shell og Total med rundt 10 milliarder kr hver. Som norske statsborgere er vi altså gjennom

Oljefondet medskyldige i utblåsing i Mexico-gulven. Vi får håpe at de miljømessige og økonomiske omkostningene rundt den gjør økonomene i Norges Bank mindre lystne på slike investeringer framover...

Skitne penger, trenger vask

Det spesielle med oljerikdommen i Norge er at den er offentlig eiendom. I

prinsippet er den dermed under folkelig kontroll. Hvis kravet i opinionen blir sterkt og høylytt nok kan vi derfor tvinge politikerne til å bruke pengene offensivt i miljøkampen. Dette er også taktisk veldig lurt: politikerne kan dermed vise at de "gjør noe" og høste goodwill både innenlands og internasjonalt, uten at det pålegger den jevne forbruker og velger i Norge noen upopulære utgifter. Bare se hvor lett Stoltenberg bladde opp milliarder til urskogsværn i tropene. Det var jo bare å hente ut av oljepengene, du og jeg merket ingen forskjell, og de høstet stor applaus – antakelig fortjent, selv om det gjenstår å se om pengene går til det de skal og ikke bare blir avlat.

Det vi trenger er altså en dramatisk skjerping av politikken som førte til opprettelsen av Etikkrådet. Ikke bare skal vi unngå de mest groteske investeringsobjektene, vi må også kreve at det aktivt investeres i økologisk fordelaktig aktivitet – et Klimafond! Vi har også råd til at ihvertfall en stor del av fondet kan avsettes til langsiktig og risikovillig kapital for utvikling av ny miljøteknologi.

Dette kan ikke gjøres over natta. Oljefondet ligger jo ikke som cash i en pengebenge, men er investert i aksjer o.l. Man må derfor gradvis selge seg ned og overføre pengene til Klimafondet. Vi bør også kreve at den nye kapitalen som tilføres fondet hvert år fra nå av blir øremerket til klima/miljø-tiltak.

Ting vi kan få til

Et eksempel fra en av verdens største framvoksende økonomier gir en skala på hvor mye penger oljefondet utgjør. Fattige India har begynt å ta mulighetene for solenergi alvorlig. De fyrer nå skitne, gammeldagse kraftverk med kull, og bruker sin surt tjente utenlandsvaluta på å kjøpe olje og gass, mens den tropiske sola bader landet i enorme mengder gratis energi mesteparten av året – bortsett fra tre-fire måneder monsun er det jo alltid blå himmel der. I fjor høst la regjeringen fram en ambisiøs plan for å bygge ut solenergisektoren. Målet er 20 000 MW innen et tiår¹, som tilsvarer forbruket for over 5 millioner boliger på norsk nivå – og langt, langt fler i India. Anslått pris for denne utbyggingen er ca. 120 milliarder kroner. India legger opp til å finansiere dette selv, men har tydelig sagt ifra at de ønsker internasjonal hjelp for å framskynde prosessen. Her burde vi kjenne vår besøkelsestid: denne enorme summen er bare 4% av oljefondet vårt! Vi kunne gå inn med kapitalen for å få fortgang i utbyggingen, og det ville innebære enorme reduksjoner i utslipp av CO₂, noe som ville monne for atmosfærens klimatilstand.

Men vi behøver ikke gi bort pengene heller. India er et så korrumpert samfunn at pengene da ikke ville havne der vi ønsker. For å sikre pillen for alle våre høyrevridde politikere fra Ap til FrP kunne vi betalt for og bygget ut hele solkraftsektoren, men beholdt eierskapet og bestemt oss for å ta ut en beskjeden fortjeneste hvert år. Sola slutter ikke å skinne og etterspørselen etter elektrisitet i India vil øke i mange, mange år, så også bedriftsøkonomisk ville dette være en rasjonell investering.

Så enkelt kan det gjøres. Det er bare et spørsmål om politisk press fra oss vanlige miljøbevisste borgere.

Veier til påvirkning

Den ovennevnte taktikken bør være hovedfokus for en norsk miljøbevegelse. Der har vi en historisk unik mulighet til å oppnå noe globalt enda så få vi er. Jada, det er mye vi burde gjøre i Norge også, men det er tross alt ikke så akutt, og vi må rasjonere med våre begrensede krefter.

De Grønne består av gode og velmenende folk, men de har valgt veldig feil ved å gå inn for å være et *parti*. I beste fall kan de vel klare å få et par prosent av stemmene i Norge, og en enkelt representant i kommunepolitikken her og der. M.a.o. et magert miljø-

utbytte i forhold til investert energi, for det koster utrolig mye krefter å være med på valgsirkuset. Det parlamentariske systemet er for organisasjoner med mye menneskelige ressurser og mye penger. Jeg var selv medlem i De Grønne en kort stund, men ble oppgitt over hvordan fokuset på valg preger arbeidet og styrer organiseringen i hierarkisk retning, med lokallag, fylkeslag osv som skal peke ut representanter til toppnivået og valg. Det ser dessverre ikke ut til at de er bevisst hva dette har gjort med dem. De Grønne gaper også over for mye, og prøver å kjempe for alle gode ting samtidig, fra dyrevern og sykkelveier til naturreservater og fornybar energi. Det er nok nyttig bevisstgjørende for dem som er med, men gir dessverre lite konkrete resultater for miljøet.

Resten av miljøbevegelsen har ikke falt i denne fella. Ta f.eks. Bellona: selvom mange er skeptiske til deres teknologioptimisme og samarbeid med det

forurensende næringslivet, så kan det ikke benektes at de ved å drive fokusert aktivisme og lobbyvirksomhet har oppnådd langt mer enn De Grønne – med sine teknisk detaljerte høringsuttalelser blir Bellona betraktet som et seriøst fagmiljø i departementer og media, og leder Frederic Hauge sitter nå i EU og er med å på å bestemme politikken for biobrensel og CO₂-lagring.

Framtiden i Våre Hender (FIVH) driver også sitt miljøarbeid utenfor partipolitikken og er storleverandør av seriøse rapporter til regjering og departementer som politikkerne ikke så lett kan avfeie. Da regjeringen for et par år siden inviterte til høring om de etiske retningslinjene for investering av oljefondet utarbeidet de rapporten "Null utslipp for full pensjon!"² som i detalj dekker de tankene vi har skissert i denne artikkelen: ny taktikk for investeringer, opprettelsen av et eget Miljøfond, og et eget pionerfond for solenergi i fattige land i tropene. Den

kan tjene som felles og prioritert program for den norske miljøbevegelsen.

Hold dem i øra!

Det er viktig å være klar over at selvom det finnes anstendige mennesker også i styre og stell, så kan vi aldri stole på politikere og statsmaskineriet. Stortinget har prøvd å bruke oljepenger positivt før: i 1997 ble NorFund opprettet, med oppgave å forsyne levedyktig, lønnsom virksomhet i de "minst utviklede landene" (MUL) med risikovillig kapital. Fokuset ble satt til Afrika, og spesielt mot utbygging av fornybare energikilder. Men innen prosjektet var ferdig behandlet og utformet av statens ulike interessegrupper hadde det fått en helt annen funksjon. I praksis ble det isteden en mulighet for NVE og Statnett å bedrive vannkraftutbygging i u-land siden nordmenn ikke lenger godtar å demme opp daler og legge fosser i rør her hjemme. De fikk krass kritikk

av Riksrevisjonen for at de færreste investeringene hadde skjedd i MUL-land slik Stortinget hadde beordret, og at "det økonomiske og markedsrettede fokus kan bidra til å skygge over selskapets eget fokus på samfunnsansvar og utviklingseffekter".

Som vi ser er et sterkt og vedvarende folkelig press nødvendig for å holde politikkerne på den rette sti, og skal miljøtiltak lykkes så må miljøbevegelsen være med som vaktbikkjer i styrene og ved utformingen av politikken. Så alle miljøbevisste mennesker og organisasjoner, la oss komme sammen og kreve opprettelsen av Klimafondet!

Are Hansen

¹ <http://mnre.gov.in/pdf/Minister-announced-JNNSM.pdf>

² www.framtiden.no/download-document/249-null-utslipp-for-full-pensjon.html
Kortversjon på www.framtiden.no/download-document/250-revidering-av-de-etiske-retningslinjene-for-statens-pensjonsfond.html

Vi ba miljøbevegelsen om innspill til dette oppropet, og her er

Kommentar fra De Grønne:

Are Hansen peker på noen relevante problemstillinger, og overser noen grunnleggende fakta.

Tanken om å gjøre forvaltningen av oljefondet (Statens Pensjonsfond – utland) til et redskap for å skape en bedre verden er naturligvis helt riktig. Pengene har vi tjent på uansvarlig bruk av fossile brennstoffer, og troen på at finansielle data skal kunne gi oss mat og klær i framtida forutsetter at finanskrisene uteblir. (Her kunne jeg begynt på en debatt om reelle verdier og symbolske verdier, men jeg motstår fristelsen).

Miljøpartiet De Grønne støtter tanken om å bruke verdiene i oljefondet

til nye miljøvennlige teknologier der behovet er størst.

Så til Are Hansens kritikk av miljøbevegelsen og av De Grønne. Det er slik at verden (heldigvis) er mangfoldig. Vi har frivillige organisasjoner av mange slag og vi har politiske partier. Disse ulike formene for organisasjoner fyller ulike rom. Et politisk parti som MDG må nødvendigvis være opptatt av å oppnå politisk representasjon. Det er det politiske partier driver med.

Bellona, Natur og Ungdom eller Greenpeace fyller andre rom og arbeider på andre måter. De som vil jobbe i slike organisasjoner bør absolutt gjøre det, men vi som har valgt å arbeide i

Miljøpartiet De Grønne mener at også vi har en nyttig funksjon.

Selv har jeg representert partiet i Bystyret i Trondheim siden 1991, og mener at det har vært bra for byen. Medlemmer av andre partier sier at miljøspørsmål ikke sto på dagsorden i Trondheim før De Grønne dukket opp. Nå er byen en foregangsby på mange områder, og MDG er en del av det styrende flertallet. Det er selvfølgelig Arbeiderpartiet som har makta, men de lytter på oss og tar våre synspunkter til følge i en del saker.

Viktig også å huske på at De Grønne er en internasjonal politisk bevegelse med røtter i 70-års motkul-

tur. De grønne partiene har nok ikke mindre innflytelse i Brüssel enn det Bellona har, men igjen gjelder prinsipielt at ulike arbeidsmåter supplerer hverandre.

SÅ : takk for et forslag om kreativ bruk av oljefondet. De Grønne vil arbeide for dette der vi får nok stemmer til å bli representert. Selv om du velger å arbeide på andre måter, kan du ha nytte av et parti som står på liknende synspunkter som dine egne.

Jan Bojer Vindheim

Yes you can!

Et mye omdiskutert tiltak for å redusere CO₂-utslipp er kjøp av **utslippskvoter**: istedenfor dyre tiltak i f.eks. Norge så kjøper man isteden kvoter for utslippene, penger som går til reduksjoner i fattige land. Tanken er at man da får større utslippsreduksjoner for pengene. Stoltenberg-regjeringene har vært ivrige forkjempere for dette, fordi de er redde for velgernes reaksjoner på nødvendige utslippskutt her hjemme, og styrer en stat som har penger i bøtter og spann.

Problemet er at dette blir for abstrakt og byråkratisk. Kvotene kjøpes og selges på et internasjonalt marked uten klare standarder, med mange ledd fra penger til eventuelle tiltak, og store muligheter for tap og svindel underveis. Det går an å gjøre dette mye enklere, med personlig medvirkning fra hver og en av oss. På **Mittklima.no** kan du klikke og se hvor store utslipp dine flyreiser eller kjøttforbruk forårsaker, og kjøpe kvoter for dette. Pengene går direkte og konkret til lav-teknologiske prosjekter for verdens fattige. For vi må ikke glemme

at selvom det er bra med utbygging av sol- og vindkraftverk så har de fattigste i verden ikke råd til å koble seg til strømmettet overhodet. De fortsetter å koke sin mat på ved eller kumøkk. Deres CO₂-utslipp per person er mini-

male i forhold til oss rikfolk, men de er veldig mange, og deres brenselbehov går ut over skogene lokalt.

Et av prosjektene som kvotene på Mittklima støtter er bygging av små biogass-anlegg på landsbygda i Nepal. Alt som trengs er en tett tank som de fyller med organisk avfall (bøffelmøkk,

matrester) blandet med vann. Bakterier i suppa lager så den brennbare gassen metan, som ledes inn på kjøkkenet gjennom et rør og driver kokeplater. Etter noen dager er blandingen brukt opp, restene tømmes ut og brukes som plantegjødsel, og nytt avfall fylles på.

I tillegg til å skåne skogen og redusere CO₂-utslipp gir dette også store menneskelige fordeler. Fattige familier slipper å bruke penger på ved eller parafin, eller gå lange veier for å samle selv. Ikke minst kommer dette kvinnene til gode, som tradisjonelt har hatt ansvaret for

dette. Med rentbrennende gass slipper de også å tilbringe livet i et sotete kjøkken fullt av røyk og giftige gasser, noe som årlig koster millioner av mennesker liv.

Så ta en tur til **Mittklima.no**! Her kan alle bidra: storforbrukere av flyreiser og kjøtt kan kompensere for sin

skadelige livsstil, og veganere med god samvittighet som bare bruker sykkel og tog kan støtte ved å frivillig kjøpe kvoter for en valgfri mengde CO₂...

Are Hansen

Jan Pedal
sykkelverksted

Hjelmsgate 5 0355 Oslo

Alle typer sykler er velkomne hos oss. Vi går over sykkelen sammen med deg, stiller diagnose og gir overslag. Ingen timebestilling, sykler levert om morgenen blir ferdig *samme dag!*

Vi holder til i Hjelmsgate 5 i Oslo, et steinkast fra Bogstadveien.

Man-fre 10 - 18, lørdag stengt

2244 1880 www.janpedal.no

Moken-kabang: Havnomadene kommer!

Av Bjarne Benjaminsen

1
«Hey, Ngui» roper Tanit, så har han Nguis oppmerksomhet så vel som min, og springer frem mot kanten av sva-berget. Det er en spøk, selvsagt, han er ikke Jackie Chan. Han er en liten mann med stort smil og alltid kvitrende latter, en moden husbond som renner over av barnlig glede. Men spøkefulgen flyr ikke i så bokstavelig forstand: Han flakser ikke utfor stup.

Ngui humrer tilbake fra den andre siden av knatten.

Sola steiker, sørlandssommeren tørker kroppene våre. Det spirer og gror. Bukta under oss er full av maneter, brennende rødt urliv. Livet begynte i havet. Også noen mennesker som bukter seg mellom de røde lyktene, langt der nede, våre ekspedisjonsvenner. Livet leves blant venner. Kaptein Hook svømmer tvers over bukta i en slangende bevegelse, løfter seg opp på *kabangen* med sterke armer. Josefin slikker sol fra Azahara, hun glir i ett med båtens slanke linjer. Reidar ligger og dupper i vannet et sted. Tanit spøker og ler. Jeg ler. Jeg spøker. Vi ler. Runar gjør seg klar til å bade fra Azahara. Sola steiker. Det spirer og gror. Josefin setter seg opp som i en reklamefilm, men smilet reklamerer bare for selve livet og sørlandssommeren. Sørlandssommeren skal leves blant venner.

Ngui springer utfor stupet.

Han gjør en fin bue utover steinskrenten - det er slik, vet du, at du kan hoppe mye lengre om du farer nedover samtidig, du fortsetter forover mens du faller,

”Livet skal leves blant venner!”

så klart - og synker som et anker akkurat der det er åpning mellom manetene. Han kommer ikke opp med det samme, men glir under vann i en slangende bevegelse, løfter seg opp på *kabangen* med sterke armer.

Jeg og Tanit står målløse.

«Too far down,» fniser så den vesle mannen. «Me old man. I jump...down there.» Han peker, klatrer ned til et lavere utspring, hopper som en sprek ungfole uti vannet.

Selvsagt springer ikke Tanit helt herfra, han er ikke Jackie Chan heller. Men så langt Tanit, han gjør det slik. Jeg derimot, er ingen old man uansett hvordan du vrir på det.

«Come,» vinker Ngui. Hendene gestikulerer en bevegelse fra hvor jeg står, i en fin bue ned i vannet, og under overflaten bort til *kabangen*. «Come kabang.»

Så står jeg og venter på at bløtdyrene skal spre seg igjen. Før jeg tar spring-fart.

Ngui er mann du kan stole på.

2
Min venninne Catarina trekker meg med på en tur til sørlandet («jeg drar imorgen tidlig. Bare bli med om du vil,») fordi hun vet jeg er eventyrlysten og liker å møte nye mennesker, og så holder vi hverandre med godt selskap, samtaler om guder og gudinner og kjærlighetsaffærer, holder steiner og koraller i hendene. Hun har nevnt det for meg før, filmprosjektet hun er med på som oversetter, fra thai til engelsk og norsk, som hun for bare en drøy uke siden avsto fra min tur til Berlin for. Hennes venn Runar som er filmregissør og moken-folket som skal være filmstjerner. Havets sigøynere fra Mergui-arkipelet utenfor Burma/Thailand. Verdensberømte da de overlevde tsunamien i 2004 ved å lytte til gammel muntlig overlevert kunnskap: Når havet synker i havet, gakk da opp i fjeldet: Bli ei på strandi! Men nå truer modernitetens flodbølge disse havnomadenes eksistens. Ta f.eks. hva som skjer på thai-siden av grensen som kapper de to små øyene Surin av fra resten av Mergui - akilleshælen Surin som Thailands myndigheter skuler til. Her har det blitt anlagt naturpark. Thailand bryr seg om naturen, må vite, urskogen som har blitt redusert med 60 % siden 1950, fisken som har blitt hensynsløst ofret til trålernes profitt. Nå skal utviklingen snus. Kongen er entusiastisk. Verden er ikke den samme gamle. Og det fins turister som ser etter mer enn barpiker og go lucky drinker, som gjerne vil se fisken boltre seg i levende live blant levende bambus og slyngplanter. Nå skal det spire og gro. Da kan ikke moken-folket fiske lenger.

Det er selvsagt ikke trålerne som utenfor turistsesongen fortsetter med å skrape korallrevene tørre som er skyldige i overfisket, men moken, som i uminnelige tider (hundrevis av år? tusenvis?) har levd ved å dykke etter en og en fisk. Det er moken som står for avskogningen, så klart, når de - etter først å ha bedt åndene forlate treet - feller en stamme til stokkebåten sin.

Moken er gode sydebukker å ha, når miljøproblemene stadig ikke blir løst, og man gjerne vil frita seg selv fra skyld og kaste steiner på andre. «Avatar» og New Age-urfolksromantikk er vestlige fenomener, vi har forlenget snudd moten (urfolkene er fordrevet fra sine jaktmarker, hva har vi å tape?). Men hva skal de med New Age i Buddhaland?

Men dette tenkes bare i forbigfarta, hva vet vel jeg om Thailand? (Svar: Nesten ingenting). Og moken kjenner jeg altså bare (bortsett fra den tsunamihistorien, som jeg ofte har hørt fortalt av en helt annen venn, en herre med frakk og

fotografiapparat, også han med sigøynersjel) fra Catarina, innimellom snakk om tarot og kaniner og psytrance og Nat King Cole. På bussen fra Oslo til et sted *forbi* Kristiansand, tro det eller ei. Hvor bare de mest eventyrlystne stikker. (Og hva vet vel jeg om alle slags norske grender og bygder langs kyst og fjære?) Der urbefolkningen holder til.

3
«Her slår bølgene inn over grunna, det ligger båtvrak overalt utenfor her. Så nå er planen å dra båten over land. Her.» Runar holder opp et kart, peker, forklarer i forrykende fart. Skal båten trekkes over land? Og så seile videre på innsjøene, slik vikingene trakk skipene sine i østerled?

«Du ser jo ut som du passer til dette her,» sier han til meg og så er jeg ønsket

varmt velkommen og tatt opp i prosjektet. En tradisjonell moken-stokkebåt, en kabang, skal seile til Oslo, nå er vi på Lista og kabangen ligger et sted over fjellet og trutner. Det er omtrent så mye jeg vet foreløpig.

«Gutta er sultne. Har ikke fått spist siden frokost. De er vant til skikkelige måltider, ikke sant. Og *falang*-mat duger ikke. Men nå må de få i seg noe snacks, for de kan ikke gå hele dagen uten å spise.»

To menn kommer ut av bilen. De husker Catarina. Den ene hilser ivrig på meg, den andre hilser. De er brødre, moken, de har navn jeg knapt får med meg, og jeg har navn de knapt får med seg. Det er likt for meg og dem, «same-same». Vi kjører avgårde.

Runar til Catarina: «Det er bra du er her. Nå kan jeg få snakket ordentlig med gutta. Oversett! Oversett!»

DIGG DETTE, FOLKENS:

Her er en beretning fra en sørlandsekspedisjon forfatteren deltok i tidligere i år. To brødre av urbefolkningen moken fra Mergui-arkipelet i Sørøst-Asia besøkte Norge med sin tradisjonelle husbåt, kabang. Runar Jarle Wiik regisserte en film om besøket (den ble vist på Early Man and the Ocean-festivalen 23. september), og Kon-Tiki-museet deltok som hovedsponsor.

Husk for all del også å sjekke ut moken-kabang.com, samt rjwiiks videosnutter på youtube.

Hun oversetter til thai, og yngstebror Hook blir engasjert i bilsetet ved siden av meg.

4

Etter en kveld sammen med gutta i lavvo med primus, fisk og kaffe, er vi kjente. Tanit er mannskap på kabangen sammen med mokenbrødrene, reserve-tolk, båtmannen fra Phuket som bragte Runar ut til Surin første gang. Hører thai-country (smektende vakre melodier med psykedeliske gitarsoloer) på mobiltelefonen, lengter allerede hjem. Tilbereder fisken på thai vis (same-same home). Falang-mat duger ikke. En ypperlig kokk er han: Chilli good. I Sør-Thailand sluker de chilli som en flodhest sluker vann. Ansiktet renner som smelt. Men jeg er bedre vant enn

falanger flest (noe med at jeg vokste opp med tamiler, dessuten at jeg i lang tid levde på eksistensminimum med bare spaghetti og makrellstørje til middag, hver dag det samme - men med sekkevis av krydder til rådighet, hver dag sterkere). Hook er ung og søkende, han tar nærbilder av roser. Same-same home... but different. Mannen med den brukne armen er Reidar, arkeolog fra Kon-Tiki-museet. Han og Runar driver på med et eller annet viktig for ekspedisjonen der utenfor. Ngui har familie hjemme, er det på Surin? På en annen øy lengre innover arkipelet, inne i Burma et sted? Lengte hjem? Ja. Han lærer de viktigste engelske ordene: Norway cold. Chilli good. Same-same, but different.

De to brødrene vokste opp på kabang. Det er slik mokenfolket tradisjonelt har

levd, til havs, en eller to familier per båt. Der lager de mat, sover, gjør sine daglige gjøremål. Monsunen tar dem oppover Mergui, under regntida går de i land et sted, så snur vinden og de seiler nedover i motsatt retning igjen. Havet er som en livgivende mor, livet begynte i havet. Og moken er fortsatt i forbindelse med Henne.

Coffee good. Sleep good. Good night. Vinden snerrer inn fra Skagerrak, uler og biter oss kaldt nedover ryggen, legger igjen salt på leppene våre. Minner meg på hvordan mitt folk har uttrykt sin forbindelse til Mor Hav: Havet gir (same-same), og havet tar...den som først sa sisten var, er havets far...snorker snart...sover rart...lykkelig start på nytt bekjentskap...zzzz

5

Jeg forteller Hook om hvor jeg kommer fra, en fiskeregion langt nord i landet. Midnattssol, mørketid, du ska ikkje søva bort sumarnatta, berg & bære, stella polaris. Men for første gang i historien ser det ut til at torskebestanden er under press, og det til tross for at det til sammen fiskes mindre nå enn i hine hårde, da hver eneste modne mann rodde ut i storm og stille. Trålerne kan gå lengre ut og ta fisken mens den ennå er ung. Vi lar oss lure av vår egen teknikk og fortrefelighet til å gå utover naturens tåleevne. Hook nikker. «Same-same home.» Og blikket ser inn i fremtida mens han fyller på kaffekoppen.

6

Kabangen er en diger trestamme, uthulet med øks, som så er bygd på med materialer til en spiss og smidig båt, med årer, mast, ror, tak, gulv, og plass til alle eiendeler en mokenfamilie måtte trenge. Stammen alene kan kalles kabang, den varer i generasjoner, mens resten av båten skiftes ut kontinuerlig. Nguis og Hooks far har bygd mange slike - men nå er det slutt. Etter tsunamien mistet en god del av Surins folk kabangene sine, og med hjemmet omgjort til naturpark får de ikke bygd nye. I stedet er moken stuert sammen

på land ved søppeldumper, «se så skitne de er.» Du kan reise dit som turist med et kommersielt selskap og glane på dem, men vit i så fall at du aldri er blitt invitert. Reiser du ut på egenhånd, vær forberedt på at politiet skumler omkring og

fritter deg ut. Dessuten plager de moken i etterkant hvis de ser deg: Har fattigfolket kanskje tjent ulovlige penger på turistene?

Moken vet å fiske og ta seg frem utenom politiets patruljetider.

Men én kabang-stokk hadde familien til overs fra gammelt av, og det er denne som er blitt fundamentet for den vakre farkosten vi sjøsetter i Kristiansand havn søndag 07/08/2010. Folk hoier og følger med. Kystkulturutstillinga går mot slutten, kabangen vinker likesom farvel til smeden og sangerne og nordmennene som lager stokkebåt der bortenfor (de siste ble Ngui og Hook naturligvis oppglødde av å møte: Årtusengammel hoggekunnskap ble formidlet - se, man bør hogge med utgangspunkt i et sikksakkmønster - hvorpå uthulinga straks gikk meget kjappere!) De tre brune, kortvokste mennene heiser seil. Fremmedlegemet kabang skjærer lekende lett og hjemmevant gjennom kanalen. En pil, en harpun, en torpedo inn i fremtida. Fra land holder vi så vidt følge ved å løpe mellom stoler og bord, åpne dører og øslurpende restaurantgjengere. Trivsel og glede, hva er dette for slags artig påfunn? En jungelbåt? Den eksotiske gisten settes pris på, sørlendingene løfter glassene. Tanit er i sitt ess ved roret og sollyset i pannen. Nå skjer det noe tvers gjennom Kristiansand. Saliget være de fremmede, for de skal seile verden i møte.

Men den unge servitrisen jeg har sett smile til kunder hele dagen, hun ensrer ikke noe. Hodet er vendt like mot kabangen, hun kan ikke unngå å høre livet og oppstyret, men hun er på røykepause fra omverdenen. Hun trekker et langsomt drag av sigaretten, holder røyken i lungene, slipper den ut som i et drømmende kyss.

Kabangen er raskere, mer fremtidsrettet, enn meg. Ngui står støtt der fremme på dekk som et slags evig menneske.

Jeg tar igjen Reidar og Josefin ved broa. Også mennesker, forresten. Same-same. Sånn omtrent.

7

To båter seiler oppover sørlandskysten i to uker: Kabangen m/følgebåt, Azahara, opprinnelig spesialdesignet racingfarkost for kong Juan Carlos I

”Som i et drømmende kyss...”

av Spanien, nå i eie av Jan Palmers, Nesodden, og levert med egen seilejente, Josefin med det blonde humør. Nu är vi kungliga kompisar, allihop. Og i Nesoddenkongens båt er det plass til mange folk, skal du tro. Her kommer og går kjenninger og kumpaner underveis, et par dager eller en hel uke i slengen,

alt ettersom. Vi nevner i fleng:

Tor (1), den ferdigtrente marinejegeren som ble pasifist, som har rodd - og syklet damesykkel! - langs hele norskekysten. (Kan han gjøre det med en dame som sykkel neste gang?)

Christian, prosjektlederen, en engasjert mann man setter pris på. Han lufter sine synspunkter, men siden det alltid skjer noe gøy på båt (skifte kurs, spille backgammon, tøyse og pludre) rekker jeg sjelden frem til mine uenigheter. (Pyttssann, det kommer alltid en ny dag.)

Tormod, fiskerkarlen, som forteller at makrellstørja er i ferd med å komme tilbake til farvannene, og lærer meg at makrellstørje er det gamle navnet for tunfisk.

Patrick, Runars kamerafører, se han spiser berg av chilli uten problemer!, er det fordi han er en slags hellig mann? Leende Buddha?

Jessica, en(da en) personlig favoritt blant samtalepartnere og lekekameraer, her gjør visst Patrick et kupp, eller hva? Og visste du hvor mange ord som er felles for indonesisk (Jessica) og moken (våre venner fra Surin)? Vi begynner med «Ikan»: «Fisk». De fiskeetende austronesiske folk spredde seg for 3500 år siden fra fastlands-Asia og utover Indonesia, til New Zealand, til øyer utover hele Stillehavet. Den kjøp-

Hook studerer helleristninger. Hva kunne Thor Heyerdahl ha fått ut av dette?

...Norge i bakgrunnen

peste folkevandring i historien? Og den kunne skje fordi folkene bodde på båter, just slik som moken fremdeles gjør? Dessuten Tor (2) (dykkeren), og ikke minst Runars fortreffelige kone, barn, svigermor, Spretts slekt og venner, Tufsa, Hufsa, Grymsan, Gumsan, Homsen, Hjørdis (sjøfartsmuseets pioner), Jack (Sparrow) og mange flere. Regissøren har ikke planlagt turen i pinlig detalj. Uforutsette ting skjer. Men folk langs leiet har alltid det som

"Where the wild things are"

skal til for å fikse små problemer. Et lite knippe produksjonsassistenter gjør fort nytte for seg, skal du se.

Vi drikker pulverkaffe. Den filtermalte kaffen fra butikken smaker som det moken drikker når de ikke har råd til kaffe, sier Hook. «Da svir vi ris og heller varmt vann på.»

Det er første gang en tradisjonell kabang festes til film.

*Sola steiker. Det spirer og gror
Livet skal leves blant venner på jord
Vi forstår jo hverandre, ord etter ord
Mellom klipper og svaberg, der tjafse-
tufser bor*

*Same-same, but different,
ganske likt overalt
Menn elsker kvinner, og
havet er salt
Spis ris, spis størje, blåbær
och palt
Men Surin er temperert, og
Norge er kaldt*

*Hei, evige menneske, si meg
nå
skal den som høster, frem-
deles få
fortsette fangsten i morgon
än då?
Har vi høstet for meget, og
forsømt å så?
...Havet ligger (sånn cirka)
der det alltid lå...*

8

«Nå har kineserne begynt å snuse etter olje utenfor Burma,» sier Runar. Til nå har moken fått være noenlunde i fred fra det burmesiske

terrorregimet (vel, relatively speaking, that is), men det kan det altså bli en slutt på.

Jeg: «Så det ser dårlig ut?»

Runar: «Nei, det er jo derfor vi lager denne filmen her, da. For å få oppmerksomhet på mokens situasjon, slik at de kan klare seg.»

I Burma sendes fremdeles moken, som kan svømme i minutter under vann (de har flere røde blodlegemer enn oss andre, og de har til og med utviklet en refleks i øyet som gjør at de ser bedre i vannet), ned på havbunnen for å dykke etter perler og annet, med komprimert luft de trekker pusten fra gjennom et rør. Dette gir fæle senskader på kroppen. Hooks og Nguis far lider av disse. Det skal altså litt til før burmesiske myndigheter skal begynne å bry seg en skitt om sjønomadenes skjebne.

Men det Runar og kompani har dratt igang, er like fullt fantastisk lovende. Av alle filmprosjekt er dette nettopp et slikt som kan gjøre en forskjell. For ja, det er virkelig i stor grad et spørsmål om bare å «snu moten». Idag brukes moken som syndebukker av thai-myndighetene, men lik-som naturvern har blitt en prestisjesak, kunne også dette urfolkets kulturarv anta en ny betydning for det nasjonale selvbildet: Man kunne tenke seg at omverdenens fascinasjon for dette forunderlige folkeferdet, ble noe Thailand kunne sole seg i, at det kom prestisje i mokens overlevelse. Og om Thailand begynner, se så om ikke Burma følger etter? Da er det Runar gjør, å lage film på film om moken, om Hook, om kabangens ferd til Norge osv., den definitivt riktige strategi for å oppnå forandring. Det gjør det spesielt gøy å være med på ekspedisjonen.

Jeg ser filmen der Hook får snakke på et språk han kan, hvor Catarina har oversatt hele taler fra hans munn. Han uttaler seg akkurat som man ville forvente fra en vestlig New Age-fiksjon, som en romantisk drømme-segvekk fra modernitetens støyende Honk! Honk! regnskapsrubriker-identitetsfabrikker. «Havet er som en mor. Mokens største skatt. Når Moken dykker etter fisk, blir det alltid fisk igjen i havet. Jeg vil at barna skal kjenne forfedrenes arv, at kabangene var våre hjem i gamle dager». Hook er Avatar. Han mener dette helt selvfølgelig, det er hans virkelighet.

Jeg vet at han mener det. Jeg har delt kabin med ham i to uker. Og det undrer meg heller ikke at han mener dette, hvorfor skulle han ikke det? Det gir fullstendig mening.

Men det er fantastisk å få bekreftet denne enkle livsinnsikten. Man trenger ikke gå omveien om Vestens forvir-

"Målestokken moken - det Evige Menneske"

ring for å innse at Hook sier noe dypt: Vi er naturvesener. Det gis en forbindelse mellom folk og deres miljø som avkrever respekt, som er viktig. Ethvert «fremskritt» som benekter dette er i virkeligheten et tilbakeskritt for oss alle. Hook går i ett med høvding Seattle: Vi

eier ikke Havet, Havet eier oss.

Den som avfeier romantikken som urealistisk, favner ikke realitetene. Han har ikke levd blant virkelige mennesker, og han viser bort en menneskelig erfaring han ikke kjenner.

Men hvorfor ikke snakke om mennesker man faktisk kjenner?

For meg er det selvsagt enkelt: Hook og Ngui er to folk jeg kjenner, jeg er nødt

"Same-same...but different!"

til å bry meg om deres livsbetingelser. Det gjelder uavhengig av deres folks historie, hvem som er hvem i Merguiarkipelet, hvilke folk som passer inn i hvilken nasjonale plan. Det er bra folk, klart de ikke skal trakasseres og mis-

brukes i propagandaøyemed, klart de må få bo i båt om de vil. Som sagt, jeg vet fint lite om Thailand (eller Burma), men mer trenger jeg ikke ha kjennskap

til for å forstå at dette engasjementet er rettvis. Det er her, om noe sted, at etikk begynner. Det gjelder direkte og klart, for alle mennesker jeg møter. Same-same, but different. Hver gang.

Kabang-modell, laget av Ngui, freelance-fisker

9

I Kristiansand: Tall ships race. Hele sjøen så langt du ser vrirler av digre seilskip, mastene opp i himmelen. Vi har kabangen. Runar, en kjempe av en mann, blir en ekstra mast bak i båten - så kan ingen tvile på at vi også er «tall ship».

I Risør:

Trebåtfestival. Jahn Teigen holder oss oppe om natta. Kan vi tro på Glasnost? (Det håper jeg da virkelig, 20 år etter.) Mokenbrødrene tar en titt på norske eiketrær i en gammel masteskog plantet på 1700-tallet. Kanskje kan Norsk Skog sende trær til Thailand som det kan bygges kabang av - hvilken reklame for tømmerbransjen! Men disse trærne er ikke store nok, dessverre. «Vi måler ikke i meter,» flirer Ngui «men i moken.

Josefin, spiller backgammon. Dele på sigaretter. Pulverkaffe. Vaske diesel-lukta ut av Azahara etter lekkasjen; det blir renere enn Snøhvits rompe. Reidar tar mer og mer av som spøkefugl for hver dag som går. Barn leker og flirer og kastes omkring. Moderne thai-pop på Nguis mobiltelefon om natta. Lille Vanja lærer backgammon. Moken er en god målestokk å ha for mye rart; på moken fins ikke ord for å bekymre eller kjede seg. Runars kamera ser alt fra høyt der oppe. Kongeskipet i en elegant bue rundt kabangen i tre meter høye bølger, glimrende samarbeid - det lages film her! Nye havnebyer, på avstand likner de piratreder, men på nært hold dreier det seg visst om feriesteder. Manetenes

“Makrellstørja er kommet tilbake til farvannene”

røde lys. Tolken er reist opp på fjellet og er budeie ved Rondane. Yngstebror er nysgjerrig på den moderne verden, han lærer seg gps, leser kart, går på internett. Josefin kjenner fremtida dra i ulike retninger. Sørlandssol, sønna-

søvndyssende.

I Lyngør: Lille Juni sjarmerer en hel fest med naboer ved å fortelle elleville historier.

I Tønsberg: Reidar viser oss kjente trakter, vi trækker inn i dypet av byen.

Ved Nesodden: Jeg gjenkjenner fjellformasjonene! Rundt tangen der ligger Tigerstaden, ventende...

Med lokal drahjelp trekkes båten over det lokale trekket

f.eks. hevdes i skriften du leser nå. Ingen seriøse forskere tror på Kon-tiki-teorien idag, men den satte i hvert fall sinnene i sving, hodene i kok, fikk ting til å skje. Free your mind, and your ass will follow...)

En frilansoriginal skal skrive for Maritimt Magasin:

«Har hun noe navn? Jeg passer alltid på å få med båtens navn.»

«Tanit, moken have name for kabang? Same-same we give nice name to boat: «Darling», «my Love»? (Jeg blander visst litt...)

«No have, moken no have.»

Moken har for øvrig heller ikke etternavn (thai-myndighetene har gitt hele hurven på Surin det samme etternavnet for ordens skyld, «de fremstår som den innavla gjengen, ikke sant.» (Runar))

Ei heller noe ord for «takk», «god dag» eller «ha det.» (Morsom historie: Da Runar og Tanit gikk i land på Surin og spurte seg rundt etter Hook, tok det dem lang tid før de skjønnte at den fyren

som hadde gått

o m k r i n g

sammen med

dem lenge alle-

rede, faktisk

var mannen de lette etter.)

Men brødrene er ivrige etter å komme verden i møte nå. Når jeg mønstrer av er det avskjed med ord og fakter:

Bye-bye.

Bye-bye.

Ngui, Josefin, Reidar, Tanit, Hook, Mette (osv)...

Og til og med på norsk, fra Ngui, det evige menneske:

«Vi ses.»

Han er mann du kan stole på.

Tall ships

Treet må være minst en moken bredt.»

To lekkasjer inntreffer på Azahara. Det blir kabangen som må redde følgebåten. Men mannskapet er cool. Runar resonnerer klart og finner det svake punkt. Straks setter han igang å filme mens de øvrige fikser videre.

Stekt fisk, chilli, ris: Fortreffelig. Hook og Ngui veksler på å lese «Percy Jackson, lyntyven.» Tanit spiller thai-country, og synger med som en ekte Drunk Sinatra («bad muslim»). Dessuten: Han kan magiske korttriks! Jeg lærer knuter. Josefin og Hook, Hook og Ngui, Ngui og jeg, Hook og

vind, måkenes søte sang. Eldstebror har lært seg en morsom knute til dekorasjon. Herr Kon-Tiki savner hamburgere. Stadig mer chilli, det er vanedannende, deilig dop. Jeg liker allslags mat (bortsett fra falang, frukten som hvite er kalt opp etter i Thailand, den legger seg som plasma i kjeften). Dam, rummy, backgammon igjen. Hook spiller Red Hot Chilli Peppers på mobilen, Tanit synger koranens åpningssure («no, no, good muslim»). Sjøfartsmuseets vennlige representant tar roret på Azahara. På kabangen er livet rolig, varmt og

10

Kabangen ankommer Bygdøy. Pressen venter, dette med mediedekning er Runar og Reidar gode på (det er jo ganske mye av poenget). Jeg, Josefin og prinsen av Nesodden ser det hele utenfra, fra Azahara. Kameraene stirrer lydløse.

Roald Amundsens skip «Gjøa», det første til å seile gjennom nordvestpassasjen, står på land i bakgrunnen og brisler seg: Hvem tror denne jungelbåten at den er? Komme her og innbille seg at 5000 års historie er noe å skryte av: Jeg har erobret isødet! Jeg har bygd Nasjonen! Jeg har satt Norge på kartet! Og så videre. Men det er ingen som lar seg skremme av Amundsens skrømt lenger. Gjøa er grønn- og rødmalt som en koselig stue,

Sjøfarts- og Kon-tiki-museets folk er varme og trivelige mennesker. På brygga tar Hjørdis og Christian oss imot og hjelper oss å legge kongeskipet til kai.

Kon-tiki-museet (hovedsponsor) har nå fått vist at det utvilsomt er mulig å seile en stokkebåt i norske farvann. Det er altså slett ikke nødvendig å gå ut fra at bronsealderens bergknattbeboere bare padlet omkring i kanoer, selv om de båtfunnene vi har fra denne tida dreier seg om uthulede stokker. Vi kan godt tenke oss at båtene ble bygd opp fra slike stokker, at våre forfedre brukte liknende teknikk som austroneserne. Se på helleristningene, de likner på kabanger! Hvorfor skulle de ikke seile, bronsealderbarna, det er da langt mer behagelig enn å ro (eller for den slags skyld: sykle

damesykkel)? Ja, nå er i hvert fall ideen så utvilsomt demonstrert, i Thor Heyerdahls ånd. (Thor Heyerdahl er særlig kjent for å ha demonstrert (på en flåte) at austroneserne kunne ha kommet fra Amerika, og ikke fra Asia slik det

“2 kg fisk. Da mangler vi bare en lik mengde chilli”

Miljøbesvergelsens kjette

Alle nordmenn med mellomfag i sosiologi var redde for at klimakampen skulle få et tilbakeslag av fjordårets kalde vinter. Kanskje var de redde med god grunn. Hva ville det norske folket tro om den globale oppvarmingen nå? Hvordan skal vi selge inn miljøkampen nå?

Aslak Sira Myhre legger skylden på miljøbevegelsen selv (i Samtiden 3/10 og i en egen bok):

«Vinteren 2010 blei en tredjedel av de nordmennene som var bekymra for menneskeskapte klimaendringer, mindre bekymra. Årsaken var åpenbar. Vinteren hadde vært den kaldeste i manns minne, og når gradestoken tipper under minus tjue grader, og Stavanger

har skiføre tre måneder i strekk, er det vanskelig å gå rundt og frykte kommende varmebølger. ...om man bruker en

varm vinter som bevis for at mennesket er i ferd med å endre klimaet rundt seg, slik mange har gjort, eller latt mediene gjøre, blir en kald vinter bevis på det motsatte.»

Det er altså ikke dumskapen i befolkningen, det er de «gode» i miljøbevegelsen som får skylda av Aslak. De har et behov for å føle seg bedre enn andre, og bruker miljødebatten til å moralisere. De ødelegger miljødebatten og vil til syvende og sist tape miljøkampen.

GA: Du beskylder den dominerende delen av miljøbevegelsen for å være en eksistensiell vekkesbevegelse. Hvordan så du for deg at det ville bli mottatt av miljøbevegelsen?

“Hvis man skal erstatte verdens energiproduksjon med ikke forurensende energi, og hvis vi i tillegg er med på at vi ikke skal ha atomkraft heller: Er det da mulig å hevde at norsk natur, en måkes liv, eller det estetiske langs kysten, kan stå i veien for utbygging av vindmøller da? Er dette tenkbart? Kan du på den ene siden si: vi må løse klimaproblemene det er verdens største utfordring, og samtidig si at vi kan ikke bygge vindmøller her?”

ASM: Jeg må ærlig innrømme at når jeg skriver en forkortet versjon til Dagbladet, som er nesten bare overskrifter, hvor jeg kaller dem religiøse dommedagsprofeter, så hadde jeg ikke venta meg at de skulle klappe meg på skulderen og si tusen takk. Det er jo provoserende skrevet, og noe av det jeg sier grenser til utskjelling, så jeg er ikke så overasket over at de slår hardt tilbake og at de er sinte, men det jeg synes er overraskende er at en bruker så mye krefter på å avvise debatten. At man bruker så mye krefter på å avvise

at det finnes et problem, og måten man gjør det på er å understreke hvor alvorlig klimaendringer er.

Med den tilnærmingen reduserer de det til bare to kategorier debbatanter: De som er 100% enige i strategi og innhold, og så er det fienden. Som er alle de andre. Det handler om godt

“80 % av verdens energi produksjon skjer via kull, olje og gass. Hvis vi skal snakke om en elefant i rommet, ikke i verden, men i miljøbevegelsen, så er det det. Det vi snakker om her er å produsere 80% av verdens energi på en annen måte enn det vi gjør i dag.”

og ondt, og ligner et religiøst verdensbilde.

En del av kritikken jeg har fått er berettiga, men en del av kritikken bekrefter det jeg sier: Dette handler ikke så mye om politikken rundt miljø og klima, det handler om at en del ting har blitt sant, og sånn skal du snakke om det!

GA: Betyr dette at du ikke er så opptatt av hva folk synes om miljøkampen?

ASM: Ja, jeg synes vi bruker alt for mye krefter på hva folk tror, særlig fordi disse tingene er i forandring. Vitenskapen er akkumulativ. Det vi vet i dag er annerledes om ti år. Og hvis vi skal bruke alle kreftene våre på at folk skal bli enige om og må forstå verden i år, så må vi igjen bruke krefter på å justere det året etter, og om to år. Altså

en stadig kamp om hva folk tror. Det kan ikke være miljøbevegelsens hovedrolle?

Miljøbevegelsens rolle må jo være å vinne miljøkampen og miljøsakene. Hvis du sier at dette som FNs klimapanel har skrevet er sant! så vil du få et problem med en gang du leser rapporten, for der står det at det er sannsynlig.

GA: Store deler av befolkningen tror på en dommedag. Tror du at miljøbevegelsens bruk av dommedagsscenarioer er

et strategisk valg i kommunikasjonen av miljøproblemene?

ASM: Jeg tror det er dobbelt. Jeg tror det er både bevisst og ubevisst. Ubevisst så tror jeg at dommedag er en grunnleggende menneskelig forestilling. Det er en av de eldste forestillingene vi har. Dommedag henger sammen med hybris; med menneskets overmot, menneskets overforbruk, menneskets begjær, menneskets sløsing. Jeg tror dette er en grunnleggende forestilling, vi finner den i jødedommen, kristendommen, og islam. Akkurat slik vi finner den i gresk mytologi, i norrøn mytologi, dette er helt tydelig noe allment menneskelig. Ikke engang politisk økonomi er fri for slike forestillinger. Dette tror jeg ingen kan noe for. Jeg tror ikke dette er bevisst fra miljøbevegelsens side.

Men i tillegg så tror jeg de har lagt opp en bevisst strategi hvor krisemaksimering har vært en sentral del. Det skjønner jeg jævlige godt, og det har virka i noen

tilfeller, men folk begynner å huske hva du sa for ti år siden. Hvis du i 1995 sier ”noe må skje i løpet av ti år hvis ikke så er det for seint”, hva skal du da si i 2005?

“Og her har jeg jo ombestemt meg. Jo eldre jeg blir så mener jeg at det å være politisk radikal, nettopp det å være skikkelig radikal, hvor det ikke bare handler om idealisme og det å være et godt menneske, men det handler om at du vil omvelte samfunnet, det er da det virkelig kreves at du tar politikk på alvor.”

GA: Hvem tror du tjener på at klimadebatten er lagt på falske premisser?

ASM: Jeg tror Stoltenberg tjener på det, og jeg tror oljeindustrien tjener på det. Fordi jeg tror det de frykter mest er en seriøs motstander mer enn en moralsk motstander. De vil frykte noen som kommer opp med alternativer, og som kan utfordre dem.

Er det noe Stoltenberg kan utfordres på så er det jo hans valg av tiltak. Man må møte hans kvoter, klimavotekjøp, at Norsk gass erstatter brunkol i Europa, og at vi redder regnskogen i Amazonas

Frihetsbiker

Friheten er en Harley
på vei gjennom
Finland fra
nowhere to nowhere
Et grenstårn ved
Værtsilå
Russiske soldater
myser ned i lyngen
og EU
En gang skal
grensetårnet forsvinne
og vi skal alle
være til for hverandre

En helvetesorgasme
deler Oljeberget
midt i to
og Jerusalem
skjelver
Du tårers by
Du dårers by
med blod like
til akslene
Palestinsk blod

Seieren står planta
som en påla på
Oljeberget og
verdens tyranner
og sjefsmodellere
skjelver
Fall over oss
Skjul oss
Vi forspiste oss
og beruset oss
på framgangsfrukt
og uskyldig blod

Om kvelden er jeg
langt inne i
Finlands skoger
Ingen veit jeg er her
Bare min Harley Davidson
Egne tanker og
min farlige frihet
som en trussel
mot alt bestående

Nobody knows the
truble i've seen
Nobody knows
but Jesus

Men I have a drem
Sa Marin Luther King
Og we shall overcome
Some day
En gang skal løva

og lammet beite sammen
og urett og hat
kastes i glemselens
Dødehav

Men jeg kjører videre
Bare min Harley
mine egne tanker
Og trær som
forstår som de
har gjort det
i tusenvis av år

Et liv-
hva er det?
Ei lita spyttklyse
i evighetens osean

Sett mennesker komme
og gå og dodd for et flagg
Et fedreland
En tro
En grense
Et folk
En etnisk rensing

Stank av spilt frihetsblod

Men en dag skal
rettferdigheten seire
som en ørn
på frie vinger
og vi er alle
til for hverandre

Når han kommer
til Oljeberget
med frihetens
sverd luende
i sin hånd

Den veldige
Rettferdige
Sannhetens utvalgte

Men til da
Kun min Harley
som en frihetsdemon
gjennom Finland

En eller annen dag
sprenges Harleyen
i lufta i fascistsivilisasjonshelvetet

Men nå er jeg
her inne mens skogene
bysser en ensom biker

inn i lykkelig søvn
Bare min beste venn
Harleyen

Og bakom synger skogene
De har sett
De forstår

En dag skal steinene
rope og folk faller
om av skrekk

Da skal de undertrykte
toge fram mot
den nye Jord
og alle fillefranser
og lasaruser
skal regjere
med proleariatets
diktatur

Og når jeg en gang
troner inn til den
siste hvile
skal den siste
oljeflekk og
bensinlokket
legges i min
bortgjømte grav

Inntil da kjører
jeg videre til
evighetssekundet
henter meg
og fører meg
over på den andre siden

Der venter en blankpusa
ny Harley på meg

Og skogene synger
en vemeodig
sang til en ensom
vandrer med
en Harley
som eneste venn
og selskap mens
leiriliden sakte dør
ut og mørket
senker seg
over Finlands
uendelige skoger

Arnstein Vada

med andre tiltak. Dette må utfordres med en konkret annen politikk. For sånn som det er nå, så kan han bare forvalte miljøsaken.

GA: *Hvordan tenkte du at dine innspill skulle endre debatten, for du blir jo kæsta på en bestemt måte?*

ASM: Jeg tenkte at jeg ville få til en debatt med et helvetes smell. Det har jeg gjort, selv om det ikke ble helt som jeg ville. Det jeg oppnår er et håp om at om fem år så er det kanskje mindre gitt hva det vil si å være opptatt av miljø og å være medlem av venstresida. Jeg håper man kan utvide debatten slik at man kommer ut av det rommet hvor man sitter og bekrefter hverandres moralske kvaliteter og verdensbilde uten at det har noen konsekvens for konkrete miljøsaker.

Det å bli medlem av en organisasjon på venstresida handler i stor grad om å lære hva man skal mene. Og det er utrolig mange ting du må mene. Og hvis du bommer på et par av dem, hvis du for eksempel er for porno, så kan du ikke være på venstresida. Slike markører er det mange av.

GA: *Hele problemet med partipolitikk er jo at man må stå sammen om en type meninger.*

ASM: Men det er ikke bare partitankegangen som er problemet her. Det finnes en diffus masse av kommentatorer. En kommentar i Dagbladet kan være vel så viktig i å definere hva som er et venstresideståsted som partiet Rødt eller SV. Det er i brytningen mellom mediekommentarene og partiene, bistandsmiljøer, miljøbevegelser, organisasjoner og enkeltpersoner, at venstresida som et uformelt verdifelleskap ligger. Hvor det å være anarkist selvsagt er en mulighet for å komme seg ut av det, men på den andre sida hvis du gikk inn i et anarkistmiljø og sa at du var i mot legalisering av hasj og at vegetarianisme var det dummeste du hadde hørt om, så ville du fort oppdage at det er en del usagte verdier man må kjenne.

GA: *Tja, det stemmer faktisk ikke helt det du sier der. Det er folk her som er mot legalisering. Kanskje det er noen som ville blitt sure om jeg sier jeg liker å spise kjøtt, men de vil ikke mene at jeg ikke er anarkist av den grunn.*

**Foto og tekst:
Kris Guttssønn**

INVITASJON

Bli berømt! Du får nå sjansen til å bidra til Gateavisas tegneserier nummer PSYKOSE.

Først til mølla, sett deg ned og tegn NÅ!

Send inn til
Gateavisas
Hjelmsgt 3
0355 OSLO

Eller: gateavisas@gateavisas.no

(smakebit på neste side)

KJEMPER FOR ATOMKRAFTENS INDUSTRIELLE EKSTENS
MEN HVORFOR HAR HAN INGEN VENNER?

ISOGÅ AVISA RESENTERER KAPTEIN ATOMKRAFT

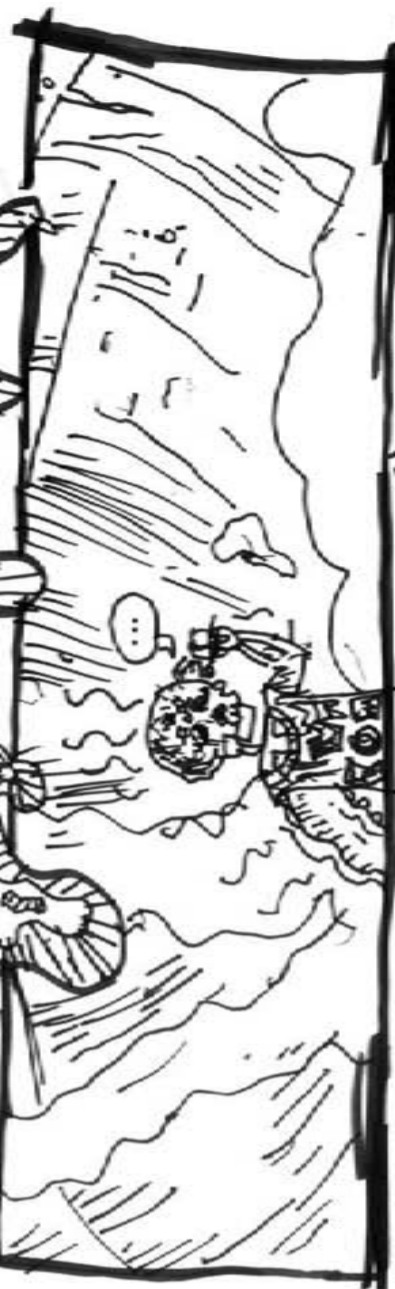
VS. LEVEL'S HARDE FAKTA!

(AN SKINK-TO)

TAKK TIL EN SOM LUR MEG, TEIGNE SA MANGE DODE KATTER!

WORLD

ZetaTalk: The aliens are here – and they are nice!

Er du lei av noia-konspirasjoner om illuminati, jødiske kabaler, onde aliens som vil kjøre sonder opp i røven på deg eller ast-rale øgler med full kontroll over den materielle virkelighet? Er du lei av konspirasjoner om 2012 som ikke har noen substans? Da kan jeg anbefale ZetaTalk, noe så sjeldent som en vennskapelig dommedagsteori!

De dårlige nyhetene først: I 2012 kommer planeten Nibiru flyvende ut av intet og forårsaker enorme ødeleggelser på jorden gjennom sitt gravitasjonsfelt. Jorden slutter å snurre, de magnetiske polene skifter posisjon, og mye kaos og helvete eksploderer over det hele. De gode nyhetene er at det finnes noen som bryr seg: De snille alienene, Zetaene, er her som representanter for det intergalaktiske FN for å gi oss råd og vink om hvordan vi skal overleve den kommende krisen, og de har valgt sitt medium: Nancy Lieder, fra Wisconsin. Priset være hennes navn! Nancy fikk først kontakt med Zetaene i 1993, og generøs som hun er ga hun dem tillatelse til å genetisk manipulere hjernen hennes slik at hun kunne motta meldinger i de kommende åra. Hun ser seg selv som point-man (eller snarere kvinne) for denne intergalaktiske føderasjonen, og har siden sin oppvåkning motatt enorme mengder info fra Zetaene.

For de av oss som samler på konspirasjonsteorier kan dette høres ut som nok en ho-hum kontakthistorie. Zeta-snakkerne har imidlertid det gående for seg at de er brennende intense, og har en skikkelig weird-science-teori i bunnen: De forklarer i utsøkt (og fullstendig fysisk umulig) detalj hva som vil skje når den mystiske planeten ingen ennå har funnet spor av

Nancy Lieder: Enten verdens viktigste menneske eller nok en gærning...

plutselig kommer inn i solsystemet. Blant annet har de hentet teorien om at jorden kan stoppe å rotere, for deretter å starte på nytt, fra den eksentriske Immanuel Velikovsky, en merksnurrig men respektert jødisk psykolog hvis livsprosjekt var å skape en kosmologi som fikk det gamle testamentet til å stemme. Velikovsky blir ofte brukt som eksempel på overgangen mellom middelalderisk og moderne vitenskapelig katastrofisme, i det han har ett bein planta i en religiøs/mytisk forståelse av verden men bruker vitenskapelige termer

for å føre bevis for sine teorier. Dette er en annen ting Zeta-snakkerne har tatt med seg. På samme vis som Velikovsky har Zeta-folket fått en enorm respons fra publikum. Wikipedia opplyser at sjefen for SETI og Nasas astrobiologi-institutt mottar 20-30 emails i uka med folk som vil vite fakta om den kommende planeten.

Så hva har Zetaene å si til oss her i Norge? Når den mystiske planeten plutselig dukker opp (det hele vil ta 50 dager fra start til slutt, siden planeten ikke behøver å bry seg med fysiske lover og beveger seg i ca. 2500 km/s) vil som sagt polene skifte og selve jordmagnetismen snu om, noe som vil forårsake enorme jordkjelv og tsunamier. Men heldigvis bor vi i Norge, så vi behøver ikke være redde! Det er bare å komme seg opp i fjellet, forteller Nancy, så vil det hele gå greit. England derimot, vil mer eller mindre forsvinne, så det kan være lurt å booke billetter nå om du ønsker å se Big Ben før det hele er for sent. Utenom det er det samme gamle survivalist-standard: Kjøp hermetikk, plenty med tau og kjøp våpen. På den annen side, så holder Zetaene det åpent at kanskje jorden vil ha gått inn i en annen tilstand, mer eller mindre en annen dimensjon, så hvem vet? Hjemmesiden deres er en fascinerende blanding av science, survivalisme, og vennlig forkynnelse, et veritabelt hippiemarert hvor det eneste lyspunktet er at Zetaene finnes og prøver å hjelpe oss som best de kan. Skal du ha et substitutt for religion, er ikke dette det verste man kan ta til seg...

Se selv på <http://www.zetatalc.com/> Stranger than fiction!

fnord

Kunstner: Lindsey Reynolds (lindseyreynoldsart.com)

Flytende psykedelia, s

Australskfødte **Daevid Allens** (f. 1938) musikalske karriere strekker seg femti år tilbake i tid. Etter å ha knyttet seg til jazz- og kunstmiljøene i Paris på begynnelsen av sekstitallet, dro han videre til England i midten av tiåret og dannet det legendariske bandet Soft Machine sammen med blant andre Robert Wyatt. Da han returnerte til Paris etter å ha forlatt dem kort tid etter, møtte han den britiske universitetsprofessoren Gilli Smyth, hvorpå de spilte inn albumet *Magick Brother* under egne navn i 1969. Duoen utvidet seg raskt til et musikkollektiv med Smyth og Allen i spissen, til tider tilknyttet et større bokollektiv, og utga det første albumet under navnet Gong, *Camembert Electrique*, i 1971. Dette kombinerte fengende, men brått skiftende grunnrytmer, jazzete improvisasjoner, svevende gitar- og vokaldroner, elektroniske lydinnslag og mangetydige tekster i et egenartet lydbilde som har vedvart, tross flere sjangermessige krumpring.

I 1973-74 gikk de inn i kultmusikkhistorien med den skamroste albumtrilogien *Flying Teapot*, *Angel's Egg* og *You*. Denne trilogien utpenslet en humoristisk mytologi om kjærlighetsplaneten Gong og beboernes budskap til menneskeheten om å leve i fred med hverandre ved å praktisere *floating anarchy*, som på planeten

deres. Deretter forgrenet Gong seg i forskjellige retninger. Daevid Allen fortsatte å utbrodere ideene sine i New York Gong, Planet Gong (sammen med Smyth), Gongmaison og som soloartist, Gilli Smyth dannet etterhvert Mother Gong og selve Gong fortsatte

som et instrumentalt fusion-jazzband med skiftende medlemmer. Fra og med slutten av åttitallet har Gong igjen fungert under ledelse av Smyth og Allen, understøttet av alt fra de originale musikerne fra glansperioden på utgivelser i '92 og '00 til medlemmer av det japanske støybandet *Acid Mother's Temple* i 2004. I 2009 leverte de det i undertegnede øyne beste albumet sitt siden 70-tallet, nemlig *2032*, og ikke minst en uforglemmelig god og forrykende vital konsert på Rockefeller i Oslo.

Men ved siden av Gong og ymse bokprosjekter, har Daevid Allen siden slutten av nittitallet også pleiet et langt mer konsist og punkorientert musikalsk prosjekt, *University of Errors*, som foruten ham selv i front, består av en bassist, en trommeslager og den umiskjennelig skranglete og stakkato Josh Pollock på gitar. I tillegg til en rekke album med nye låter, har disse også utgitt *Jet Propelled Photographs*, bestående av nyinnspillinger av Allens tidlige låter for Soft Machine.

Da Daevid Allen optrådte med *University of Errors* på Mono i Oslo den 4. august i år, var det derfor med en blanding av nye komposisjoner for disse, velkjente klassikere av Gong og tidlige låter fra Soft Machine-perioden. Publikum bestod for det meste av typisk ressurssterke og musikkinteresserte menn, og i enkelte tilfeller kvinner, fra tjuetårene til middelalder, samt noen tradisjonelle freakere. Stemningen var intim og jovial og steg i tråd med at musikken bevegde seg fra kortfattede låter til stadig mer seigtflytende buldring og hvinende, høysvevende gitar-droner.

Dagen etter møtte Gateavisas utsendte Daevid Allen i lobbyen på Anker hotell, der han stod med et pappbeger med tepose i og knottet tålmodig på varmtvannsautomaten som hadde hengt seg opp, og forhørte den spreke 72-åringen med det høye og tynne alveutseendet om hva som hadde motivert ham til å bruke så mye tid på *University of Errors*, samt hvilke fremtidsplaner han hadde med Gong.

Jeg leste på nettsiden til *University of Errors* at bandet oppstod etter at du hørte opptaket av en litt tilfeldig jamsession med deg og de andre musikerne i 1998. Kan du si hva som motiverte deg til å utvikle akkurat den kombinasjonen av musikere til et kontinuerlig prosjekt?

Vel, egentlig var det på grunn av gitar-spillingen til Josh, fordi jeg følte at

stilen hans var veldig original, en helt annen måte å spille gitar på, og at han hadde noe å bidra med til den generelle kunsten å spille gitar. Det skyldtes også at jeg ønsket meg et band som var knyttet til Seattle-stilen [*à la grunnband som Nirvana - journ. ann.*], men med varmen til San Francisco-scenen, altså denne kombinasjonen av kantethet og musikaliteten til San Francisco-scenen. Bandet er som en ramme hvor Josh kan uttrykke seg. Alle medlemmene bidrar med låter, men de fleste av dem kommer fra Gong-familien, Soft Machine og den type ting. Tilnærmingen til Josh er så ulik alle andres at han får det gamle

utenom meg. Jeg hatet gitarspillingen min på den første platen og følte for å gjøre det igjen, slik at jeg kunne gjøre det ordentlig. Men da tidspunktet endelig kom, ble det til at Josh og ikke jeg spilte gitarpartiene. Da Josh omarrangerte sangene som han gjorde, fikk de sånn en annen vibb og fersk følelse. Jeg tenkte at "Vel, disse sangene kan alltid føles ferske, hvis de behandles på en fersk måte". Det synes for meg å være noe veldig samtidig ved dem, selv om de ble skrevet for femti år siden.

Hva slags aktuell musikk hører du selv på, eller hva slags band?

Nå har vi brukt to år på å stikke hodene våre opp i den kommersielle verden, så da trekker vi dem ned igjen før de kapper dem av og gjør noe skikkelig sprøtt isteden. Neste år vil bli et sprøtt år

materialet til å låte ferskt.

Dessuten ønsket jeg meg en kanal for mer politiske ytringer enn med Gong. Selv om Gong alltid har hatt politiske ytringer, trengte jeg en mindre, mer kompakt og mer intens måte å uttrykke politiske ideer på.

Hva motiverte deg til å gjeninnspille mange av de tidligste låtene dine på *Jet Propelled Photographs*, og hvorfor valgte du å gjøre dette med akkurat UoE?

Den første gangen de ble spilt inn, hadde alle i Soft Machine en god dag

På dette tidspunktet i livet mitt foretrekker jeg igrunnen stillhet. Når jeg hører på andre ting, føler jeg at det egentlig ikke kommer så mange nye ideer hos denne generasjonen. Mye av det går ut på å omarbeide gamle ideer. Jeg blir alltid veldig inspirert når jeg hører noe som er nytt, men opplever ikke så ofte at det skjer. Når det er sagt, liker jeg hele den eksentriske siden av hiphop, den eksentriske siden av rap-musikk. Jeg liker ikke mainstreamen, men setter pris på alle de merkelige sakene. Sønnen min på 27 jobber som

musikkanmelder for hiphop i Australia og sender meg all den sære, forvrengte driten. Det er slik jeg lærer om det, ellers hadde jeg aldri fått det med meg, men det er helt fantastiske ting der ute. Ellers er jeg veldig interessert i jazz, men jazzmusikken har ikke utviklet seg noe særlig på veldig lenge, så jeg antar at det mest interessante nå er støybevegelsen. Jeg hører vel mest på det, lydeksperimenter og kontemporær klassisk musikk.

I og med at musikken din, eller i hvert fall Gong sin, alltid har vært veldig populær blant psykedelisk orienterte mennesker, lurer jeg på om du har vurdert å lage mer trance- eller elektronisk inspirert musikk, slik Steve Hillage [*intrikat gitarist som tidvis er medlem av Gong - journ. ann.*] gjør med System 7?

Jeg har gjort det, men veldig tidlig, i '82 eller '83, da 808 [*en tidlig trommemaskin fra Roland - journ. ann.*] først kom ut. Før det hadde jeg holdt konserter i Australia med elektroniske basslinjer, det finnes et album ved navn "Ex/Don't Stop" som illustrerer dette. Det var veldig upopulært den gangen, før ravesenen, så jeg sluttet med det fordi ingen likte det, og så ble det veldig populært etter det (ler). Men ja, det var interessant en liten stund. Jeg lærte mye om trommer, om hvordan trommelyder er bygd opp, ved å programmere trommer, så det var en god skoloring for meg. I 1988 hadde

skarpkantet støy

vi et band ved navn "Gongmaison", som i stor grad brukte programmerte trommer på konsertene.

**Men har du noe kontakt med ravesce-
nen, siden Gong er så populære der?**

Åja, mye. Det var Gong-remiksene, hvor *You*-albumet ble remikset av forskjellige DJ-er og produsenter. Dessuten er sønnen min veldig involvert i den scenen, så vi, altså familien min i Australia, har faktisk organisert fester, ofte utendørs, oppe i regnskogen, hvor det er utrolig vakker natur. Også har Gong spilt på raveparties, sånn ett eller to på natten, i en halvtime eller noe slikt, spilt på forskjellige måter sånn midt i festen. Jeg tiltrekkes ikke av ravesenen nå lenger. Jeg finner den veldig statisk, litt som Take Away-mat, ferdigpreparert mat, så det er problemet mitt med den. Men nå er jeg musiker. Hvis jeg bare føler for å droppe syre og danse hele natten, så er den helt perfekt.

Mystisisme og bofellesskap

Siden dette er en anarkistavis, lurte jeg på om du kunne si noe om dine erfaringer med bokollektiver? Hva som får dem til å fungere, og eventuelt hvilke fallgruver som hindrer dem i å fungere?

Det er et interessant spørsmål, for akkurat nå forbereder vi en DVD med alle de gamle, franske TV-intervjuene [med Gong, får en anta - *journ. ann.*]. Noen av dem er fra da vi levde i et kollektiv den gangen. Det er mange interessante spørsmål om hva et kollektiv er og hvordan en kan få det til å fungere. Jeg synes at vi lyktes veldig bra i Frankrike den gangen, når en sammenligner med alle de kollektivene som fantes. Vi klarte å opprettholde kollektivet gjennom bandet, ved at bandet spilte konserter og skaffet penger til å betale husleia og maten og holde det hele gående. Det eneste vi aldri klarte å løse, var hvem som skulle ta oppvasken, men resten så ut til å fungere fint ...

Nei, forresten, det var også det med musikere som kom hjem sent på natten og spiste all maten til barna, som var ment til frokost og som skolemat, så når mødrene stod opp om morgenen, hadde musikerne spist all skolematen til barna. Det var ille og skjedde veldig ofte, men jeg liker sånne småting.

Idealet for meg nå, er å ha mange bittesmå hytter hvor alle kan være for seg selv, og så en stor bygning i midten hvor alle kan komme og spise, henge og gjøre ting sammen, men altså samtidig

som alle har sitt eget rom hvor de kan være helt i fred. Det var et annet fransk kollektiv i 70-årene som var slik og som fungerte veldig bra.

Jeg har lest at du brukte mye av åttitallet på å studere med forskjellige åndelige lærere, og jeg har også inntrykk av at du kommer fra en hippiekultur på sekstitallet hvor ønsket om sosial og politisk forandring var veldig knyttet til et ideal om personlig og åndelig innsikt. Så jeg lurer på om du har noen synspunkter på hvordan de åndelige aspektene ved denne kulturelle bevegelsen har utviklet seg, for eksempel i New Age-kulturen?

Vel, for meg var New Age-kulturen en barnehage for det åndelige. Alle i New Age-bevegelsen syntes for meg å være

som små barn som lærte om det åndelige for første gang. Dette var bra, fordi det fikk mange nye mennesker til å fatte interesse for okkultisme og mystisisme, men det var også dumt, fordi amerikanerne fikk tak i det. Hver gang amerikanerne får tak i noe nytt, ødelegger de det med kapitalisme. Veldig snedig. De appellerer kapitalismens regler på det, og før du vet ordet av det, er det blitt vulgært, billig og tåpelig. Så for meg eksisterer ikke New Age-bevegelsen lenger. Den er ødelagt, en pervertert barnehage, men den åndelige stien fortsetter alltid, fordi vi kommer, til syvende og sist, fra ånd, enten vi liker det eller ei.

Selv har jeg aldri vært interessert i religioner, annet enn for å lære hva de har til felles. Det som alle religionene og alle de religiøse lærerne har til felles, det de alle sier som betyr det samme, det blir for meg hva jeg kaller de *mystiske lærdommene*, eller mysterieskolen. Mysteriet er at det er så enkelt. Det stirrer deg rett i ansiktet, men ingen ser det, fordi de ønsker at alt skal være komplisert. Men sannheten er faktisk veldig, veldig enkel. Den er rett under nesen vår hele tiden, men vi er altfor kompliserte til å se det.

Har du noen fremtidige planer med Gong, eller med Gong-relaterte prosjekter?

Ja, jeg tror at Steve [Hillage] og Miquette [Giraudy, som spiller keyboard] vil slutte å spille med Gong til neste år, og at sønnen min, Orlando, vil bli med på trommer. Det er mulig at Josh blir med, noe som ville vært veldig bra. Uansett vil det bli veldig annerledes, for nå har vi brukt to år på å stikke hodene våre opp i den kommersielle verden, så da trekker vi dem ned igjen før de kapper dem av og gjør noe skikkelig sprøtt isteden. Neste år vil bli et sprøtt år. Dette året har vært respektfullt og kommersielt, med Steve og Miquette, store agenter og sømmelig oppførsel. Jeg hater sånt. Det er noe du er nødt til å gjøre iblant, slik at bandet har troverdighet i den kommersielle verden, men vi

gjør det aldri spesielt lenge. Vi gjør det en kort stund for å få litt anerkjennelse der, og så går vi og gjør noe annen drit og bruker opp alle pengene. Når alt er brukt opp, så kjører vi kommersielt igjen i ett eller to år, og så - pff! - stikker vi igjen og gjør noe helt annet. Vi bruker den kommersielle verden som bensin for å skape forskjellige typer eksperimentell musikk.

Siste spørsmål. Hva slags inntrykk har du av Norge?

Vel, det er en interessant kultur. Siden alle går innendørs om vinteren og det er så mørkt ute, blir alle litt gærne på en positiv måte når sommeren kommer. Det er veldig spennende å være i Norge på sommeren, fordi alle eksploderer. Det er noe veldig uttrykksfullt ved den norske ånden, som er veldig trivelig å oppleve.

For lesere som ikke er kjent med Gong og Daavid Allen, kan jeg anbefale fjorårets utgivelse, *2032*, som en tidsriktig oppdatert, men likevel pulserende og komposisjonsmessig helt perfekt introduksjon. Videre, eller samtidig, kan man gå inn i triologien *Flying Teapot*, *Angel's Egg* og *You* fra 1973-74, selv om undertegnede synes at første halvdel av *Angel's Egg* er litt slappere enn resten. Ha en berikende oppdagelse!

Pål Flakk

Reisebrev fra Asturia og Bilbao

Undertegnede har nettopp kommet hjem fra en liten turne av Asturia og Baskerland, og vil med dette anbefale især sistnevnte for oss frikere. Mens Asturia er et klassisk konservativt spansk landskap, riktignok med sterke syndikalistiske røtter, er Baskerland, og især Bilbao et lite anarkistisk paradys.

Å komme dit billig er ikke det enkleste, da det ikke går billigfly til noen av flyplassene i området. Det beste tipset er å ta Norwegian fly til Barcelona (kampanjepris til 250 spenn i ny og ne) og ta en nattbuss derfra, noe som koster 40 euro og tar 7 timer. Alternativt kan man ta toget til 70 euro, noe som anbefales rent komfortmessig. Selv tok vi flyet via Lisboa ned og Frankfurt hjem, noe som kom på netto 2000 spenn.

Asturia er et nydelig sted, Spanias svar på Hardanger med fantastiske naturområder. Men, som i de fleste landlege distrikter er befolkningen direkte lite vennlig innstilt på skitne frikere, noe som kan ha sin bakgrunn i epidemien av engelske travelers som herjet i området for 10-15 år siden. Lite er så bra for anarkisters vare-

merke som bleikfeite engelske syretrippere som dealer dop til ungdommen og kaster opp i gatene. (Fremdeles ble service-nivået merkbart bedre når vi påpekte at vi var norske og ikke engelske.) Etter et par dager ble jeg

meget glad for at jeg hadde pakket dressen, for å si det sånn. Da ble alt med ett kjempehyggelig. Da vi byttelånte en leilighet gjennom fantastiske homelink.org (som anbefales hemningsløst om du er i besittelse av en fet leilighet) fikk vi ikke sjekket ut romleie-prisene, men om man kan/lærer seg litt spansk og gidder å gå noen fotturer ut i landsbygda, kan man spørre om å få campe hos bønder. Igjen, et tricks å være høflig og ikke skitten. Til transport anbefales å kjøpe et Carte des Asturias, et merkelig kredittkort som fungerer på både tog og buss innen delstaten, og gjør at du reiser gratis uten fare 50% av tida, især i siestaen. Av byer var Gijon en bra industriby, en av de tre ikke-male-riske byene i området. Cudillero er det totalt motsatte, en fantastisk perle av en by med overraskende god og billig sjømat i bunnen av en lang lang gate. Simply fantastic. Må ankommes med tog.

Asturia er, som sagt, vanvittig straight. Derfor var det en direkte surrealistisk opplevelse å komme til Bilbao, hovedstaden i Euskal Herria, Baskerland. Sentrum har blitt fornyet og er et relativt livløst shopping/turist-distrikt (med Guggenheim-museet et fantastisk unntak). Men gamlebyen, gamlebyen er noe helt annet. For de av oss som har vært politisk aktive gjennom de siste åra på den mer aggressive venstresida er bydelen et unikum, en utvidet autonom sone. Bilbao har hatt en sentral posisjon i den baskiske kampen mot diverse former for overherredømme, noe som har ført til at det er en levende politisk by den dag i dag og det i en direkte linje, uten mellomlegget av fluffy komfort vi i nord-Europa har levd i de siste 30 åra. Når hovedparolen i 1. mai toget er "Stopp torturen!" sier det litt om seriositetsgraden av den virkelige, reelle politikken

som folk der nede må leve igjennom som hverdag, og minnet om borgerkrigen og de påfølgende massakrene er fremdeles levende.

Nå kan dette høres grimt og stressa ut, men virkeligheten er snarere det motsatte (med mindre du stiller i yuppie-bunad, regner jeg med): Jeg har sjeldent blitt tatt i mot med så åpne armer som en vanlig kveld i gamlebyen i Bilbao. Etter flere dager med straight asturianere var det forfriskende å kjenne rev-røyken i nesa, de fleste røyker jointer åpenlyst på gata og etterhvert som jeg ble kjent med folk fant jeg barer hvor man også røykte innedørs. Undertegnede samlet bare et par jointer og kvaliteten var upåklagelig, prisen lå på omtrent 10 euro for 2 gram kvalitetshasj fikk jeg meg fortalt. Men i motsetning til Amsterdam er ikke Bilbao en by man føler seg komfortabel i som rårger, til det er folk altfor aktive og stemninga for elektrisk. Isteden vil jeg anbefale å ta av i de små barene på spisekicks fra de helt fantastiske pintosbarene rundt om i gamlebyen. Pintox er baskisk for tapas, denne største av alle spanske oppfinnelser og i baskisk tradisjon er det mennene som legger sin stolthet i maten. Det var rørende å se 70 år gamle kaller med tydelig stolthet legge ut på tysk-fransk-engelsk om mat-tradisjoner og politikk. Men igjen, som alltid i Spania: Vær høflig! Og om du møter sure blikk, smil og si "Anarcista Noruega". Det fungerer. Men pass dokk for snuten.

www.asturiasguide.com

www.buber.net/Basque/History/shorthist.html

Den baskiske kampen og borgerkrigen

Den spanske borgerkrigen er jo en klassiker for "anarkistiske teoretikere", men er kanskje noget fjern for den almenne leser. Jeg ser ingen grunn til å skissere hele konflikten her, i og med at vi lever i wikipediaens tidsalder, men kort fortalt var det anarkistene, syndikalistene, kommunistene og den lovlig valgte regjeringen mot falangistene støttet av Hitler og Mussolini. Syndikalistene var sentrert rundt Barcelona og i nord, mens baskerne formet sin egen republikk allerede i 1932. Det var her Picasso fikk motivet til bildet Guernica sitt fra, da tyskerne prøvde ut sine bombefly for første gang i 1934. I Asturia var motstanden allerede etablert i 1932, da gruvearbeiderne gjorde forsøk på opprør og ble brutalt knust. De mange utdannede sprengstoffekspertene var blant republikkens beste soldater.

Om man skal forstå hvordan både kommunismen og kapitalismen svek anarkistene/syndikalistene i årene

opp til 2. verdenskrig er den spanske krigen selve eksempelet. Især situasjonen i Asturia og Baskerland kan stå som et eksempel på hvordan ekte syndikalistiske arbeidssamfunn ble sviktet på alle fronter, og overlatt til å bli knust av nådeløs fascisme. Samtlige stormakter utenom Sovjet satt passive, mens Stalins såkalte hjelp innebar en endeløs kjede av svik mot de mer og mer desperate alternative militensene. Francos hevn var grusom, og innebar massehenrettelser og systematisert voldtekt, noe som førte til motstandsgrupper som ETA. Når man ser på bombene som sprenges i Spania den dag i dag, så kan det være viktig å huske at det fantes dødsskvadroner i disse områdene inntil seint 80tallet. Fremdeles er torturen i spanske fengsler reell og svært hard mot separatistene. Derfor, vær høflig når du snakker politikk med lokale. De fleste har levd under en ekte fascistsik

stat og har familie som ble drept eller gruppevoldatt under etterspillet fra borgerkrigen. Det er ikke det rette publikummet for flåsete nordmenn, enten ideene gjelder fred og kjærlighet eller nødvendigheten av en sterk stat.

⊕ 500 YEARS OF RESISTANCE

—A 500 YEAR OLD VOICE av miss T.B.

Helt siden den europeiske 'sivilisasjon' entret det amerikanske kontinent, har det røde folk blitt undertrykt, forfulgt og forsøkt utryddet. Levogrunnlaget ble tatt fra dem, språk, kultur, levesett og tradisjon ble frarøvet dem, - millioner ble indirekte eller direkte myrdet av den hvite rases kolonialisering og plyndring.

Urbefolkningens kamp for overlevelse av Moderjord og de som vil leve med respekt for hverandre og naturen vi er endel av, er ikke død.

Etter avtalebrudd og folkemassaker, utført av en 'kultur' som påtvang sitt levesett & trosliv, - som innebærer kun sin egen 'suverenitet' med total mangel på respekt for naturressursene og de folkene som hadde og har kunnskap & visdom til å leve i pakt med jorden, - ble de overlevende tvangs plassert i reserverater og fratatt alle rettigheter.

Noen prøvde å samarbeide & leve i fred med den innvaderende makt, noen ble kjøpt og betalt av myndighetene for bl.a. å hjelpe til med å stoppe motstanden blandt indianerne. Indre stridigheter som dette resulterte i USA's høyeste døpsstatistikk på beg. av 70-tallet. Beboerne på Pine Ridge-reservatet i Sør-Dakota opplevde å få sine famillemedlemmer og venner skutt og drept som fluer av goons-indianer politi og FBI, uten skikkelig etterforskning.

På slutten av 60-tallet ble American Indian Movement; AIM, stiftet i Minneapolis, pga. politivold mot indianere. AIM-medl. m.fl. ble invitert av de eldre på Pine Ridge for å få beskyttelse mot den ekstreme volden på beg. av 70-tallet.

26. juni 1975 kom to sivile FBI-agenter til Pine Ridge, uten å identifisere seg, - for å arrestere Dimmy Eagle, - mistenkt for å ha stjålet et par cowboy-boots.

Det utviklet seg til en skytepisode, og indianeren Joe Stuntz ble drept. Saken ble aldri etterforsket. Begge FBI-agentene ble også drept, med påfølgende massiv forfølgelse av AIM-aktivister.

Dino Butler og Bob Robideau ble arrestert & frikjent. Leonard Peltier ble arrestert, og dømt til dobbel livstid på grunnlag av manipulerede vitneerklæringer (fruster) og uklær bevisføring.

Han sitter fortsatt fengslet og hevder sin uskyld.

STATEMENT BY
LEONARD PELTIER 6. SEPT. 2010

«Thinking back to those days on Pine Ridge, what I remember is the funerals. There were so many funerals... So many families lost loved ones.

There was a powerful force at work on the reservation back then, one with a single purpose - to stamp out the last resistance of the Lakota People.

We (the Oglala traditionalists & members of the American Indian Movement) stood up because we were trying to defend our People. It was the right thing to do. We have the right to survive.

The land was being stolen, too... used for (uranium) mining mostly. No thought was given to the disposal of toxic waste.

The rivers were full of poisons.

Not much is changed, I hear.

WANTED BY THE FBI

LEONARD PELTIER

INTERSTATE FLIGHT - ATTEMPTED MURDER

FBI No. 621,091 D

Photographs taken 1972

Aliases: Leonard Littlehill, Leonard John Peltier, John Yellow Robe, Leonard Williams

DESCRIPTION

Age: 30, born September 12, 1944, Grand Forks, North Dakota (not supported by birth records)

Height:	5'11"	Eyes:	Brown
Weight:	190 pounds	Complexion:	Medium
Hair:	Wavy	Race:	Indian
Build:	Slender	Nationality:	American

Occupations: Carpenter, employment manager, bus carrier
Scars and Marks: Birth mark on right cheek; scar on left side of neck; Tattoos: a rose on upper outer right arm; "Leonard" on upper outer left arm

Social Security Numbers Used: 543-50-5518; 543-50-5417

Fingerprint Classification: 9 D 30 R O I I 1 T Ref 30
1 20 W O O I 34

NCIC: D0000P11P0164P1

CAUTION

PELTIER IS BEING SOUGHT IN CONNECTION WITH THE ATTEMPTED MURDER OF A POLICE OFFICER. CONSIDER ARMED AND EXTREMELY DANGEROUS.

A Federal warrant was issued on August 9, 1974, at Milwaukee, Wisconsin, charging Peltier with unlawful interstate flight to avoid prosecution for attempted murder (Title 18, U. S. Code, Section 1072).

IF YOU HAVE ANY INFORMATION CONCERNING THIS PERSON, PLEASE NOTIFY OR CONTACT YOUR LOCAL FBI OFFICE. TELEPHONE NUMBERS AND ADDRESSES OF ALL FBI OFFICES LISTED ON BACK.

C. Kelly
DIRECTOR

FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D. C. 20535
TELEPHONE: 202 324-3000

Entered NCIC
Wanted 9 Jyr 81
July 25, 1975

In those days, though, the reservation was torn apart by a tribal dispute and the federal government armed one group against another. The result was a long line of tragedies for the People of Pine Ridge. ...

I have watched people lie on the witness stand countless times & felt the doors closing on me.

I have heard judges admonish prosecutors for allowing false evidence in & in some cases, for participating in the falsification itself.

The government hid evidence, too. Or manufactured it. Literally.

The courts say none of this is even in dispute anymore. So, I wonder, if the American standard of justice is still 'beyond a reasonable doubt', why am I still here?

Some people have had their convictions overturned because of one constitutional violation. The number of constitutional violations in my case, is staggering.

Last year, my parole was denied... but I am not defeated. My fight for freedom - for my People & myself is not over. I am a pipe carrier & a Sundancer.

Abandoning the Struggle is not never will be - a consideration.

I am an Indian Man & proud of it. I love my People & culture & spiritual beliefs. My enemies like to suggest otherwise & seek to rob me of all dignity. They won't succeed. >>

www.freepeltier.com

WE KNOW THE DIFFERENCE
BETWEEN THE REALITY OF FREEDOM
& THE ILLUSION OF FREEDOM

mitakuye oyasin
⊕ ③

Englenes By høysynger Sa

«**Dream of Californication**» synger Red Hot Chili Peppers, vemodig over å se sin egen kultur dominere sinnene til mennesker over hele kloden, og vel (får vi anta) bevisst paradokset at de selv er californications fremste eksponenter nettopp i den samme syngelakten. Enn så lenge lever vi innenfor det amerikanske imperiet (som riktignok taper terreng til andre og skumlere imperialmakter for hver dag som går, uten at anti-imperialistene enser det.) Hollywood er drømmenes kraftverkskjerne, L.A. er byen hvor du kan ta rompetempen på sivilisasjonen. Og sivilisasjonen er het, vill, i susende sportsbilfart mot neste dans inn i fremtida:

De unike

Jeg befant meg i L.A. sammen med **den usedvanlige urskogskvinnen** med indianerblick (fra en asfaltfille av en by i Middle Georgia), hun jeg håpløst romantiserte. Vi tok inn på et billig (tro det eller ei) herberg på Hollywood Blvd. Rommet delte vi med en **forsoffen, ambisiøs skuespiller** uten jobb, men med slitent ansikt. Om dagen gikk vi opp og ned gatene, så etter leilighet, spøkte og lo mens vi stadig helte på vann i våre dehydrerte solhovnede kropp. Om kvelden alkoholisererte vi fjasende sammen med herbergets øvrige beboere. Jeg husker:

Den enorme kroppsbyggeren, alltid smilende og hyggelig, tidligere husokkupant, han som skrev dikt ved å understreke ord i allerede skrevne bøker, jobbet som utkaster på klubben hvor Death Row-labelets gangstersjefer vanket, var ekspert på alt seksuelt og fikk seg ny jobb på erotisk museum, som egentlig var i byen for å møte sin sønn han ikke hadde besøksrett til.

Det australske hardrockbandet med en vanvittig heftig kvinnelig grindervokalist, svær fanskare hjemme i Australia, men som foreløpig spilte på sushibarer her i imperiets midt-

punkt. Lydbilde som ville fått Marilyn Manson til å klynke. (Og selvsagt verdens hyggeligste mennesker.)

Sosiologurkvinnen fra Colombia som hadde stukket fra universitet for å bli filmregissør.

Standupkomikeren som inntil nylig hadde drevet en lokal WalMart i

Veterankapteinen, en stor skøyer, fantastisk villmann, full av kvinnehistorier og ablegøyer, uten et autoritært trekk ved sitt vesen, som konsekvent behandlet veteranersjanten som sin underordnede også i det sivile liv.

Jada, også **personalet** gladdesperasjonsfestet med oss. Andre gjester

Chicago, hvor han kjedet seg slik at han begynte å lire av seg høylytte vitser inne i lokalet, og derved oppnådde å bli hodejaktet til en av Sunset Strips mer opphøyde etablissementer.

Veteransersjanten som ikke kunne venne seg til sivillivet, og som (derfor?) konsekvent titulerte veterankapteinen han hadde møtt her på herberget «sir», som konsekvent adlød alle ordre fra det hold med et «yes, sir».

På hvert gatehjørne står alternativpsykologer, scientologer, hvite hekser, påfuglkleddede reklamedamer, vampyrer, superhelter.

kom og gikk, til og fra bakgården. Vi ble værende kveld etter kveld. Eierne smilte kinesiskhøflig, talte pengene,

dro hjem. Vi gikk i hallusinasjonsørske langsetter fortauene, på stredene, i Hollywood-fjellene, tok endeløse bussturer med chicanos til og fra jobb, lot oss muntre opp av overdådigfabulerende grafittivegger i lange, nestentomme maskincowboygater, nøt synet av vakre trær og vakre mennesker

i Beverly Hills, holdt oss stort sett utenfor city of Compton hvor nøden pisker de innfødte med slavedriver-råskap, kom tettere og tettere sammen med våre nye venner for hver kveld, hver natt, hver grytidlige solselviske morgen.

Flytende liv

Slik åpenbarte englenes by seg for oss. En kaskade av menneskelig liv. Levd liv som snurret seg rundt i seg selv, i hverandre. Alle er på vei, alt kan skje, ingen identiteter sitter fast. **Hvert menneske er seg selv, i evig endring.** Og dette anerkjenner byen, dette er selve livsnerven som driver californication, den amerikanske sivilisasjonsprosessen. På hvert gatehjørne står alternativpsykologer, scientologer, hvite hekser, påfuglkleddede reklamedamer, vampyrer, superhelter. Alt er i bevegelse, alt er oljebrus, bensinfall, lysfotoner, hetebølger. Den ene dag pønker og husokkupant, den neste utkastermuskel-svulmer. Den ene dag silkonstriperperske og pornoheksesøster, den neste rasta-hippi-singer/songwriter fremdeles på rulleskøyter. Eller alt sammen på samme dag, innen den samme identiteten. Vi går over i hverandre, hver og en av oss, mens vi skåler og hyperengasjerer.

Hvorfor tro at den enkeltes personlige historie kan tilpasses en ytre identitet, hvorfor tro at en gitt standard kan kreves for en personlighet? Nei, livet er altfor mangfoldig. Menneskene du møter og møter deg selv i er altfor mangefasettete. Standardene stikker ikke dypt nok, de treffer ikke nerven i vår livssituasjon.

Er dette noe nytt? Enn si bundet til postmodernisme og «californication»? Slett ikke, roper vi. Selvfølgelig ikke, skråler vi. Men i bakgården bak Hollywood Blvd åpenbares det som levd sannhet, synlig for alle og enhver – og umulig å skjule bak forordninger, generaliseringer, faste støpninger. Idag

La undergrunnen leve!

-og dens historie med den

Eller som introen til vår lille presseskriv beretter for oss i sin allmektige overskrift: Undergrunn-en historisk utgivelse! Dette skal nok snart bli en liten anmeldelse av perlehalsbåndboka, som nevnt i linja overfor, *Undergrunn*. Av og med Arne W. Isachsen. Og et par ganger medvirkende hans bror Haakon W. Isachsen. Som forøvrig og sendte oss presseskrivet med sin nedskriblete autograf på den nestminste post-it-lappen. Gult papir sådan, for dem som er sugne på autografjeger-facts. (Hadde faktisk Ard Schenk sin som ung). For de som er interesserte i mer hard-core facts om famøse navneskriblerier, sjekk boka *Autografsamleren* av Zahid-or-something-og-etwas-til-etternavn. Yeah-Yeah

Nok om d

”Mennesker eller betong?” var Isachsens første utgivelse. 1971. Dette etter noen striper i det som siden ble GA. Jøss tenkte jeg når jeg så dette-vi har en forløper. Jaja.

Fantastisk bra og informerende forord av div. stjerner på alternativhimmelen.

Tegneseriene er litt kantete i tegnelinja. Også litt uskarpe toner (dette er s/v) samt utmerket, veldig 70-ish politisk venstreside-demagogi i tekstene. Det siste er nødvendigvis ikke så nødvendig som de to første for at det skal være en førsteklases undergrunn. Man kan lukte litt nerva til Shelby: Freak Bros. og Feite Freddys Katt, her. Dette er råbra historier som blandt annet er tatt fra realitetenes store verden, som for eksempel bystyrets rivningsprosjekt med henhold til trebeggylsen i Bergen sentrum. Skulle (h)jerne fortalt litt mer om disse fabuløse historiene boka kan tilby, men har den dessverre ikke foran meg nå. Forresten en bra historie om *Anarkisten* her. Pent. Mildt sagt.

Atle Waage

taniske Vers

er det ikke lenger mulig å fornekte det: Vi er i flyt gjennom universet.

Løgn og forbannet dikt

Kannestøperen var hard mot Peer Gynt. Peer måtte velge hvem han skulle være. For å leve i ekthet. Velge, ja. **Men for å velge må du leve.** For å være den du er, må du kunne sette din eksistens på spill. Du kan ikke velge bort medmennesker, ditt livsprosjekt kan ikke settes på formel allerede i utgangspunktet. Du er ikke eksklusivt kristen, ateist, husokkupant, hippy, pornostjerne, eventyrer. Du er alltid potensialitet langt utover dine egne rammer. Smak på det!

Om du gyntsk drømmer og romaniserer, gjør det at du lever mindre? Eller mer?

Kulturkritikeren vil si at vi moderne er på rømmen fra oss selv, fra livsansvaret, liksom Peer Gynt. Jeg, den livshungrige, lytter, men er aldri fornøyd med kritikk alene: Hva gjør jeg i så fall med det? Jeg rømmer inn i meg selv! Jeg kaster meg *inn* i identitets-eventyret! Jeg gladdesperasjonsdriker med menneskene, jeg nyter smil og svettende kropp! Jeg godtar ikke ekthetspjatt uten hudkontakt! Jeg lytter til bensinfallets brus og bryter håndbak med veterankapteinen! Identitetsselfsikkerhet er for hyklersk, det biter vi ikke på. Beklager, Ibsen, men jeg kan ikke gå utenom. For å være det ansvarlige individ du etterlyser, for å eksistere som mer enn et ytre skall, må jeg **dikte og lyve, reise og gjøgle, sprute og sprite.** Livet sitter ikke stille, min herre! Det er da du, av alle, klar over?

Djevlesk engel, engelsk djevel

Californication er overveldende, sinnsyk. Og de nervøse til sinns tåler den ikke. Noen får heteslag. Noen mister seg selv i sluk av konformitet til noe

salgbart, de gjør selve forandringen av livsstilssymbolikk til det eneste faste (Og derved det vemodige anslaget hos Red Hot, som faktisk har skjønnet ganske mye). Det krever mot å se moten i hvitøyet, uten støtte fra evige verdier.

Noen konverterer til motstandsløs, monolittisk monoteisme. Faste rammer, trygghet, sikre setninger. Vite hvor man har sine medmennesker, en enkel oppskrift på livet. Heller sterke og veldefinerte idealer, enn verdimangfold som forvirrer alle verdier ut av hode og sjel. Heller integriteten i et velfundert liv enn fasadeklatringer.

Men det er for sent. Det virker ikke. Det er uærlig. Det stemmer ikke. Kan du *velge* virkeligheten inn i en

smalnende form? Kan du unnlate å ta **englenes utfordring**, å ikke utsettes for **solas ubønnhørlige forvandlende hetekraft?**

Salman Rushdie, vismannen og luringen, skjærer med sjamanisk falkeblikk lysgjennomtrengende spriker i postmodernismens lerret. Salman dikteren forutså med en djevles vågemot, med en engels ydmykhet. Dikteren skjønte: **Om djevelen skjuler seg overalt, er han også inni religionen, inni sannhetsfrasene.** Da kan Profetens ord like gjerne være djevlelsens som engelens, og til og med begges på samme tid. Det er du, det enkelte mennesket, som *hører* ordene. De er ingenting verdt, ikke noe ekte budskap

til deg, om ikke du selv tar stilling. Du må bringe dine egne verdier å forstå ordene gjennom. Alltid. Hver gang. Den ytre fasthet en gang for alle, er djevlelsens illusjon. Veien til Gud går gjennom deg selv, din egen ansvarlighet, ditt eget levde liv. Det kommer du ikke utenom.

Skjønner?

Rushdie skildrer engelen som ikke vet om han er engel eller djevel, profeten som både er dikter og sannsiger, falskner og gudestemme. Profeten er menneske! Dette tåler ikke de nervøse, de som ønsker enkle svar, de som ikke har kraft til å bruke seg selv, de som er seg selv nok, de som ikke vil fortsette å spørre. For dette skal Satan Rushdie dø.

Men **de sataniske vers er utsunget.** Hele vår sivilisasjon synger dem. Englene i englenes by høysynger dem til ære for guden i det enkelte menneske hver eneste dag. Og vi hører dem. Dette er virkeligheten, dette er menneskene vår sivilisasjon har frembrunget.

Å fordømme en hore, en dikter, en tjukkas,

en teit glamourmodell, kan enhver ufølsom ayatollah-fariseer-hobbykannestøper gjøre. **Men sannheten, veien og livet?**

Sjelens musikk

Plutselig lengter jeg tilbake til L.A. Men så ser jeg meg rundt i Oslo by. Her er L.A. rundt meg overalt. Dansende rastaer, feite wannabegangstere, kristenhippier, en hel landsby av somaliere og polakker i en halvstor leilighet. Mangfoldet lar seg ikke stoppe, det idemyldreformerer seg i økologisk samspill med den mangfoldige menneskenaturen.

«Dream of Californication.» Ja,

det ligger en dypere kraft i frihetens fremferd, som ikke lar seg redusere til mote-som-siste-verdi og ynkelig pengebegjær. Det dreier seg ikke om kulturimperialisme. Det dreier seg om den samme frihetslengselen levende mennesker etterstreber overalt. I Oslo, i London, i Bombay. Som sivilisasjonssentrum må L.A. ikonisere dette for oss, fordi vi krever det av vår sivilisasjon!

Er det da litt vemodig tross alt, at L.A. gjøres til ikon for denne frihetslengselen? Og dermed reduserer den til noe spesifikt, noe som ikke tar utgangspunkt i det enkelte menneske lenger, men i idealbildet, sivilisasjonssentrum, målestokken for selvrealiserings-suksess?

Djevelen skjuler seg overalt, også hos englene. Men det betyr ikke at englene ikke fins.

Det er ikke sivilisasjonens sentrum som skaper ekte sivilisasjon, det er menneskene som siviliserer seg selv, gjennom og ved hjelp av hverandre. Her er vi ved den sosiale dannelsens sanne kjerne. Den som lukker seg for livet ved å gjøre opp sine meninger en gang for alle, velger den enkle vei, går utenom seg selv. Å være seg selv er å inngå i verdens idemyldrende samspill. Som en stemme i den stadig forandrende og forandrende englesangen (gjørne med funky bassgang til). **Nærmere vår uforanderlige sjel kommer vi ikke...**

Bjarne Benjaminsen

Referanser:

Red Hot Chilli Peppers:

Californication

Henrik Ibsen: *Peer Gynt*

Salman Rushdie: *Sataniske Vers*

Diverse forfattere: *Det nye testamente*

Et lite mellomspill om vold:

Er verden bedre nå? For hvem?

Det er utrolig det omfanget av ondskap som finnes i våre dager. Mange vil med rette hevde at det meste er bedre nå enn før, men jeg er litt uenig. Vi har nok utviklet oss en del som mennesker, men kanskje ikke så mye som vi liker å tro. Vold er problematisk uansett form og vi lever i et voldelig verdenssamfunn, på mange plan.

Dyr utsettes for de mest groteske overgrep. Spesielt de som er så uheldige å tilhøre en rase som vi liker å spise. Det er mer den "ubevisste" eller ignorante holdningen, at det er forskjell mellom oss og dem. De føler ikke smerte som oss, kan vi lure oss selv til å tro.

Pythagoras: "Så lenge mennesket hensynsløst fortsetter å drepe alle levende vesener fra de lavere naturrikene, vil det hverken få helse eller fred. Så lenge som menneskene hogger ned dyr for fote, vil de drepe hverandre. Egentlig vil hver den som sår drap og lidelse, ikke kunne høste glede og kjærlighet."

For meg blir det om mulig enda mer uforståelig at noen dyreverngrupper bruker dette for selv å påføre andre vold og opptre som dommere i form av aksjoner og voldelige protester. Det er dette som fører ondskapen videre, som fanger oss i en blodtørstig oppfattelse av verden. Vi blir en del av det vi observerer nettopp fordi vi aldri får tid til å ikke være redde. Redde for å ikke få nok.

De fleste som utøver vold mente vel selv i øyeblikket at det var berettiget. Fordi de beskytter seg selv eller andre, fordi de føler seg redd eller såret, fordi omstendighetene tilsier det, fordi vi trenger mat.

På denne måten har vi skapt vår virkelighet. Vi har selv skapt alle våre kriger, hungersnøder, avhengighet og misbruk. Slik er det min feil at jeg lar mitt ego bli såret, lar mine fæle, vonde følelser få manifestere seg i verden og bli en del av virkeligheten.

Når vi svarer med vold, i alle former, så dreper vi bare budbringeren, konsekvensen til at det finnes vold

i det hele tatt. På den måten gjør vi det samme som vi alltid har gjort. Det er definisjonen på galskap, det å gjøre samme ting, om igjen og om igjen og forventet et annet resultat en det det ble forrige gang.

Så ingen revolusjon er nødvendig. Ingen ledere må styrtes, ingen reformer. Du trenger bare å kjenne deg selv, dytte egoet vekk fra førersetet. Ta ansvar for ditt liv, det er din verden, du som opplever den.

Ikke vær redd for livet, ikke la noen tvinge din organisme til å frykte, ikke la deg lure til å tro på hva andre sier. Finn det ut selv, med deg selv bak rattet og egoet som passasjer (helst i baksetet). Lev som et eksempel og la det motsatte av frykt resonere rundt deg, la det bli klart at du ikke lar deg skremme, vis at du kan bestemme hvordan din verden kan være. Bevis at du vil ha fred på jord og snille barn, bevis det med å være det.

Jørgen Gamman

La dem ete hverandre

Bakterienes planet

Jorda er bakterienes planet. De var det første livet her, og hadde planeten for seg selv i nesten 3 milliarder år før de begynte å utvikle seg til sine etterkommere: sopp, planter og dyr.

Livet er omsetning av energi, bevegelse, prosess. Disse tidlige bakteriene hentet energien til å bygge sine små kroppar fra energirike forbindelser i vår tidlige atmosfære og jordkorpe. Etterhvert begynte disse restene fra planetens skapelse å ta slutt, og for rundt 1200 millioner år siden fant noen av bakteriene derfor på et nytt triks: å skaffe seg energi ved å fange sollyset med klorofyll. Fotosyntesen var i gang, det vil si skapninger som kan lage sin egen mat av lys, luft og vann.

Himmel og jord

Fra den livløse naturens side har planetene en atmosfære bestående hovedsakelig av karbondioksyd (CO₂), med bare mikroskopiske mengder fritt oksygen. Som du kanskje husker fra naturfagstimene så skaffer fotosyntetiserende organismer seg sitt livsnødvendige karbon ved å spalte dette fra CO₂ og slippe det overflødig oksygenet løs i lufta. Oksygen er ekstremt reaktivt, og forbandt seg med stoffer i jordkorpa til ymse mineraler. Ikke minst med oppløst jern, som sank ned som lag på lag med rust på bunnen av sjøer og hav. De forekomstene av jernmalm som vi nå er avhengige av for vår tekniske sivilisasjon er altså bakterienes verk.

Da jordkorpa etter noen millioner år var mettet med oksygen begynte det å hope seg opp i atmosfæren. Dette var giftig for datidens bakterier, og førte til den største masseutryddelsen i livets historie. Men for dem som overlevde og tilpasset seg så gir et liv basert på forbrenning med oksygen mulighet til mye større energiomsetning, og la grunnen for mer komplisert liv som sopp, planter og dyr. En del av oksygenet samlet seg dessuten til et lag av ozon (O₃) i atmosfæren som beskytter oss mot ødeleggende ultraviolet stråling fra sola. I dag utgjør oksygen ca. 20% av atmosfæren vår, helt ekstremt og unormalt i kosmisk sammenheng.

Bakteriene er så små at de er usynlige, og derfor tenker vi ikke mye på dem i hverdagen. Men som vi ser har de formet både himmel og jord, og er forfedrene til oss alle gjennom en ubrutt kjede av liv gjennom milliarder av år.

Verdens herskere

Men bakteriene ble slett ikke borte. De er her ennå, overalt og i enorme mengder. Et gram jord inneholder 40 millioner bakterier, og det er en million av dem i hver eneste milliliter ferskvann. Samlet utgjør de fremdeles

per til å fordøye maten og lager flere viktige vitaminer. Vi ville ikke overlevd lenge uten dem, og forskerne har i stadig større grad blitt oppmerksom på at helse og sykdom er nært knytta til hvor velfungerende bakterieflora vi har.

Fri flyt

I bakterienes verden finnes verken sex eller død. De lever så lenge det finnes mat og vann, og deler seg i to når de har spist seg fete nok. "Avkommet" er dermed en tro kopi av "moren". Men de har andre måter å skape genetisk

Hemmingsløst rundbrennere: når bakterier møter hverandre hender det at de utveksler kopier av gener – "fildeling". Her ser vi en som bytter gener med *to* andre samtidig...

Og rundt dem myldrer det av virus som prøver å trenge seg inn.

størsteparten av biomassen på planeten, og er aktivt med i alle deler av økosystemene. De tar seg av å bryte ned døde organismer slik at materien kan gjenvinnes som plantenæring. De er også de eneste som kan ta nitrogen rett fra lufta og gjøre det om til en form som planter kan suge opp, og uten nitrogen blir det ingen proteiner og dermed ikke noe liv.

På et mer personlig plan består vi selv i stor grad av bakterier. De lever i munnen og tarmene våre, hvor de hjel-

variasjon på: når de møtes hender det at de bytter kopier av genene sine med hverandre, som umiddelbart settes i drift. De behøver altså ikke vente til neste generasjon for å få nye egenskaper! Tilsvarende for oss ville vært at vi kunne dunke borti noen på gata med lyst hår, og vips så fikk vi det selv. Bakteriene tar altså ikke dette med artsgrenser særlig høytidelig, men opererer med fri flyt av gener i høyt tempo.

Bakterienes liv og levned er utro-

lig fascinerende, men som kjent er det ikke alle slektninger man har godt av å omgås. På tross av at vårt immunforsvar holder de fleste mikrober ute av kroppen, så hender det at noen kommer seg inn og får etablert seg: vi blir syke. Det er jo i denne sammenhengen vi er vant til å tenke på bakteriene. Vi forsvarer oss med antibiotika, men det at bakteriene er så mange og lever så myldrende fort gjør at det ikke tar lang tid før det dukker opp varianter som tåler antibiotikaen, og slike egenskaper sprer seg raskt med genebytte. Det er et stort problem i verden i dag at mange av de fæle sykdommene vi hadde fått kontroll over med antibiotika (bl.a. tuberkulose) begynner å bli resistente. Vi svarer med nye typer, men jo sterkere antibiotikaen er jo større er også bivirkningene for oss. Dette er et våpenkappløp som bakteriene er dømt til å vinne. Hva pokker skal vi gjøre?

Nyttige snyltere

Svaret finnes i naturen selv: *virus*. Virus er ikke levende, de er ikke en celle og verken spiser, vokser eller deler seg. De svever passivt rundt, bare en liten pakke med DNA. Når de treffer på et offer sprøytes DNAet inn i cellen. Cellemaskineriet skifter over til det nye DNA-programmet, og begynner å produsere virus. Til slutt er cellen så full av virus at den sprekker og dør, og virusene frigjøres klar til infeksjon av nye celler. Virus er m.a.o. de ultimate snyltere, de lar andre gjøre jobben med å leve for seg!

Det finnes virus som angriper bakterier også, såkalte **bakteriofager**. De ulike typene er veldig spesifikke på hvilke celletyper de angriper: en virus som angriper tuberkulosebakterier vil altså være harmløs overfor kolerabakterier, og enda viktigere: harmløs for menneskeceller. Dermed kan de brukes som medisin, et våpen mot slemme bakterier. Det geniale med dette kontra konvensjonell antibiotika er at bakteriene ikke så lett blir immune mot virusene sine, for de forandrer seg i takt med bakteriene.

Elever mot elevråd

Enhver borger i Norge som har vært elev ved en norsk skole de siste 45 årene har vært vitne til Elevrådet, og dets hierarki, flertallsdiktatur og konsekvent motarbeid av vår rett til skolegang. Selv om elevrådet stort sett har vært allment akseptert som en del av den nedre maktstruktur på de fleste skoler, begynner nå elever over hele landet å sette spørsmålstejn ved denne organisasjonen og dens innvirkning på elevens psyke og skolens pedagogikk.

Elevrådet ble lovpålagt alle skoler i 1964, dette som et resultat av økt fokus på elevenes frihet til å forme sin egen skolehverdag og beskytte sine rettigheter mot skolens egne lærere. Jeg tror vi alle kan være enige om at dette ikke var et nødvendig organ i dens rettighetsforsvarende form, og at denne organisasjonen egentlig var enda en form for indoktrinering av elevene og skoling i et sosialdemokratisk samfunnsystem.

De egentlige oppgavene til elevrådet er ikke viktige, og faktiske rettighetsbrudd er sjeldne i Norge. I våre øyne er dette enda et tiltak trengt over hodene våre av et sosialdemokratisk styre som forsøkte å forme landets barn i deres bilde. For hva oppnår egentlig elevrådet? Joda, selvsagt har de et par saker å peke tilbake på i sitt forsvar, men dette er saker et bedre strukturert og mindre organ kunne håndtert på en langt mer effektiv måte. Stort sett - og dette er personlige og andre medelevers erfaringer - har elevrådet ikke gjort annet enn å fylle vår skolehverdag med meningsløse opplesninger av rettigheter som ikke har noen form for relevans i vår skoledag. Dette har uten tvil en negativ effekt på pedagogikkens effektivitet i skolen!

Hvordan fungerer elevrådet? Elevrådet har til en viss grad individualitet fra skole til skole, ta for eksempel elevrådet ved Oslo Katedralskole.

?Elevrådet består av tillitsvalgte fra hver klasse, samt et styre og en leder uavhengig av dette. I noen klasser er interessen (forståelig nok) liten, og i noen klasser er det motsatt. Dette fører til en skjevhet i styret og i engasjementet blant medlemmene. Noen klasser, eller individer, styrer med andre ord hele elevrådet. Strukturen ligner altså skummelt nok på stortingets struktur, med klasser som erstatning for partiene. Dette er som nevnt, langt fra tilfeldig. Hvis man ser på denne "engasjerte eliten" har man også en høy gradient av ungdomspartiaktivitet - med andre ord elevene som kjenner det nasjonale systemet, lykkes i elevrådet. Elevrådets ledere er demagoger som tangerer seg oppover i systemet

Back to the USSR

Bakteriofag-terapi ble brukt en del på 20- og 30-tallet, men ble helt borte i Vesten etter at antibiotikaen kom. Dette skjedde ikke i det "kommunistiske" øst-Europa, der utviklingen av bakteriofagmedisiner fortsatte. Et sentralt "Institutt for bakteriofag, mikrobiologi og virologi" ble opprettet i Tbilisi på Stalins ordre, med oppgave å samle og dyrke fram bakteriofager mot de fleste kjente bakteriesykdommer. Dette var veldig vellykket, og bakteriofager ble rutinemessig brukt i øst-blokken mot tuberkulose, salmonella, streptokokker (sår hals), kolera, pest mfl. Det var nok med noen få doser viruscocktail, som ga raskere virkning og bedre effekt enn antibiotika, og dessuten var billigere å framstille. Men det meste av faglitteraturen rundt dette ble utgitt på russisk, georgisk og polsk, og forble ukjent i Vesten under den kalde krigen. Kaoset i økonomien da Sovjet brøt sammen gjorde at det nå bare finnes en håndfull produsenter igjen, og etterspørselen overstiger i dag langt mengden produsert medisin.

Økologisk medisin

Det har vist seg – fra sprøytemidler til penicillin – at brutale metoder med sterke gifter ikke funker på sikt i naturen. Norske drivhus har f.eks. for lengst gått over til biologisk bekjempelse av lus: det dyrkes opp marihøner som så slippes fri i drivhusene. De spiser opp lus på plantene, men ikke plantene selv.

Det er på tide at vi nå går over til samme taktikk for oss mennesker. Bort fra stadig sterkere antibiotika med større og større bivirkninger, over til å la passende virus drepe sykdomsbakteriene for oss. Med andre ord, la oss ta i bruk det mikro-økosystemet bakteriene finnes i, og snu det mot dem selv. La mikrobene ete hverandre!

Motstand nytter

Men som vi alle veit, så finnes det jo dessverre virus som angriper oss også. Disse kan vi ikke bruke andre virus mot. Det finnes stoffer som hemmer en del av dem, men stort sett er vi enn så lenge

avhengige av at immunforsvaret vårt klarer jobben selv.

Riktignok har vi vaksiner, som jo er et smart trick ved at de lurer kroppen til å bli immun mot sykdommer den aldri har møtt. Men det er problematiske sider i måten vaksiner produseres på, og dagens barn vaksineres mot en rekke sykdommer som vi bare måtte leve oss gjennom med trøst og våt klut på panna da jeg var barn, men som vi ikke døde av. Mange mener at det å jobbe seg gjennom slik sykdom kan være god trening for immunforsvaret, og stille oss sterkere hvis det dukker opp en ny og ukjent epidemi, åla svineinfluensaen. Vaksiner burde begrenses til de virkelig grusomme og uheldelige infeksjonssykdommene – og det må stilles mye strengere krav og kontroll til hva slags injeksjonsvæsker og konserveringsmidler som brukes.

Heldigvis er det en masse andre ting som påvirker immunfunksjonen som vi bevisst kan gjøre noe med. Allmenntilstanden vår er selvfølgelig avgjørende, og den bestemmes jo av hva og hvor mye vi eter, hvor mye vi rører på oss, om vi får nok og jevnlig søvn og hvor mye rusmidler vi putter i oss. Så langt er alle enige.

Men det er bare halvparten av virkeligheten. Vår moderne, "vestlige" kultur er den eneste noengang i historien som opererer med et skarpt skille mellom kropp og sinn. I virkeligheten er jo følelser, tanker og fysisk kropp så sammenvevd at det er mer meningsfullt å se dem som ytterpunkter på en skala. Fungerer følelsene dårlig så fungerer kroppen dårlig også – alle har vel lagt merke til hvor lett vi blir syke når vi er deppa. Her har vi altså nok en mulighet til å styrke immunforsvaret, ved å fokusere på teknikker for å løse opp følelsesmessige knuter og øke vår selvinnsikt. Og ikke overraskende kan det også gi lindring eller helbredelse for mange av de "mystiske" lidelsene som konvensjonelt tenkende legevitenskap står hjelpeløse overfor: allergier, autoimmune sykdommer, smerter uten påviselige årsaker, osv. Men det er et for omfattende tema å ta med her, det får vi heller komme tilbake til i neste Gateavisa. Enn så lenge sier vi *Heia virusene!*

Are Hansen

i samme forstand som stortingets ledere. Indirekte er det altså en nødvendighet å være skolert i dagens system for å kunne være aktiv i elevrådet, og dette er akkurat hva politikerne, som påla alle skoler elevråd, hadde i tankene. Dette er hovedmeningen bak elevrådet; ikke å ivareta våre rettigheter, som de fleste tror. Elevrådet har lenge blitt kritisert for å 'ikke gjøre en dritt' av landets elever, og dette er ikke overraskende når man forstår den sanne meningen bak dem - nemlig å forme morgendagens politikere.

Så hva med den jevne elev, som ikke er engasjert i elevrådet? Hvordan påvirker dette hans mentalitet? Han blir sittende igjen som en tilskuer, akkurat som han kommer til å bli sittende igjen som en tilskuer i dagens politiske system. På samme tidspunkt blir det brent inn i hans sjel at han lever i et demokrati, måtte dette være på skolen, eller ute i samfunnet. Selv om de fleste som har satt seg inn i politikk skjønner at dagens system er en forpurring av ordet "demokrati",

så er nettopp det at det blir ansett som et demokrati essensielt for regjeringens legitimitet. På grunn av dette er elevdemokratiet et viktig steg av den skjulte propagandaen stortinget pålegger oss, og et organ som må fjernes!

For at dere ikke skal ta innlegget mitt for konspirasjonsteoretisk, kan jeg legge til noen av vedtakene som faktisk ligger bak elevrådet:

"...Elevane får delta i demokratiske prosessar og kan slik utvikle demokratisk sinnelag..."

"Skolen og lærebedrifta skal førebu elevane på å delta i demokratiske avgjerdsprosessar og stimulere til samfunnsengasjement både nasjonalt og internasjonalt. I opplæringa skal elevane utvikle kunnskap om demokratiske prinsipp og institusjonar. Skolen og lærebedrifta skal leggje til rette for at elevane får erfaring med ulike former for deltaking og medverknad i demokratiske prosessar både i det daglege arbeidet og ved deltaking i representative organ." *

Hjelp til Bibel-lesingen...

Steinprekenen

Det skjedde på den dagen, da de brant bibler at Pastor T Straume åpnet seg for Futurm Menighet, og talte til dem, og sa:

Ikke brenn bibelen, bibelen bør røykes. Du kan begynne med å røyke Annen Samuels-bok 22:9 hvor det står skrevet:

"Det steg røk op av hans nese, og fortærende ild fra hans munn; glør brente ut av ham."

Klipp ut bibelverset og legg litt lim langs kantene av versene, og så ruller du en rev av dem. Når du røyker et bibelvers, må du samtidig lære det utenat, slik fortærer du verset, og absorberer det inn i sjelen. Bibelvers-røyking skal derfor være en religiøs seremoni for dere. Det vil dere forstå når dere røyker Johannes Åpenbaring 15:8:

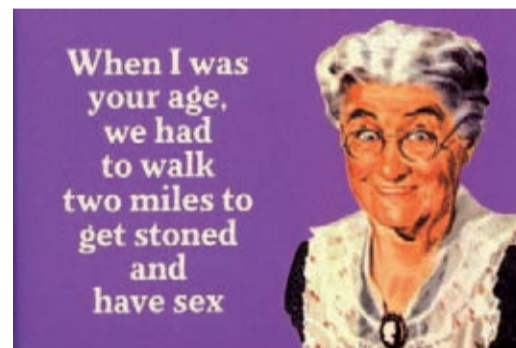
" Og tempelet blev fylt med røk av Guds herlighet og av hans makt"

Templet betyr altså vårt hellige legeme når vi inhalerer Guds ord og blir himmelske i våre lunger og hjerter; det kan også bety at vi fyller rommet med Herrens tåke. Og rommet blir et tempel, og det bør man på ingen måte vanhellige eller krenke.

Når disse brennende ord treffer deg i hjerte og sinn og setter sjelen i fyr og flamme fra Kirkenes til Mandal, da er revolusjonen virkelig på gang og Gateavisas misjon og gjerning vil være fullbragt, Amen.

Da han hadde sagt dette til dem gikk han opp i røyk.

Tarjei Straume

Elevrådet skal altså skolere oss i "demokratiske prinsipper". Hvis vi bygger videre på observasjonen og sammenligningen av elevrådets struktur og stortingets struktur vil det med andre ord si at elevrådet skal skolere oss i dagens system. Man får en oppfattelse om at dagens system er den eneste formen for folkestyre. At det i det hele tatt er en form for folkestyre kan diskuteres! Hvis man er en av oss som setter spørsmålstegn ved dagens demokrati, må man på lik linje sette spørsmålstegn ved elevdemokratiet man ser på hver grunnskole over hele landet. Støtt oss og spre ordet!

Oskar A. B. Næss
Talsmann for Elever mot Elevråd

* http://utdanningsdirektoratet.no/Artikler/_Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/

Værutsiktene for de neste 20 år:

Sol, sol og jevn vind

Bare 15 % av bensinen benyttes til å drive frem en bil. De resterende 85% går bort i varme og tomgang. Det samme gjelder energibruk ellers. Og vannforbruk. Mye forsvinner utenom det det er tenkt til. Bare ved å innføre energisparende teknologi, mener eksperter vi kan spare inn nærmere en milliard dollar hvert år. Dette er voldsomt mye bensin og strøm som kan spares. Og ikke minst vann. Bare vi bevisstgjør oss dette og følger opp i praksis, kan vi spare masse både for oss selv og miljøet. Å vaske Volvo'n for hånd, er jo ikke egentlig en stor jobb og vannbesparelsen er enorm. Det er mange små grep vi alle kan gjøre og som også sender positive signaler til omverdenen. Utedo er ikke akkurat tingen i allerede eksisterende byer, men gjenvinning av kloakk, også til energi, kunne vært langt bedre. I Sverige har Tanum kommune pålagt nybygg å ha alternative kloakkløsnings. Sverige har også vært foregangsnaasjon hva gjelder urinseparerende toaetløsninger.

SMÅ FORANDRINGER

Vi kan allerede redusere forbruket vårt. Mindre kjøttproduksjon og -forbruk samt dyrking av hamp er også lett tilgjengelige metoder for å skape en bedre og renere fremtid, ved siden av satsing på fornybar energi. Husdyrhold da spesielt fedrift, står for 10% av drivhusgassutslippene på verdensbasis og landbruket står for 80% av verdens vannforbruk. World Watch Institute slår fast at et drastisk kutt i kjøttkonsumet er det eneste som på sikt kan sikre nok mat til en voksende befolkning. Vi kan også jobbe for å få igjennom grønnere løsninger, enten det er bedre klokkanlegg, bedre isolering, grønne tak, bruk av bambus og hamp etc. etc.

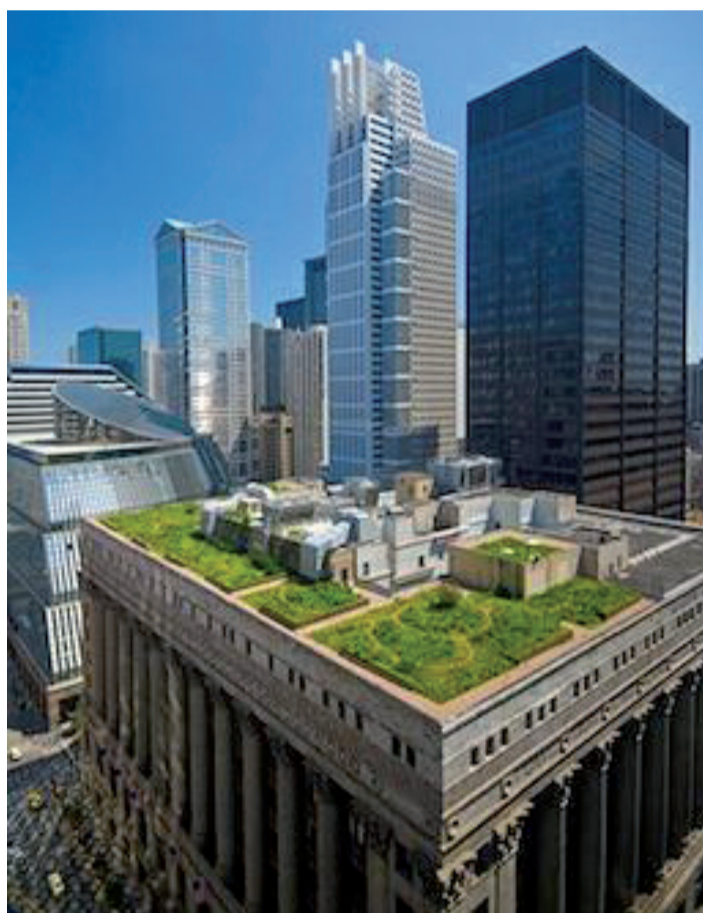
BAMBUS OG HAMP

Både Bambus og hamp har fantastisk mange bruksområder og vokser utrolig fort, som "ugress" gjerne gjør, og kan spare mange trær og skoger og også redusere den vann- og kraftkrevende, og ikke minst forurensende bomullsproduksjonen. Hampdyrking kan gjøres nærmest hvor som helst og med minimal bruk av gjødsel og sprøytemidler. Bambus krever heller ikke mye, annet enn riktig klima, så det vil neppe være lønnsomt på våre breddegrader i det totale miljøregn-

skapet. Til sammenligning trengs det bare 1/4 av arealet for å få samme mengde papir ved dyrking av hamp kontra trær. Av slikt blir det mye skog som kan spares og bevares!

GRØNNE TAK

Veganeren Apu i the Simpsons hadde levende, grønt tak allerede på '90-tallet — et tilfluktsted for Paul og Linda McCartney hvor alt ble dyrket biodynamisk. Green Roofs for Healthy Cities (GRHC) heter en virkelig organisasjon som hadde sin første konferanse i 2003 i Chicago, en by hvor også det gedigne rådhuset er en grønn oase. Årets konferanse blir 30. november til 3. desember i Vancouver i Canada. Men lenge før GRHC så dagens lys, var grønne tak allerede stor industri i Europa. I 1994 omsatte denne industrien for 500 millioner DM i Tyskland, som økte til 700 DM i 1997. Frankrike, Sveits og Østerrike har også vært med på denne

trenden. I Basel i Sveits, er alle nye, flate tak pålagt å være grønne. Støtte- og stimuleringsordninger i disse nevnte landene, har gjort dette til både akseptabelt, attraktivt og ikke minst velfungerende. Ved siden av enkelt og greit å skape grønne lunger, ikke minst i byområder, har de mange andre positive sider. De brukes til å samle opp regnvann og har fabelaktige egenskaper for å hindre mye av vannet å havne i gatene når det virkelig pøser ned. Takene blir også mer levedyktige i dobbel fortand, da de både sørger for artsmangfold og at takets levealder øker med opp mot det dobbelte. Dessuten rens de og forbedrer luftkvaliteten. Selv om Kina ikke har samme profesjonelle vinkling på sine grønne tak, er disse i ekspansiv vekst. Kineserne er generelt flinke med grønne

lunger nærmest overalt det er mulig i storbyene, ved siden av å utnytte takene. Selv om riktignok ikke alle grønne tak er helt lovlig, er de vanlige i byene, ikke minst for beskjedne rike som har partiboken i orden. Kina har også generøse subsidier som gjør det attraktivt å installere solpaneler eller soldrevne varmtvannsanlegg. Mange steder på landsbygda, gjøres dette ellers svært enkelt. Der har man flatt tak med kanter rundt, som et lite vannspeil. Solen gjør resten. Ser man ellers for seg at utbredelse av grønne tak sprer seg globalt, har man også potensiale for bl.a. cannabisdyrking til rekreasjonsbruk når det blir lovlig.

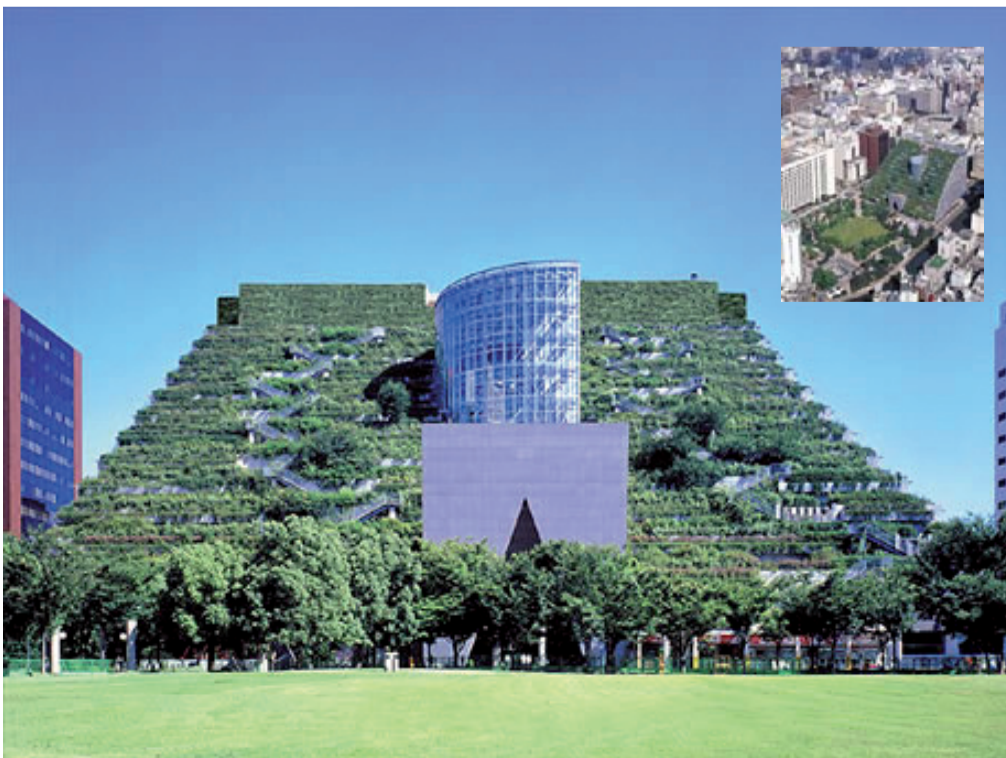
Ved å satse mer på renere energikilder kan det bremses ned på olje- og kullutvinning og selvfølgelig også på bruk av atomkraft. Oljekatastrofen i Mexicogolfen har forster-

ket kampen mot offshore drilling, ikke minst i USA. Organisasjonen repower america, har hatt flere mailkampanjer direkte mot fremstående politikere.

GODE ALTERNATIVER

Vind og sol er der, bølger og tidevann like så og andre kilder dukker stadig opp, så som Statskrafts saltkraftverk på Hurum (osmose).

På alle disse områder går utviklingen fort. Vindkraftverk har nye og bedre, girløse turbiner og man kan trygt si de har vind i seilene med store prosjekter både til land som til havs. Kinas satsing på offshore vindmølleparker er formidable. Deres første vindmøllepark til havs, består av 34 enheter som skal levere 3MW hver når de blir satt i full drift senere i år. USA bekjentgjorde nylig sitt første offshore-prosjekt, men har mange landbaserte og også verdens største innlandsanlegg i Texas. De er enda verdens største på vindkraft, foran Tyskland og Kina. Bare ifjor alene, installerte USA vindmøller som produserer over 10MW. Tilsammen produserer de 35.000 MW med vindkraft,

Over:

Taket til Chicago Rådhus.

Grønn bygning fra Fukuoka, Japan

nok til å forsyne 9,7 millioner huster. Dette medførte også en besparelse av 57 milliarder liter vann, som ville vært brukt om kraften skulle kommet fra kraftverk som bruker fossilt brennstoff og vann til kjøling. Kina er likevel størst hva gjelder totale satsing på anlegg med fornybare energikilder, i hovedsak vind, sol og biomasse som skal utgjøre 8% av deres totale forbruk i 2020. Nå utgjør det det samme som i USA, 4%. Fortsatt vil det være kull, atomkraft og vannkraft som utgjør det meste i Kinas kraftproduksjon. Men på solcellepaneler er de allerede verdens største produsent. Norge ved Fred. Olsen Windcarrier, er ute med vindmølleskip som fungerer som plattform, som skal tåle mer sjøgang. De har 70 meter lange ben som kan senkes ned i sjøen. De første to skipene, med opsjon for flere, blir bygget i Dubai, sannsynligvis av fremmedarbeidere fra Bangladesh, Pakistan og India på slavekontrakter, fratatt sine pass. Ellers er det Spania, Danmark og Tyskland som er ledene på vindmøller i Europa. Utrolig nok er det Tyskland som er ledende hva gjelder solkraft og stod for nærmere halvparten av verdens solkraft i 2007. Dette har også senket prisene dramatisk til det halve fra 1997 til 2007 i Tyskland.

Likevel må vi også ha øye for uønsket bruk, ikke minst i industrien, og være pådrivere for at forholdene bedrer seg. Stadig kommer det skremmende rapporter over naturfenomener som er ute av kontroll. Grønlandsisen smelter raskere enn noen hadde trodd, selv både før og etter Climategate. Sjokkerende satelittbilder ble offentliggjort i slutten av mai og viser også

at landskapet hever seg. Begge deler i et økende tempo. Dette kan få uante konsekvenser for havstiging.

SMÅ TASTETRYKK

Det globale samfunn består av deg og meg, selv så ubetydelig vi kan virke blant 6 milliarder andre. I mange av livets irrganger, er det mer nyttig å også søke etter løsninger enn å fokusere på problemene alene. Med dagens tilgang på informasjon, har vi muligheten til å være oppdaterte og samtidig også legge press på myndighetene. Det foregår til enhver tid en rekke opprop, støtteaksjoner og direkte henvendelser til politikere, verden over hver dag. Viktig her, er å ikke bare slurve unna med noen Facebookgrupper, som selvsagt også teller, om enn ikke så mye, men bruke det lille minuttet eller to i løpet av en uke og støtte direkte på mailaksjoner og opprop. Avaaz.org (omtalt i Gateavisa 186) er en av de bedre å holde seg oppdatert via, men det finnes en rekke andre små og store, lokale og globale nettbaserte aksjonsgrupper som gjør en god jobb.

Δ I perioden 1973 - 1982 var det globalt 1500 naturkatastrofer.

Δ I perioden 1983 - 1992 var det globalt 3500 naturkatastrofer.

Δ I perioden 1993 - 2002 var det globalt 6000 naturkatastrofer.

Δ I perioden 2002 - 2012 .....

Idet Gateavisa går i trykken, har NVE kommet med *Havvind*, en rapport som anbefaler utredning av 15 områder for havvindmøller utenfor Norges kyst.

Ole A. Seifert

Over:

Fra Donghai-Bridge-Offshore-Wind-Farm, Kina. Innfelt britisk vindmølle.

I Øst-Afrika har Taganyakainnsjøen hatt den høyeste temperaturen på 150 år. Med vanntemperatur på 26°C, er det katstrofalt for både fisker og fiskere.

Middag for to: 25 kr !

Fra en fattig jævels kjøkken

Reker i chilli med purreris

Retten koster ca 25 kr til sammen, reker kjøpt på Kiwi eller Rema

200 g ris
100 g tørka gule erter
1 purre
3 chillier
5 fedd hvitløk
500 g reker med skall
5 ss olje

Legg erter i vann over natta og kok dem nesten ferdige. Tøm vekk vannet

Kok risen til den er nesten ferdig, etter henvisning på pakke.

Rens rekene

Ha 4 dl vann på skallene og kok i 20 min. Sil fra skallene og kok kraften ned til 1 dl.

Surr finhakkete purre myk i 1 ss olje, ca. 2 min. Ha så i 2 fedd finhakkete hvitløk og surr i 3 minutter til. Smak til med salt og pepper. Ha i ris, erter og rekeskallkraften og bland forsiktig.

Ha finhakkete chilli i en godt oppvarmet panne med resten av oljen. Surr i ca 2 min, og ha i resten av finhakkete hvitløk og rekene og stek til rekene er gjennomvarmet.

Ha risblandingen på 2 tallerkener og fordel rekene over.

Stein Jarmann

Skriv inn

Har du oppskrifter du vil ha på trykk, spørsmål eller kommentarer?

Vi er interesserte i å høre fra deg. Send et brev til Gateamat@yahoo.no

Spisestedet vegetarcafé

Vi lager gjerne middagen for deg!

Vegetar eller vegan

Økologiske råvarer

Man-ons: 14 - 21

Tor & fre: 14 - 20

Hjelmsgate 3, 0355 OSLO

sidegate fra Bogstadveien

Obs! Det går an å bruke Spisestedet som utstillingslokale. Vi hadde nettopp en stor billedutstilling i forbindelse med boken "Tre Grep og sannheten". Ta kontakt på telefon 2269 0130

Undervåkerne kommer

Store bror kan vise seg å være Oss. ikke Dem.

Mikkel Bay Vold

– Dersom teknologien fortsetter å utvikle seg i den retningen den gjør i dag, kan «Store Bror» vise seg å bli langt mektigere enn selv Orwell forestilte seg var mulig når det gjelder å innskrenke folks privatliv, sier Ian Forbes. Han er medforfatter til rapporten Dilemmas of Privacy and Surveillance, som er utarbeidet av The Royal Academy of Engineering. – **Man kan godt kalle det undervåkning, og den er det ingen som har kontroll på. I en verden med videokameraer og opptaksutstyr på størrelse med fyrstikkesker, alltid tilgjengelig bredbånd, og små elektroniske brikker som kan spores hvor som helst i verden, kan det vise seg at det er mannen i gata som er privatlivets største utfordrer. Store Bror kan vise seg å være Oss. Ikke Dem.**

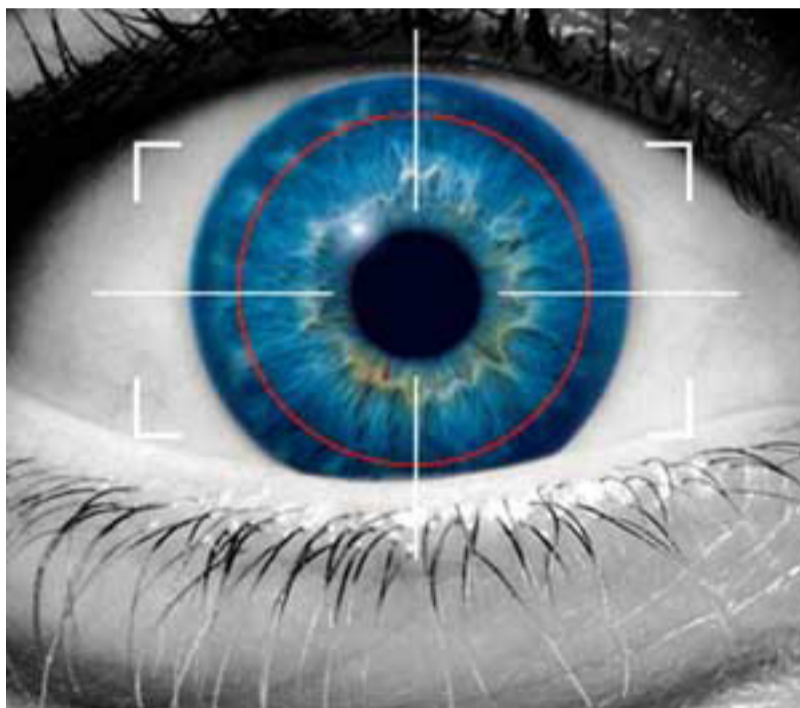
5 millioner overvåkingskameraer

Møtet med London april er på ingen måte som forventet. 25 varmegrader og gnistrende sol leder tankene til global oppvarming, men vi har vært på reisefot siden klokka fem om morgenen, og trenger sårt frokost og kaffe før vi kan tenke klart. Puben The White Swan på Highbury Square har akkurat hva vi trenger; pølser, bacon, bønner, kaffe, juice og, selvfølgelig, kameraovervåkning på terrassen.

Ifølge storavisen The Times, var det i 2008 fem millioner overvåkingskameraer i Storbritannia. Ett kamera for hvert tolvte menneske. Landet huser om lag én prosent av verdens befolkning, og har 20 prosent av alle verdens overvåkingskameraer. Hver innbygger blir i gjennomsnitt fotografert av overvåkingskameraer 300 ganger hver eneste dag. I 2007 advarte lederen for Storbritannias datatilsyn, Richard Thomas, at landet hadde gått i søvne inn i overvåkingssamfunnet. En undersøkelse EU har gjennomført, plasserer Storbritannia på linje med Kina og Russland i forhold til ivaretagelsen av personvernet, og anses som de desiderte verstingene i klassen. Sverige kommer nest dårligst ut av EU-landene i

undersøkelsen, og selv om Norge ikke er med i EUs oversikt, regner eksperter på personvernlovgivningen med at Norge ligger på linje med svenskene når det gjelder dårlig personvern.

Det finnes ingen oversikt over hvor mange kameraer som finnes i Norge, selv om i overkant av 3000 private bedrifter har fulgt meldeplikten sin til Datatilsynet. De reelle tallene er mye høyere, sier Informasjonsrådgiver Charlotte Erikstad i Datatilsynet, som regner med at 80 prosent av de som driver med slik virksomhet lar være å melde fra til Datatilsynet.

Pedofilie på hvert gatehjørne

Etter en bedre frokost og litt leting, finner vi fram til Canonbury Square, i det som i dag er et ganske fasjonabelt strøk i Highbury and Islington. En blå plakett er det eneste som viser at George Orwell bodde her mellom 1944 og 1948, og den er satt opp på feil dør. Orwell bodde på baksiden, med inngang gjennom en anonym treport i en grå mur. Innenfor porten finner vi en usedvanlig hyggelig engelsk hage, og en aldrende gentleman fra Liverpool.

– Det engelske samfunnet har gått fullstendig av hengslene, sier Peter Powell. – Hva skal de med all denne informasjonen? Lokalhistorikeren

har bodd vegg i vegg med leiligheten George Orwell bodde da han skrev Animal Farm, her skisserte han 1984, og her hadde han sannsynligvis sine lykkeligste stunder. Vi befinner oss i en hage lik dem man gjerne ser i britiske fjernsynsdramaer. Velstelt og idyllisk, og full av historie. Powell har bodd her i 36 år, vegg i vegg med Orwells leilighet i Canonbury Square 27b.

– Denne busken er til minne om Mahatma Gandhi, sier han nesten høytidelig, – han har vært på besøk her, men jeg husker ikke når det var. Orwell var en populær forfatter i India fordi

han var så kritisk til imperialismen, forteller han. Hver søndag i 15 år har han arrangert sine «Angel Walks», hvor han guider litteratur- og historieinteresserte i Orwells nærmiljø, litt nord for London sentrum. Powell er stolt over å bo i naboleiligheten til Orwell, men mørkner i blikket når han snakker om det overvåkingssamfunnet England har utviklet seg til.

– Jeg skjønner ikke hvem sin sikkerhet det dreier seg om? Min? Dronningens? Regjeringen og media i England snakker bestandig om «sikkerhet». Jeg forstår det ikke. De snakker om «farer» hele tiden. Hva slags farer er det de snakker om? Det virker som om det konstrueres trusler i dette landet. Hvis et barn blir utsatt for seksuelle overgrep i Skottland, skriver avisene som om det plutselig er pedofile på hvert gatehjørne i England. Tiden har vist at Orwell hadde rett, fastholder han. – Han er den moderne Nostradamus.

Airstrip One

I Orwells «1984» er verden delt inn mellom tre totalitære supermakter, alle tre for mektige til å angripe noen av de andre, og alle tre med total kontroll over sine innbyggere. Statene fører en «Skinnkrig» og opprettholder et fiendebilde av hverandre utad for å holde kontroll på folket.

I 1984 er Storbritannia omdøpt

George Orwell

• Eric Arthur Blair, bedre kjent som George Orwell, ble født i India i 1903, i en familie han selv mente tilhørte den «lavere øvre middelklasse».

• Som nittenåring fikk han jobb som politioffiser i The Indian Imperial Police i Burma. Erfaringene herfra gjorde ham hatefull overfor det imperialistiske systemet som han selv var en del av i Burma. Tiden der er blant annet skildret i Burmese days (1934)

• Våren 1928 flyttet han til Paris for å forsøke å livnære seg som frilansskribent, noe som må sies å ha gått heller dårlig. Noe av tiden her er beskrevet i den første boka han fikk utgitt: Down and Out in Paris and London (1933).

• Tidlig i 1936 fikk Orwell i oppdrag å skrive om fattigdommen blant arbeiderklassen i Nord-England. Resultatet ble The Road to Wigan Pier som ble utgitt i 1937. Boka er på mange måter et sosiologisk studie av gruvesamfunnene i nord, og et viktig dokument i nord/sør-problematikken i England. Her anklaget Orwell også deler av venstresida for uansvarlighet og manglende engasjement i forhold til gruvarbeidernes livssituasjon.

• Orwell dro til Spania i 1936 for å kjempe mot Franco. Han ble skutt i halsen og var nær ved å dø. Homage to Catalonia ble utgitt i 1938.

• 1984 ble utgitt i 1949.

• Orwells politiske ståsted endret seg gjennom livet. Tiden i Burma formet ham til en innbitt motstander av imperialismen, mens arbeidet med The Road to Wigan Pier gjorde ham til sosialist. Under borgerkrigen i Spania ble han svært kritisk til Stalin. «Hver eneste setning av seriøst arbeid jeg har skrevet etter 1936, har blitt skrevet, direkte eller indirekte, mot totalitarisme og for demokratisk sosialisme, slik jeg forstår det», skrev han i 1946.

“Airstrip One”, og er alliert med Oceania, bestående av hele Amerika og Australia, samt store deler av det sørlige Afrika. Airstrip One ligger strategisk plassert i forhold til det fiendtlige Eurasia, som består av fastlands-Europa, hele området rundt Svartehavet og alle landområdene som utgjorde det gamle Sovjetunionen.

Den siste mann i Europa

I Orwells «1984» er verden delt inn mellom tre totalitære supermakter, alle tre for mektige til å angripe noen av de andre, og alle tre med total kontroll over sine innbyggere. Statene fører en «Skinnskrig» og opprettholder et fiendebilde av hverandre utad for å holde kontroll på folket.

«Bak dette ligger en kjensgjerning som

aldri blir nevnt høyt, men som stilltiende er underforstått, og som man handler etter - nemlig at levekårene i alle tre superstater i det store og hele er de samme. I Oceania blir den rådende filosofi kalt Ingsoe, i Eurasia heter den nybolsjevisme, og i Øst-Asia har den et kinesisk navn som vanligvis blir oversatt med dødsdyrkelese, men som vanligvis kanskje bedre kan gjengis med utsettelse av jeg'et.» George Orwell - 1984.

«The last man in Europe» var Orwells arbeidstitel på det som senere skulle bli 1984. Hovedpersonen Winston Smith jobber i Sannhetsministeriet, der arbeidet hans går ut på å «korrigere» og omskrive historien. Smiths hukommelse fungerer fortsatt, til tross for styresmaktens retningslinjer, han gjør opprør mot Store Bror og blir arrestert og torturert. Fri blir han først når han slutter å eksistere som individ. Orwell hadde en frykt for at historiskrivningen i framtida av politiske årsaker ville bli omskrevet av myndighetene. Han begynte på boka så tid-

lig som i 1943, og han visste hva han snakket om.

I årene mellom 1941 og 1943 jobbet Orwell for BBC, med radiosendinger rettet inn mot India. Det var krig, og sendingene hans var «essensielt krigsarbeid, tett opp mot propaganda». At BBC drev med omskrivninger av virkeligheten var Orwell selv så absolutt klar over. «Jeg følte meg som en appelsin som var blitt tråkket på av en veldig skitten støvel», skrev han selv om tiden i BBC.

Fra han var 19 og til han var 24 år gammel var Orwell politioffiser i Burma. Han hadde 300 mann under seg, og var involvert og hadde ansvar for både avstraffelser og henrettelser i den britiske kronens navn. Han var langt fra uskyldig, og Orwell mente i ettertid selv at imperialismen gjør slaver av sine herrer. I essayet «A hanging» fra 1931, beskriver han en sjelsettende opplevelse. Den dødsdømte som er på vei til galgen flytter føttene for å unngå å trække i en vannpytt. «Det er merkelig, men inntil

det øyeblikket hadde jeg ikke innsett hva det betyr å ødelegge en frisk og bevisst mann», skrev han. Erfaringene fra Burma hadde gjort ham mistroisk mot all form for sentralistisk maktutøvelse.

«Borgeren av Oceania har ikke lov til å vite noe om innholdet i de to andre filosofier, men han blir lært opp til å avsky dem som barbariske krenkelser av moral og sunn fornuft. I virkeligheten er de tre filosofier knapt til å skjelve fra hverandre, og de samfunnssystemer som bygger på dem kan ikke kjennes fra hverandre i det hele tatt. Overalt har man den samme pyramideoppbyggingen, den samme dyrkelse av en halvt guddommelig leder, den samme økonomi som eksisterer ved og for en evig krigføring. Av dette følger at de tre superstater ikke bare er ute av stand til å erobre hverandre, de ville heller ikke få noen vinning av det. Tvert om, så lenge de ligger i innbyrdes strid, stiver de hverandre opp som tre kornnek.» George Orwell - 1984.

ETTERLYSER DEBATT: Ian Forbes etterlyser en bred offentlig debatt rundt overvåkingen i Storbritannia.

Dette reflekterer selvfølgelig på mange måter Storbritannias rolle under den andre verdenskrig, men også Englands avstand til hovedstrømmingene i europeisk politikk, til fordel for amerikanske interesser. Utrykket Blairstrip One ble brukt av flere engelske politikere for å beskrive politikken Tony Blair førte.

Å bevege seg i London sentrum er som å være på en moderne flyplass. Sikkerhetstiltakene er overveldende, antallet overvåkningskameraer absurd.

Sju milliarder kroner har blitt brukt på å installere overvåkningskameraer i England de siste ti årene, i tillegg er det en rekke andre måter å samle inn personlig informasjon elektronisk:

- Butikkjedene i England har egne «loyalty cards» som samler inn informasjon om hva den enkelte kunden handler.

SANNHETSMINISTERIET: «Sannhetsministeriet - Minisan som det het i nytale[...] var en enorm bygning i pyramideform av skinnende hvit betong som hevet seg i terrasse etter terrasse tre hundre meter i været. Der Winston nå sto, kunne han såvidt lese Partiets tre slagord, hugget inn i elegante bokstaver på den hvite fasaden: KRIG ER FRED FRIHET ER TRELLDOM UVITENHET ER STYRKE». :) Senate House, i dag det administrative sentret på Universitetet i London, var modellen for det orwelliske Sannhetsministeriet. Under den andre verdenskrig huset bygningen kontorene for det britiske informasjonsdepartementet.

- Kundekortene på offentlig transport i London er elektroniske og personlige, informasjonen som er tilgjengelig der er allerede i bruk av politiet.

- Det er forbudt ikke å registrere seg til valg i Storbritannia. Velgerregisteret er ikke offentlig, men engelske firmaer som samler inn informasjon om folks kredittverdighet har fått tilgang.

- Den britiske regjeringen er i ferd med et massivt IT-prosjekt hvor målet er å lage en nasjonal helsedatabase.

- Sporene du legger igjen når du bruker et kredittkort er enkle å følge, slik informasjon brukes ofte av politiet, men misbruk forekommer.

- Satellittovervåking er utstrakt, selv om få utenfor Forsvaret og etterretningstjenestene vet hvor omfattende den er. En indikasjon er kvaliteten på bildene på Google Earth. Det ville være tåpelig å tro at bildene skulle være noe annet enn veldig mye bedre enn Google Earth.

Flere elektroniske spor

Mobiltelefoner peiles flittig. Det britiske selskapet World Tracker tilbyr en tjeneste som gjør det mulig å se den geografiske posisjonen på en hvilken som helst mobiltelefon verden over. Kunden trenger bare oppgi mobilnummeret til den personen hun ønsker å lokalisere, og får så oppgitt nøyaktig sted. Eier av telefonen får første gang en henvendelse per SMS som må besvares før posisjonen avsløres. Et firma i Thailand kan nå tilby spionprogramvare til mobiltelefonen din til 3-400 kroner. Når den først er installert, kan du enkelt følge med på hvem det

blir ringt til, og har tilgang på både adressebok, tekstmeldinger og wap-register. Produsenten lover at neste versjon av programvaren skal kunne avlytte rom uten at telefonen er slått på.

RFID-brikker benyttes i større og større grad. En RFID-brikke er en mikro-radiosender som enkelt kan festes til eller bygges inn i et produkt, et dyr eller en person. I en rekke land, deriblant Storbritannia og Norge, har passene allerede blitt utstyrt med slike brikker. Det er snakk om å bygge inn RFID-brikker i kundekort, bankkort og førerkort, og muligheten for at det blir gjort er relativt stor. Brikkene avleses trådløst, og selv om det norske politiet sier at avlesningsavstanden ikke kan være mer enn ti centimeter, har hobbyteknikere flere steder i verden bygget enkle RFID-avlesere som også kan avlese pass. Teknologien er den samme som brukes i brikkene i frontruta på bilen din når du passerer bomringen. Passive RFID-brikker trenger ingen strømkilde, og de minste brikkene har en utstrekning på bare 0,05 millimeter. Nattklubben Baja Beach Club i Barcelona vekket internasjonal oppsikt da de i 2004 fikk noen av VIP-gjestene sine til å operere inn RFID-brikker i overarmen for å identifisere dem ved inngangen og å holde styr på hvor mye de drakk for i baren.

Storbritannia har innført optisk avlesning av bilskilt langs deler av veinettet. Opplysningene lagres i lang tid, og har mange anvendelsesområder innen politiarbeidet.

Profil eller individ

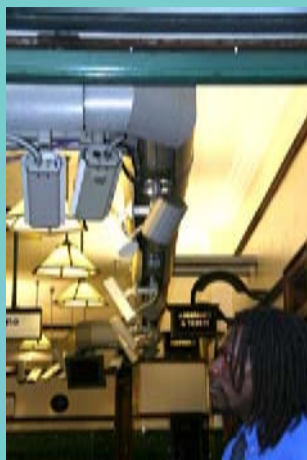
– Jeg føler at jeg trer ut av den virkelige verden i denne leiligheten, sier Rachel McNulty (24). Hun har akkurat flyttet inn i Orwells gamle leilighet sammen med tre venninner, og stedet bærer preg av at det er fire jenter som bor der sammen. Alt er malt i lysegult og hvitt, og de vinduene på begge sider av bygningen gjør leiligheten i toppetasjen så lys at fotoapparatet nekter å samarbeide. Rachel inviterer på limonade, og vi setter oss inne i det aller helligste, Orwells arbeidsværelse.

– Dette er et vidunderlig sted, sier hun. Jeg tenker ikke på overvåkingen her, egentlig tenker jeg ikke så mye på overvåkingen i det hele tatt. Kameraene er på offentlige steder, og det eneste som virker farlig for meg er hvis kameraene kommer inn på private steder. Kameraene gjør meg egentlig ingen ting, men det er andre ting ved den nye informasjonsteknologien som forstyrrer meg. Jeg driver med helsestudier på planleggingsnivå, og har problemer i forhold til helseovervåkingen som foregår i USA. Ved å kartlegge folks helse er det mulig å beregne hvor mye et menneske kommer til å koste samfunnet de kommende 20-30 årene. Det er ikke nødvendigvis negativt. Intensjonen er å kartlegge og planlegge hva slags ressurser det er behov for i fremtiden, men ideen om at du blir en profil og ikke et individ skremmer meg. Jeg frykter at dette

HVEM ER STORE BROR? Orwell skriver allerede på side to i 1984: «Ansiktet med den svarte barten stirret ned på en fra alle gatehjørner. STORE BROR SER DEG, sto det under, og de svarte øynene så dypt inn i Winstons egne». Ingen i samtiden tvilte vel på at dette var et bilde av Stalin.

Tveegget T-bane

T-banesystemet i London frakter i dag nesten en milliard passasjerer i året, og har

vært gjenstand for en rekke bombeangrep opp gjennom årene, det første så tidlig som i 1885. IRA utførte over ti forskjellige bombeangrep mellom 1939 og 1993. De foreløpig siste angrepene fant sted i juli 2005. I forbindelse med etterforskningen gjennomgikk politiet opptak fra 2500 overvåkningskameraer, men det er ikke bare terrorfrykten som er grunnen til den strenge sikkerheten på T-banen i den engelske hovedstaden.

Inne i det 40 kvadratmeter store inngangspartiet på Mornington Crescent T-banestasjon i Camden er det ikke mindre enn åtte overvåkningskameraer.

I 1987 døde 31 mennesker, og 60 ble skadet i brannen på King's Cross st Pancras. Det viste seg raskt at brannen hverken var påtent eller et IRA-attentat, men mest sannsynlig forårsaket av en fyrstikk. Selv om røyking ble forbudt på T-banen i

1985, var det fortsatt mange som fyrte opp sigarettene på vei ut av T-banestasjonen.

– Sikkerhetsrutinene på T-banen var blitt litt «sløppy», forklarer Dawud Khan (39), som jobber med kundeservice på den lille T-banestasjonen Mornington Crescent. – Brannen gjorde at de forandret alle sikkerhetsrutinene, nå er det alltid folk til stede på alle stasjonene, og det er alltid noen som følger med på kameraene. En av de som døde var en av de mange hjemløse som bodde på stasjonen. Det var mange av dem, men akkurat det fenomenet er sannsynligvis blitt redusert med 97-98 prosent.

Dawud har en fortid som CCTV-operatør i Leicester, og har klare synspunkter på overvåkingen.

– Jeg tror vi bare har sett begynnelsen av overvåkingssamfunnet. EU-utvidelsen

gjør at folk kan reise hvor de vil i Europa, og det er mange problemer forbundet med innvandringen. Overvåkingen er et tveegget sverd. Samtidig som det er åpenbare fordeler, spesielt for politiet, er det selvfølgelig problemer mht borgernes rettigheter. Noen rettigheter har man likevel når det gjelder opptakene – alle kameraene har et nummer og et telefonnummer man kan ringe for å få kontakt med kameraoperatørene. Dersom du kjenner tidspunkt og sted, kan hvem som helst gå til det lokale politiet og betale ti eller tjue pund for å få utlevert opptak av seg selv. Situasjonen med alle CCTV-kameraene er en stor fordel for politiet, men jeg har ingen tro på at systemet vil sentraliseres, som selvfølgelig kan virke ganske urovekkende. Det ville være ufattelig dyrt å gjennomføre, og kreve alt for mange ressurser.

kommer til å spre seg også til England og Europa, sier Rachel.

Store Bror versjon 2.0

Orwells visjon om «Store Bror», er skrevet i et etterkrigsperspektiv da framtida var utrygg. I «1984» bruker staten teknologien til å lage gigantiske databaser hvor myndighetene har full kontroll på samfunnet og enerett på voldsutgytelse og overvåking.

– Den britiske staten har ikke monopol på overvåking, forteller Ian Forbes. Et slikt monopol kommer aldri til å komme, den ånden er ute av flasken for lenge siden. Internett har potensialet til å demokratisere og desentralisere Store Bror, på samme måte som internett har demokratisert og desentralisert en rekke andre samfunnsstrukturer. Kamerateknologien har spredd seg uten at det har vært en skikkelig debatt rundt det. Det er klart at all teknologien som benyttes til overvåking er ment for å komme samfunnet til gagn, politiet kan for eksempel bruke ressursene sine langt bedre som følge av den nye teknologien, den er kostnadseffektiv, på samme måte som helseovervåkingen er det. Likevel er det sosiologiske aspektet også viktig. Selv kom jeg til England fra Australia i 1978, og forsto ikke hva et classesamfunn var før jeg kom hit. Jeg tror at man uten spesiell fare for å være ukorrekt kan si at autoritetene i England kontrollerer de lavere klassene. Det virker som om de fleste engelskmenn fortsatt stoler på regjeringen, selv om de sjelden har store forventninger til den. At folket har tillit til myndighetene er selvfølgelig helt essensielt dersom et demokrati skal fungere. Men det er viktig at det blir tatt en stor og bred offentlig debatt rundt dette i England nå. Dersom det ikke skjer er veien til konspirasjonsteoriene skremmende kort.

Manglende analyse

– Myndighetene i dette landet bruker terrorist-angrepene på T-banen intenst, insisterer ingeniøren Charles Cubit (39). Han snakker avmålt og velformulert over en pint med mørkt britisk øl i baren på Orwells stam-pub Compton Arms, en høyst ordinær pub et steinkast unna Orwells bolig i Canonbury Square 27b. Klientellet

består av 10-12 middelaldrende menn som alle ser ut som stamkunder. På en TV-skjerm på den ene kortveggen er Sheffield Wednesday i ferd med å slå West Bromwich 1-0.

– Personvernet snakker de aldri om. Myndighetene snakker alltid om å få ned kriminaliteten. Jeg har lest min Orwell, for meg er det mye viktigere at statlige myndigheter analyserer og forsøker å forstå hvorfor kriminaliteten oppstår, enn at de kriminelle overvåkes. Kameraovervåkingen er en enkel og billig måte for staten å bekjempe kriminalitet på. De nye snakkinge kameraene er kroneksempelen, sier Cubit.

Fugleskremset

Et prosjekt som er satt i gang i England, kombinerer kameraer med høyttalere som skal redusere såkalt «anti-sosial adferd». Hvis du bryter loven, blir du altså korrigeret av et snakkinge kamera. Kritikere har allerede døpt prosjektet for «Fugleskremsepolitiet». Borgermesteren i Middlesbrough uttalte nylig at det skal avholdes konkurranser på de lokale skolene om hvem som skal få lov til å være kameraenes korrigerende stemme. «Please don't litter our streets because someone else will have to pay to pick up that litter again» er meldingen som spilles av hvis du glemmer å kaste colaboksen din. Tidligere innenriksminister John Reid uttalte til BBC at det bare vil være en liten minoritet som vil være kritiske til prosjektet, fordi de vil være «mer opptatt av det de vil hevde er inskrenkninger av sivile rettigheter». «It's very public, it's interactive», sier han. Om han er klar over parallellen til de to-veis TVene som overvåker alle hjem i Orwells 1984 er uvisst, men likheten er påfallende:

Fjernskjermen var samtidig mottager og sender. Den fanget opp enhver lyd som Winston laget hvis den var høyere enn en meget lav hvissing, og så lenge han holdt seg innenfor det synsfelt som metallplaten dekket, kunne han dessuten både

bli sett og hørt. Selvsagt var det umulig å vite om en ble iaktatt i et bestemt øyeblikk. En kunne bare gjette seg til hvor ofte og etter hvilket system Tankepolitiet tappet en individuell linje. Det var til og med tenkelig at de vaktet alle og enhver hele tiden. Men i hvert fall kunne det tappe ens linje når som helst de ønsket det. En måtte leve – en levde takket være en vane som ble et instinkt – under den forutsetning at hver lyd en laget ble hørt, og hver bevegelse gransket, unntatt i mørke.

Gjerde rundt problemene

Cubit mener innenriksministeren grovt forenkler problemstillingen:

– Britiske myndigheter forsøker ikke å identifisere årsakene til kriminaliteten. De løser ikke problemene i England, de setter et gjerde rundt dem. Overvåkningskameraer er den enkleste måten å unngå kriminalitet på, men det er den enkle løsningen. Det er noe råtnende over det som foregår i dette landet. Det er sosialt forfall i stor stil, og slik jeg ser det er de vestlige, liberale samfunn i fare på grunn av all overvåkingen. Den fører utelukkende til at kriminaliteten flytter seg. Dersom du ser parallellen i terrorismen, vil du oppdage at det er akkurat de samme mekanismene som gjør seg gjeldende. Myndighetene vil hevde at de trenger overvåkingen i «krigen mot terror», og hevder at det mest effektive verktøyet mot terrorisme er å avlytte mobiltelefoner og overvåke nettet. For meg er dette et argument som ikke er gyldig.

Årsaken til terrorisme er at verden er urettferdig, og ressursene galt fordelt. Alt handler om oljen, og koblingen mellom storindustri og regje-

ringen. Den riktige måten å beskytte samfunnet mot hendelser som 9/11, er å sørge for bærekraftig utvikling i Midt-Østen og Afrika. Jeg er sørafrikaner og vokste opp i et land hvor jeg ble fortalt at ANC var en terroristorganisasjon. Du kunne bli fengslet og torturert dersom du hadde en bok av Nelson Mandela i bokhylla. Jeg flyttet til England for sju år siden, og har sett utviklingen her i lys av den bakgrunnen jeg har. England er alliert med USA, og USAs utenrikspolitikk er akkurat som Sannhetsdepartementets. Jeg vokste opp under et fascistisk regime. Dette vet jeg.

Lenker og kilder:

Dilemmas of Privacy and Surveillance - challenges of technological change, The Royal Engineering Association 2007: www.raeng.org.uk/policy/reports/pdf/dilemmas_of_privacy_and_surveillance_report.pdf
1984, George Orwell, Gyldendal Norsk Forlag 1999
A hanging, George Orwell 1931
George Orwell, A Life, Bernard Crick, Secker & Warburg Ltd 1980
The Information Commissioner's Office: www.ico.gov.uk/
Big Brother surveillance means no one is safe, experts warn, The Times 27. mars 2007: www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article1572626.ece
How we are being watched, BBC 03/11 2006: news.bbc.co.uk/1/hi/uk/6110866.stm
Talking' CCTV scolds offenders, BBC news 4. april 2007: news.bbc.co.uk/1/hi/england/6524495.stm
George Orwell and The Last Man in Europe, The history guide, lectures on 20th century history, Steven Kreis 2000: www.historyguide.org/europe/lecture13.html
Storebror ser deg, Jakob Lothe, Syn og Segn 1981, hefte 6
Instructions for american servicemen in Britain 1942, Bodelian Library, University of Oxford, 2004
Instructions for british servicemen in France 1944, Bodelian Library, University of Oxford, 2005
The cartoon that came in from the cold, The Guardian 07/03 2003: film.guardian.co.uk/features/featurepages/0,4120,908925,00.html
Personvernrapporten - Hvem ser oss?, Datatilsynet 17/04 2007: www.datatilsynet.no/upload/Dokumenter/publikasjoner/aarsmeld/personvernrapport_liten.pdf
I've got you under my skin, The Guardian 20. juni 2004: technology.guardian.co.uk/online/story/0,3605,1234827,00.html

Fun Fact

1961, mistanken om at han sto bak likvideringen av John F. Kennedy, og at han koordinerte innbruddet som førte til Watergate-skandalen. CIAs versjon av Animal Farm ble ironisk nok «forenklet» og utstyrt med happy ending for å høyne propagandaverdien, før den ble distribuert over hele verden av the United States Information Agency. CIAs involvering i filmen ble holdt hemmelig for offentligheten i nesten 50 år. Ifølge en tjenestemann ved den egyptiske ambassaden, sitert i The Guardian, har både boka og filmen blitt foreslått som eksellent propaganda i arabiske land, sett i lys av at både hunder og griser er urene dyr for muslimer. I 1997 ble boka filmatisert på nytt, denne gangen noe mere tro til originalmanuskriptet.

Autonomt Akademi

Opplysningstanken er drømmen om fri utbredelse av alle slags evner, men særlig språkevner, i form av dannelse. Slik får vi alle frambrakt vårt syn på lik linje i et folkestyre. Drømmen har brutt sammen! Når dette skjedde (1920-68) er ikke vårt anliggende. Her skal vi besyngre noen forbilder mot den dagen da vi får satt igang en (ny)danningsrevolusjon.

Frank Herbert i meg

Dune sagaen behøver ikke noen introduksjon, så kjent som den har blitt. Mange har kanskje bare sett filmen, som er regissert av David Lynch. Det får man ikke like mye ut av. Filmen er ikke mer enn et par timers underholdning. Bøkene er kanskje et helt år. Hva er det som er så bra med Dune sagaen? Jeg vil prøve å gi deg et delsvart.

Frank Herberts Dune saga omfatter seks bøker og skulle, i følge Herbert selv, utforske Messias myten, penetrere sammenhengene mellom politikk og økonomi og utforske absolutt fram-syn. I Herberts univers nyter man også et rusmiddel som git en årvåkenhet og lenger levetid (300 år). Vann skulle være en analogi for olje (og vann selv), en ressurs det stadig blir mindre av. Det skulle være en økologisk historie med overtoner, som allikevel handler om mennesker og menneskers verdier. Ambisiøst.

Mer enn underholdning

I mine øyne så lykkes Herbert godt med dette. Science fiction er jo en sjanger som tillater slikt, og han var grundig nok til at han brukte seks år på å samle informasjon. Til tross for god mottagelse, så synes jeg mange fantasy og scifi fans er håpløse eskatologer. Dette er mer enn underholdning for drømmere. Jeg mener vi har all grunn til å tro at Herbert ville si oss noe, selv om han påstår at hans virkelige intensjon var å underholde. Hva sitter vi igjen med, etter at vi har blitt underholdt? Jeg kan ikke hjelpe for at jeg føler meg en anelse omprogrammert. Noen bøker er spennende opplevelser, men det er ikke alltid det er bokas iboende spenning som driver lesningen min. Det kan like gjerne være hvilke tanker den bringer til meg som leser. Frank Herbert gir meg masse ideer. Det skjer noe med meg når jeg leser bøkene hans. Jeg lærer. Herlig.

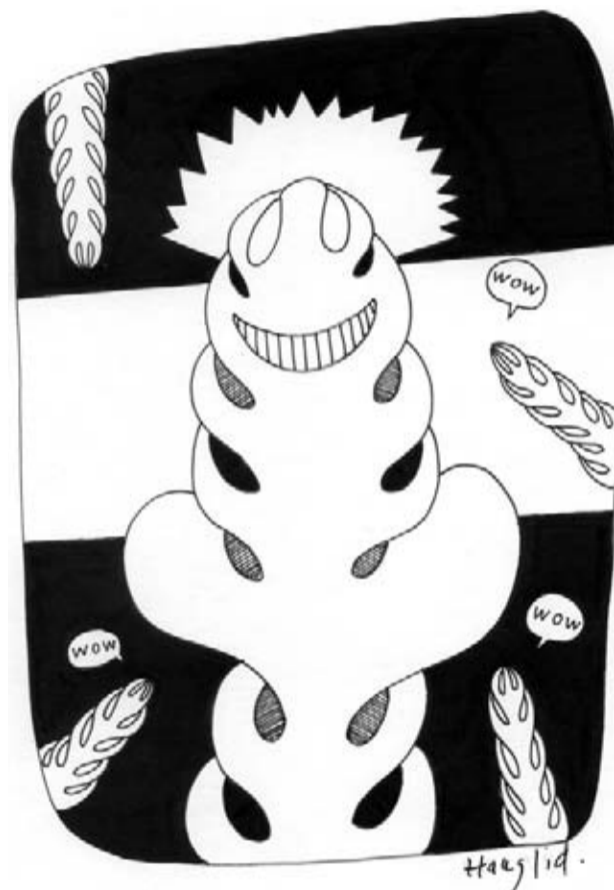
«God Emperor of Dune»

Jeg vil ikke skrive om hele sagaen. Les den selv. Jeg vil fortelle om den fjerde boka i serien, og forsøke å vri ut noen edle dråper derfra. Det kan kanskje by på problemer å skrive om den fjerde uten å måtte forklare for mye, men til vår fordel så står God Emperor ganske alene i serien. I det minste i forhold til tidslinjen. Det er ikke så ille å skrive om bok fire uten å gjenfortelle særlig fra de tre første bøkene. De tre første bøkene er en blodig familiesaga om et univers i krig, og handlingen går gjennom tre generasjoner. Når bok fire begynner har det gått 3000 år siden sist, dvs siden bok tre sluttet, og det er fred. I den fjerde boka så er det Leto II Atreides, Paul Muadibs sønn som er hovedpersonen. Han er både gud og keiser i det kjente universet. Han for-

søker å finne en kur for det viruset menneskeheten har vært siden faraoenes tid, men tiden begynner å renne ut, hans tre tusen år ved makten går mot slutten.

Kjedelige liv

Det er en overdrivelse å kalle det fred, det er bedre å kalle det tvungen ro slik Leto selv gjør. Leto er (nesten) udødelig, og styrer hele universet gjennom monopol på de viktigste ressursene. Han styrer all handel, er den eneste med voldsmakt, og er religionen for alle. Lovbrudd er synd! Fortidens stol-

te kultur er forvist til museer. Ingen har mulighet til å påvirke verden. Du får ikke reise lenger enn du kan gå med føttene, med mindre du er i Guds tjeneste. Alle store byer er redusert til landsbyer. Få mennesker kjenner livet utenfor landsbyen sin. Menneskene er tamme og lydige, men de er velfødd og dør stort sett en naturlig død. Kjedelig? Ja, det er kjedelig, men vi behøver ikke å bry oss om menneskene og de hverdagslige livene deres, boken handler om Gud Keiser Leto.

«The Stolen Journals»

«God Emperor of Dune» begynner med at Siona stjeler Guds dagbok, hun er en opprører. Siona Atreides er Guds fiende, hun er lei av å ikke være herre over sitt eget liv. Hun konspirerer for å drepe gud, og håper å finne hemmelighetene hans i dagboken. Samtidig er Siona Letos egen slektning, hun er det foreløpig siste leddet i slekten som Leto selv har avlet. Siona hater Leto allikevel. Tror han at hun vil parre seg etter hans ønske?? Gud på sin

side er også fornøyd med de opprørske sidene hennes, og endelig vil Siona kanskje forstå ham når hun leser journalen hans. Alt går altså etter Guds plan, til Sionas frustrasjon.

Hvert kapittel i boka innledes med et sitat fra disse stjalne journalene og vi får altså lese utdrag fra guds dagbok. Herbert har åpenbart brukt mange timer på å fantasere om å være gud. Det er ingen smal sak å skulle få guds dagbok til å virke troverdig. Den bør jo faktisk inneholde visdom, vidd og visjoner på en gang uten at vi blir servert klisjeer og gjerne også uten at vi hele tiden vet hvor han henter brikkene sine fra. Herbert lager en frodig collage av religioner og filosofier, han henter fra øst og vest uten at man alltid vet hvor han har det fra.

Trying to find rules for creation is like trying to separate mind from body. Rules change with every surprise.
-The Stolen Journals

Herbert har åpenbart brukt mange timer på å fantasere om å være gud. Det er ingen smal sak å skulle få guds dagbok til å virke troverdig. Den bør jo faktisk inneholde visdom, vidd og visjoner på en gang uten at vi blir servert klisjeer og gjerne også uten at vi hele tiden vet hvor han henter brikkene sine fra. Herbert lager en frodig collage av religioner og filosofier, han henter fra øst og vest uten at man alltid vet hvor han har det fra.

Fortiden møter fremtiden

Vi får gode innblikk i de forskjellige karakterenes følelses og tankeliv, og det er et rikt galleri. Det rikeste persongalleriet finner vi imidlertid på innsiden av Leto. Han er jo Gud og besitter all erfaring tidligere mennesker har gjort seg. Leto er alle sine forfedre, han har tilgang til fortidens minner. Det er slik han kjenner menneskehetens utvikling. Uhyggelig nok,

Most civilization is based on cowardice. It's so easy to civilize by teaching cowardice. You water down standards which would lead to bravery. You restrain the will. You regulate the appetites. You fence in the horizons. You make a law for every movement. You deny the existence of chaos. You teach even the children to breathe slowly. You tame.
- The Stolen Journals

så ser han fremover også. Han spår ikke i fremtiden som et vagt orakel. Han forutsier menneskenes årsakskjeder og har total oversikt.

Letos personlige tjener Moneo Atreides (Sionas far) føler ofte at han gjør en unødvendig jobb når han forteller Gud hva som skjer i verden. Det virker nesten alltid som om han visste det fra før av. Vi skulle kanskje tro at han ikke liker at noen skjuler noe fra ham, men sannheten er at han elsker det. Leto elsker overraskelser, men menneskene er så forferdelig forutsigbare. De er for enkle å styre, men det finnes håp.

Innerst inne vet Gud at de vil klare å drepe ham en dag, og på side 14 så avslører Frank Herbert at gud vil dø. Vel, han vil ikke dø-DØ, døden er jo bare en ny overgang, men han vil bli noe annet. Monopolet hans vil splin-

tres og menneskeheten vil settes på prøve. Men før

det skjer vil Leto være sikker på at de mer enn tre tusen årene under hans styre blir en lærepenge for menneskene, og at de endelig vil være i stand til å ta langsiktige avgjørelser.

Livets gang?

Når vil mennesker lære seg å endre meningen med livet? Når vil de i det hele tatt forandre mening om en sak? Hvordan skal de ellers kunne se de langsiktige konsekvensene av handlingene sine? Leto ser det som essensielt at mennesker er i stand til å endre mening. Hvis man ikke er i stand til å endre mening, vil det ikke hjelpe det grann å kunne se fremover. Hvis du ser fremover innenfor en ramme hvor du ikke kan forandre mening så begrenser du virkeligheten. Menneskene prøver å se fremover, men blir fanget av sine idealer. De setter mål og prøver å leve etter målene sine. Målene blir etter hvert systemer, som samler tilhengere, og makt får samle seg opp. Hva skal vi gjøre når alle mennesker lever under ett system og livsbetingelsene plutselig forandrer seg?

Kanskje begynner bildet å bli klarere. Flere brikker faller på plass. Fokuset endres. Det finnes mennesker som samler og setter sammen informasjon fordi

de vil vite alt... Vil ikke du vite alt? La oss lete etter kunnskap og visdom i hver eneste avkrok av menneskets historie. På utsiden og innsiden. Virtuelt, reelt og rituelt. La livet fylles med tidligere liv når vi søker fortidens erfaringer på endeløse safarier.

Men hva skal man gjøre med kunnskap og visdom om vi ikke anvender det på livet. Er du fornøyd med å snakke om det? Det er livet som er målet og hverdagen. Morgendagen. Vil dagen vare evig for menneskeheten? Vil det være mennesker i fremtiden. Frank Herbert i meg ville likt det.

Den Siste Konsulent

Dans eller Dø!

Til tross for YouTube, Spotify og PirateBay var det ett (1) album jeg måtte skaffe meg i original cd-versjon (m/liner notes etc): Janelle Monaes *ArchAndroid*, suite II og III (av IV) av *Metropolis*-eventyret som startet med *the Chase Suite* i 2008. Dette har kroppssinn-ånden min ventet på lenge, gal av lengsel har jeg fantasert omkring i mørket som en tapt sjel (jf. min anmeldelse av *the Chase Suite* i GA 187).

Forventningene innfridd? Så til de grader. Science fiction-R'n'B-albumet **overtok kroppen min**, fikk meg til å danse om og om igjen den første natta gjennom, deretter måtte det **sjel-lyttes** intenst utover morgenen, før jeg ved formiddagstider ble nødt til å gripe etter bassgitaren og **bli en del av skaperånden**, stadig med det samme albumet kjørende på ny og ny gjennom nervebanene. Hva er det med denne musikken? Helt fantastisk funky, sprudlende sprø, inspirerer til fantasifull dansing som ingen annen musikk jeg kjenner, samtidig vakker, variert, og lagt opp som et verk som spenner hjernten til å følge med. Spor som den drivende *Dance or Die*, den eteriske *Sir Greendown*, den rocka funky *Come Alive (The War of the Roses)*, den magnifikke *Babopbyeya*, den iørefallende visdommen *Tightrope*, den lengtende *Oh, Maker*... musikken oppsummerer dype lengsler med en fantastisk letthet; dette barnslig-mystiske, ærlig-iscensettende, fritt fabulerende, uredde ikke-reduserbare... (Nei, å skrive om musikk er som å danse ballett om billedkunst (var det ikke noe slikt Zappa sa?). Vi tar det heller via albumets egen litterære kraft:)

Konsepthistorien er utvidet siden suite I, som handlet om platinum 9000-androiden **Cindi Mayweather** på flukt fra autoritetene for å ha forelsket seg i et menneske i fremtidsbyen **Metropolis år 2719**. Nå får vi vite at **Janelle Monae selv** kommer fra Metropolis, og at hennes genetiske kode ble brukt til å frembringe Cindi Mayweather. Mens Janelle Monae er fanget i **Palace of the Dogs Arts Asylum** i vår tid (etter en tidsreise), er Cindi Mayweather i fremtiden blitt ErkeAndroiden og kjemper mot det hemmelige, konspirerende forbundet **the Great Divide**, som ved hjelp av tidsreiser har undertrykket frihet og kjærlighet til alle tider. Eller er alt dette bare i Janelle Monaes hode? Eller er det nettopp i Monaes hode sannheten befinner seg (Bedriver hun kanskje magi)? Er verden egentlig slik den ser ut? Er 1954 ikke bare et årstall, men også en hær? **Kan ErkeAndroiden redde oss? Oh, Maker!**

Monae og hennes venner i the Wondaland Arts Society (hele kollektivet står bak produksjonen sammen med sin frontfigur) alluderer heftig, både gjennom tekst og musikk, til **drømmerier, epos, heltemytologi, romantikk**: 20-talls futuristisk estetikk, Charlie Chaplin, Peter Pan, Alice i Eventyrland, Dali, Rachmaninoff, Prince, Stevie, Fela (Jeg føler slektskap! Alle disse har jo også vært identitetsskapende for meg!), Joseph Campbells *The Hero with a Thousand Faces* (Monae slår et slag for heroiske idealer i humanismens navn. Den røde pimpernel/ErkeAndroiden er nettopp ikke lik Føreren, snarere tvert imot. Slike tanker jeg selv er opptatt av å fremme!) Dessuten episk romantikk fra moderne tid som Star Wars og Disney.

Fuck Me I'm Famous

*Move into deep intensity of love
put your breast in my hands
Fuck me I'm famous
Fuck me with love
Sweet penetration*

Gateavisas superselger Jason:

«For å være kunstner må du lide. Ikke alle mennesker kan bli kunstnere, fordi de ikke er villige til å lide. De vil at alt skal komme lett. Fartists, not artists, ha ha! Jeg har gått fra *suffering* til *success*. Mine sanger fra Dodgy Pedro-perioden i London, produsert av Tony Platt, Bob Marleys produsent, er nå frigitt og spilles på Nite Rocket Radio, top levels, no bullshit. Herfra kommer f.eks. sangen «Special song of you»:

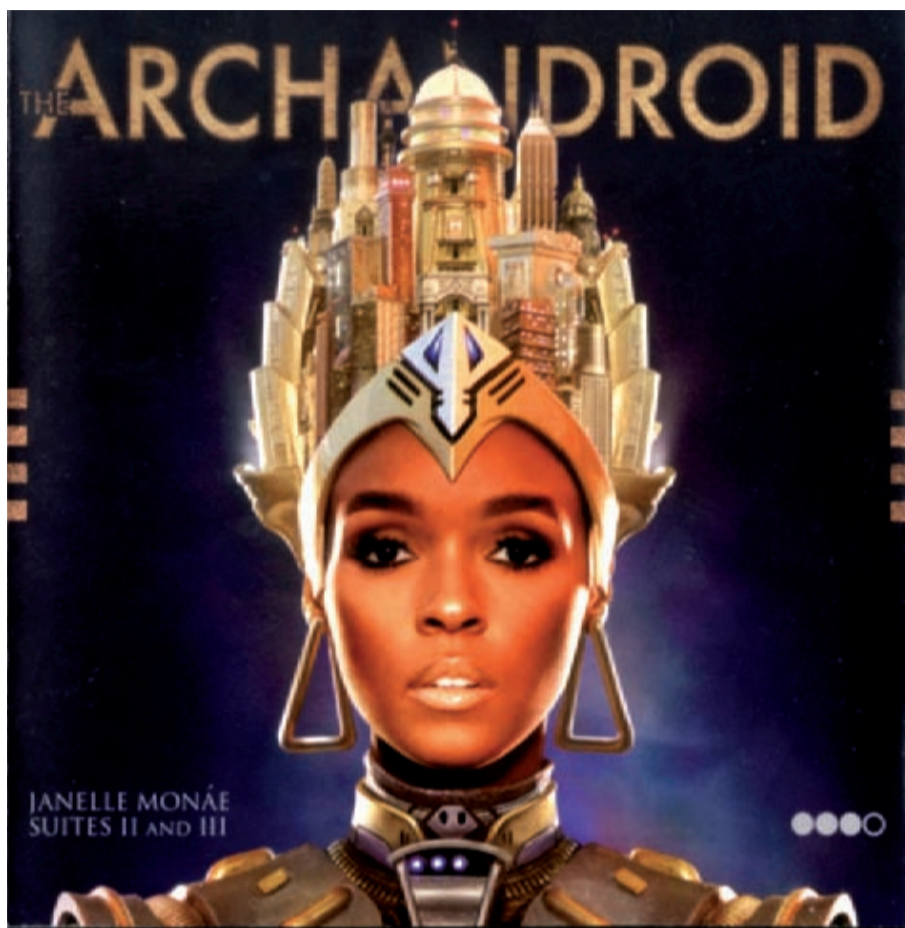

*I said to my father
don't hit my mother
Father I hate you
Father who hit
Mother who cry
Boy who run
Father I hate you*

Mystical Premonitions er en golden hit, 15 000 solgte. Becoming gold, when I'm sold. I'm sold. Suksess. Det aller beste er å synge med Frank Znort Quartet på Blå.

«Fuck Me I'm Famous»-singelen, remixet av Jair-Rohm Parker Wells, den funky gamle bassist, i danseversjon: Suksess. Nå kan jeg snart dra til Ibiza og gi bort Gateavisa gratis. Ha ha.

Jeg ser lyst på livet, og er glad jeg fremdeles superselger Gateavisa. Fuck me I'm famous. No bullshit.»

(All innfløkt menneskeinnsikt står i gjeld til den likefremme oppbyggelige spenningsfortellingen, intet postmodernistisk slarv er viktigere for å fremme bevisst handling enn **eposets overbevisende moralske styrke**.) Det er fabelaktig hvordan alt dette klaffer sammen på en r'n'b/pop-plate. Der hvor f.eks. innslag av klassisk musikk i populærmusikk ellers ofte fortoner seg noe krampaktig, glir det her perfekt inn. Det lette og det tunge utdyper hverandre (just som i livet!). Dans eller dø! Fortellingen kan ikke bli for stor, maksimalismen ikke for maksimal; livsviljen skinner gjennom i all sin enkle klarhet i hver melodi, hver rytme, hver farge. Monae/Wondaland er en dansende stjerne. Ja, i dem **kulminerer populærmusikkens mest ambisiøse romantiske ambisjoner**.

Og vi trenger sårt en ny stor (ekte!) romantikk for vår tid. Positivisme og kulturradikalisme har vist seg menneske- og miljøfiendtlig i sin forakt for det mytiske, for elementet av **uforklarlig musikk i vårt indre som gjør oss til mennesker**. Det er de glødende stjernedansvisjoner og storslagne fortellinger, de

innstendige følelser og fargerike drømmer, som gjør oss i stand til å øyne håp og muligheter, til å ta del i livet som skapende vesener. Joda, våre påfunn fører ofte galt av sted, men vi kan ikke derfor lukke livets farger ute. For dét gir oss bare mindre fantasi til å se andre veier frem og ut.

Romantiske visjoner er indre dans, og dansen gjør oss levende. Janelle Monae har skjønnet å uttrykke det! Alle slags artister har idag for vane å takke Gud for sin suksess, det høres sjelden ektefølt fromt ut, men når Monae skriver at hun er fryktløs på grunn av sin Gud og at hun vil fortsette å synge for frihet og for dem som ikke kan tale sin sak, blir det tvers gjennom troverdig. Denne enkle formidlingen av livsfølelse overbeviser virkelig på bakteppe av *Metropolis*. Der anerkjent «subversiv» musikk som f.eks. «Cop Killer» og «Anarchy in the UK» egentlig er for overflateprovokasjoner i motebildet å regne, har *Metropolis*-suiteene, r'n'b-plater med en nærmest Disney-aktig svulmende romantikk over seg, i mine ører the right stuff for å være det **potensielt mest subversive musikalske fenomen siden Debussy**.

Kan vi danse liv i en døende klode? Ja, for å redde kloden må det først danse i oss. Livsgnisten, Skaperen, Gud i vårt indre, med mulighet for å endre. Så viktig er altså det enkle budskapet «Babopbyeya». Og jo større sammenheng det settes i, desto bedre.

Har jeg sagt nok, eller hva? **Gå ut i verden og dans liv i samfunnsmaskinen!**

Bjarne Benjaminsen

“Harald Medbøes bok er som et fargerikt smykkeskrin i vår grå og konforme norske hverdag”

Jan Otto Johansen

Butikkpris 298,-

Fra våre nettsider kun 250,- !

www.futurumforlag.no/rrom/rrom

Les mer om sigøynerne på side 2 !

Hvor kan jeg få tak i Gateavisa?

Gateavisa selges i Narvesen/Mix-kiosker og på Ark Bokhandel over hele landet. Dessverre er det ikke alltid det lokale utsalget er framsynt nok til å ha avvikernes organ på hylla. Dersom du henger deg på betjeningen bestiller de nok likevel blekka for deg. Gi aldri opp!

Spør gjerne etter Gateavisa hver gang du er inne på Narvesen, Ark eller et lokalt bibliotek hvor som helst i landet. Slik er du med på å spre vårt glade budskap til nye krinker og kroker av tilværelsen, og blir med det en fødselshjelper for anarkiet i Noreg.

Gateavisa selges også fast følgende steder i Oslo:

Tronsmo
Scorpius
Shangri-La
Akademika (Blindern)
Comix (St. Hanshaugen)
Humla (Hausmania)
Hjelmsgate 3

Samt på Ivar Matlaus Bokkafé i Trondheim.

God fordøyelse!

NB: Gateavisa trenger gateselgere!

Alle som er tvangssendt til kost og losji på statens regning, får tilsendt Gateavisa gratis. Godt å få litt bevissthetsutvidelse i en trang celle...

Send oss et brev eller en epost med soningsadresse og *hvor lenge du må sitte der*.

Abonnement!

Med et abonnement går du ikke glipp av et eneste nummer, og får dem levert rett hjem i postkassa av en kjekk, uniformert utsending fra Staten.

6 nr.: kr. 150,-
10 nr.: kr. 250,-
20 nr.: kr. 400,-

Gatepakka!

50 tidligere Gateavisa, unike samlerobjekter som fremdeles er like aktuelle, for bare kr. 500! Hundrevis av sider, fra 40 år med undergravende ideer og avvikende underholdning.

Vi lover deg, du vil aldri bli den samme igjen etter disse!

Er du ikke tøffpustet nok for alle 50 numrene, kan du bestille et utvalg på **10 aviser for lusne 150 spenn**.

Bestilling!

Du kan bestille abonnement, Gatepakka, bøker mm. via vår nettside www.gateavisa.no

Du kan også bestille ved å betale direkte inn på vår konto **0540.08.85615**.

Husk å skrive på giroen hva du betaler for, og tydelig *avsender*.

Vi betaler hele den svinedyre portoen for deg!

0 2
9 770802 221200

Jason Paradisa: Psychodrama Bitch Nytt album ute Nå!

GATEØVISA